

CORK ■ DUBLIN ■ LIMERICK ■ GALWAY ■ WATERFORD

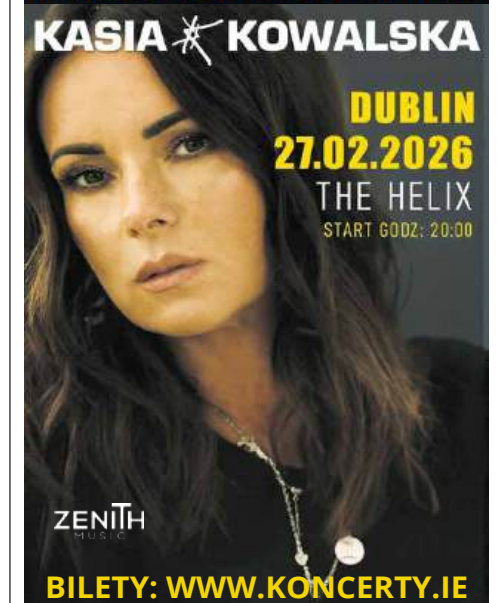

Made in Śląsk

Kabaret Młodych Panów w Irlandii / s. 15

ZENITH BILETY: WWW.KONCERTY.IE

085 PRAWNIK 085 7729645
01 4910010

Monika El Amki, Piotr Kuderski,
www.prawnik.ie

- WYPADKI W PRACY, DROGOWE ORAZ W MIEJSCACH PUBLICZNYCH
- PRAWO PRACY • NIERUCHOMOŚCI, PRZENIESIENIE WŁASNOŚCI

MAGUIRE McCLAFFERTY SOLICITORS

224, The Capel Building, Mary's Abbey
Dublin 7, Ireland

Zgodnie z prawem nie można w sprawach spornych ustalać wynagrodzenia jako ułamka lub odsetka uzyskanej kwoty
Klient nie ponosi żadnych kosztów do czasu zakończenia sprawy. Płacimy za raporty medyczne.

JAKOŚĆ PREMIUM • KORZYSTNE FINANSOWANIE • GWARANCJA JAKOŚCI

SKONTAKTUJ SIĘ Z NAMI

TWOJA DROGA, TWÓJ STYL. **POCZUJ LUKSUS**
Z EXCELLENT AUTO CHOICE

KNOCKGRIFFIN, CORK ROAD,
MIDLETON, CORK,
P25 FT92

PORSCHE CAYENNE

S 2016 HYBRID 3.0, 416BHP

€34,950

VYTAS - 085 81 55 333

MARIUSZ - 085 764 33 22

WIĘCEJ AUT NA STRONIE:

WWW.EXCELLENTAUTOCHOICE.IE

KUPUJĄC U NAS, ZYSKUJESZ NIE TYLKO WYMARZONY SAMOCHÓD, ALE TAKŻE
PEŁNE WSPARCIE SERWISOWE NASZEGO PARTNERA **AUTO PRO**.

PROFESJONALNA OBSŁUGA TECHNICZNA, PRZEGŁĄDY I NAPRAWY

TEL: 085 76 43 322

W JEDNYM MIEJSCU – DLA TWOJEGO BEZPIECZEŃSTWA I KOMFORTU JAZDY.

KOMIS SAMOCHODOWY EXCELLENT AUTO CHOICE. WYBIERZ TO, CO NAJLEPSZE.

**VOLKSWAGEN TOUAREG 3.0TSI
V6 R-LINE LAPIS BLUE STUNNING**
3.0 L PETROL PLUG-IN HYBRID

- ROK 2023
- PRZEBIEG 41,000 KM
- SKRZYNIA AUTOMATIC
- NCT EXPIRY MAR 2027
- WŁAŚCICIEL 1

€67,950

**PORSCHE CAYENNE S 2016
HYBRID 3.0, 416BHP**
3.0 L PETROL PLUG-IN HYBRID

- ROK 2016
- PRZEBIEG 144,126 KM
- SKRZYNIA AUTOMATIC
- NCT EXPIRY MAR 2027
- WŁAŚCICIEL 2

€34,950

**HYUNDAI TUCSON 2019
EXECUTIVE PLUS 1.6D LOW KM!**
1.6 L DIESEL

- ROK 2019
- PRZEBIEG 107,850 KM
- SKRZYNIA MANUAL
- NCT EXPIRY MAR 2027
- WŁAŚCICIEL 2

€22,950

**NISSAN QASHQAI 2025
E-POWER BRAND NEW-M**
1.5 L PETROL HYBRID

- ROK 2025
- PRZEBIEG 600 KM
- SKRZYNIA AUTOMATIC
- NCT EXPIRY JAN 2029
- WŁAŚCICIEL 1

€39,950

**KIA SPORTAGE 2022 PHEV
HIGH PEC. IMMACULATE!**
1.6 L PETROL PLUG-IN HYBRID

- ROK 2022
- PRZEBIEG 75,114 KM
- SKRZYNIA AUTOMATIC
- NCT EXPIRY AUG 2026
- WŁAŚCICIEL 2

€31,950

**FORD S-MAX 2016 AUTO 2.0TDCI
TOP SPEC. 7SEATER**
2.0 L DIESEL

- ROK 2016
- PRZEBIEG 190,385 KM
- SKRZYNIA AUTOMATIC
- NCT EXPIRY JUN 2026
- WŁAŚCICIEL 3

€15,950

**BMW 5-SERIES 520D SE
MODEL IMMACULATE CONDITION!**
2.0 L DIESEL

- ROK 2019
- PRZEBIEG 186,000 KM
- SKRZYNIA AUTOMATIC
- NCT EXPIRY MAR 2027
- WŁAŚCICIEL 2

€24,950

**AUDI A5 2019 SPORTBACK
2.0TDI AUTO LOW KM! BLACK ED**
2.0 L DIESEL

- ROK 2019
- PRZEBIEG 107,920 KM
- SKRZYNIA AUTOMATIC
- NCT EXPIRY MAR 2027
- WŁAŚCICIEL 2

€28,950

**FORD FIESTA 2021 ACTIVE
1.0ECOBOOST WHITE!**
1.0 L PETROL

- ROK 2021
- PRZEBIEG 32,500 KM
- SKRZYNIA MANUAL
- NCT EXPIRY JAN 2027
- WŁAŚCICIEL 2

€17,950

**VOLKSWAGEN GOLF 2017
GTD 2.0TDI 184BHP IMMACULATE**
2.0 L DIESEL

- ROK 2017
- PRZEBIEG 143,400 MI
- SKRZYNIA MANUAL
- NCT EXPIRY MAR 2027
- WŁAŚCICIEL 2

€14,950

7

9

11

12

22

W OBIE STRONY

- Globalna wioska, czyli miasto, masa, maszyna 4
- Bandyty wychodzą, wspomnienia wracają 6
- Przedsiębiorcze Polki w Irlandii. nowy rozdział w historii Polonii na Zielonej Wyspie 14

PRZEWROTKA / KRÓTKO

- Po ile i dlaczego tak drogo? Turystyka po irlandzku 7

KRÓTKO

- Wiadomości z Irlandii 7,11,12,23
- Wiadomości ze świata 25

ZDROWIE, RELACJE

- Funkcjonuję, ale nie odpoczywam. emocjonalny koszt współczesnego życia 10

BOGDAN FERĘC – POLSKA-IE

- Cesarzowa brukselskiego obłędu 13

BĘDZIE SIĘ DZIAŁO

- Made in Śląsk. Kabaret Młodych Panów w Irlandii 15
- Będzie się działo 16,17

ROZRYWKĄ

- Czytelnia 18
- ABC Edulibrary Cork 18
- Sudoku 18
- Horoskop 18
- Krzyżówka 19
- Uśmiechnij się :) 19

PRZYSBORNIAK

- Nowy system emerytalny w Irlandii – My Future Fund. Co warto wiedzieć? 21

POLITYKA

- Grenlandia, Arktyka i nowe globalne rozgrywki: USA, NATO, Chiny, Iran – a co to oznacza dla Irlandii? 22
- Irlandia wśród gigantów: Taoiseach Micheál Martin z gracją między hegemonami. Ważna wizyta w Chinach 26

SHAMEK W DUBLINIE – RADIO PL

- Tajemnica ukryta w zieleni... 23

W OBIE STRONY

- Daniel Uman – W głowie młodego artysty 28

TECHNOLOGIE

- Chińczycy pokonali barierę plazmy. Mały krok w laboratorium, wielki skok dla energii 30

WYBRAN W KONICZYNIE

- To już było napisane. Refleksje o AI... 31

Drodzy Czytelnicy,

oddajemy w Wasze ręce lutowe wydanie MIRA – numer, który łączy refleksję nad światem w niepewnym czasie z odrobiną potrzebnego dystansu i uśmiechu. Luty to miesiąc krótszy, chłodniejszy, ale też symbolicznie cieplejszy – bo pomiędzy codziennością a niepokojami współczesności pojawiają się Walentynki, przypominające, że relacje, bliskość i rozmowa twarzą w twarz wciąż mają znaczenie.

W tym numerze: Kabaret Młodych Panów – Made in Śląsk. Dwudziestoletnia historia inteligentnego humoru, który bawi, ale i celnie komentuje rzeczywistość. W środku – teksty o świecie w zmianie: od technologii i sztucznej inteligencji, przez politykę i społeczne napięcia, po codzienność, która coraz częściej wystawia naszą cierpliwość na próbę.

To wydanie jest jak prośba aby zatrzymać się na moment. Pomiedzy informacją a refleksją. Między analizą a ironią. Troską o jutro a zwyczajną, ludzką potrzebą rozmowy i bliskości.

Życzymy Państwu dobrej lektury – i nie tylko w walentynkowym nastroju.

Redakcja „MIR”

K. Kowalewicz / facebook.com/kowalrysuje

BĄDŹ NA BIEŻĄCO!

**Dołącz do nas
na FACEBOOKU!**

facebook.com/magazyn.mir

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. Polonia i Polacy za granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/autorów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Fundacji Pomoc Polakom na Wschodzie im. Jana Olszewskiego

**Ministerstwo
Spraw Zagranicznych**

Wydawca:
Mir Press Limited
Unit 26, Park West Enterprise Centre,
Nangor Road, Dublin 12, D12 N2X6
Redakcja:
e-mail: magazyn.mir@gmail.com
www.mir.info.pl
Redaktor naczelny:
Marta Luksander
Reklama:
tel. 0870994828
magazyn.mir@gmail.com

Zespół redakcyjny:
Tomasz Wybranowski
Maciej Weber
Piotr Czerwiński
Marta Wilczewska
Piotr Słotwiński
Przemysław Zbieroń
Korekta: Media Frame
Studio graficzne, DTP:
Tomasz Kuc
t.kuc@gazeta.pl

MIR Press LTD nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń, reklam i informacji. Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych i zastrzega sobie prawo do skracania i redagowania tekstów. Nadesłane materiały przechodzą na własność redakcji, co jednocześnie oznacza przeniesienie na redakcję „Mir Press LTD” praw autorskich z prawem do publikacji w każdym obszarze. Przedruk materiałów publikowanych w magazynie „Mir Press LTD” możliwy tylko za zgodą redakcji.

W subiektywie czyli opowieści dziwnej treści

Czerwińskiego

Globalna wioska, czyli miasto, masa, maszyna

„Dzień dobry Państwu. Macie nową wiadomość. Aby odczytać, włączcie opcję „czytam Subiektyw”. Aby ominąć, scrolluj dalej. Aby skasować, wciśnij „śmietnik”... Ale pamiętajcie, że w sieci nic nie ginie.

„Ludzie już w ogóle nie rozmawiają ze sobą. Rozmawia za nich WhatsApp, Snapchat, wideoczaty, TikTok, ping-pong i pewnie jeszcze Viet Cong; w przypadku starych dziadów – SMS, a na Bliskim Wschodzie – AKM z Kałasznikowa. Nawet parweniuse ukołchali sobie komunikację niewerbalną, niestety pod mylną postacią kija bejsbolowego. Jest nefajnie.

„Mój syn, wciąż jeszcze w wieku szkolnym – choć niewiele mu zostało tej odsiadki – wyznał mi jakiś czas temu, że „gadał z nią chyba przez pół roku, zanim się rozstali”. Jak słowo honoru, powiada, nawet raz czy dwa przez kamerkę. Zdradziła go z jakimś wałkiem z Hiszpanii. Nigdy nie ruszyła się

poza Tiranę. Jego kumpel jest nie lepszy: od dłuższego czasu tkwi w szczęśliwym związku z Amerykanką imieniem Adele. Nigdy nie widzieli się na żywo.

„Wszyscy koledzy mojego syna chorują na smartfonitis. Mają skrzywione kręgosłupy w części szyjnej oraz dolega im kulturowo uwarunkowane pochylenie głowy. Mam wrażenie, że to nieuleczalne.

„A tak zupełnie poważnie – z wielkim rozrzwinięciem wspominam czasy, gdy byłem nieuchwytny dla świata, wolny człowiek, a kontakt ze mną urywał się wraz z kablem telefonicznym. Na kartkach z ozdobnej papeterii kaligrafowałem listy miłosne do panienek, a do kumpli bazgroliłem epistoły pełne przekleństw na rozkładówkach wyrzucanych z zeszytów. Magiczne słowa „teleks” i „telefaks” zakrawały na science fiction, a ludzie kontaktowali się wtedy przy pomocy otworów gębowych, wydając z nich dźwięki, gdy przebywali w bezpośredniej bliskości innych ludzi.

„Inni ludzie też wydawali dźwięki ze swoich otworów i nazywano to rozmową (po polsku: chat). Po wyjściu z domu przestawałem istnieć – bądź, jak kto woli, istnieć zaczynałem. Byłem wtedy wolny jak dzika ptaka. Tak, to były piękne czasy.

„Niestety, pewnego dnia nadeszło Złe i przypięło mi do paska brzęczące pudełko, zwane pagerem, zaś w pracy, w której beztrosko stukałem na enerdowskiej maszynie, postawiono mi komputer, który został przyłączony do sieci – nota bene wynalezionej przez facia o swojskim nazwisku Baran. Potem przyszedł telefon komórkowy.

„Zaczął dzwonić mi w kieszeni; pikać w środku nocy, w kiblu i przy barze; wzywać mnie do biura; nakazywać mi opłaty za gaz;

zapraszać na promocje batonów w supermarkecie; nękać spam-zyczeniami na święta i nakłaniać do sprawdzenia e-maila. Potem było już tylko gorzej.

„Dziś telefon informuje mnie, na jakiej jestem ulicy, i gdzie byłem wczoraj. Telefon przypomina mi, którzy ludzie to moi znajomi, gdy brzdąka „Bolero”, a których nie cierpię, gdy pitoli „Czterech pancernych”... Czasami telefon jest cichy. Bzyczy mi w okolicach tyłka, by dać mi do zrozumienia, że za jednym dotknięciem palca mogę natychmiast zapłacić komuś dwie dychy za coś, co nie jest mi potrzebne.

„Kiedy się migam, telefon bzyczy jeszcze bardziej. Chce mi powiedzieć, że w jego świecie panuje dyscyplina obozowa i wymaga się w tym obozie całkowitego posłuszeństwa. Nastała epoka zniewolenia i tylko patrzeć, aż zaczną wszczepiać telefony do mózgów, by zrealizować kolejną część „Matrixa” – tym razem w realu.

„Bip, bip.

„Najmocniej Państwa przepraszam. Dostałem wiadomość. „Cześć kochanie, jak zdrowko?”. Wciśnij „odpowiedz”. „Cześć kochanie, dziękuję, dobrze, a u Ciebie?”. Wciśnij „wyślij”. Bip, bip. „Nie narzekam, kochanie, to na razie”.

„Bup, bup.

„You’ve got mail. „Od dyrektora generalnego. Zainteresowani urlopem w długi weekend proszeni są o e-mail do pani McKulka, najpóźniej w piątek”. Wciśnij „odpowiedz”. „Tak, poproszę dwa dni urlopu. Post scriptum: ładną sobie pani strzeliła fryzurę”. Wciśnij „wyślij”. Bup, bup. „Wniosek przyjęty. Dziękuję za komplement”.

„Ding, ding.

„Jarek jest dostępny”. „Piję piwo w Bolandzie. Przyjdiesz?”. „Nie, mam robotę. Ale na zdrowie!”. „Na zdrowie. To na razie”.

„Pilim-pilim.

„Pan Czerwiński? Wystaliśmy panu zdjęcia e-mailem. Przyjdzie pan na konferencję?”. „Nie, ale dziękuję za zdjęcia”.

„Bup, bup. You’ve got mail.

„Zapraszamy na webinar klubu ambitnego rodzica. Będziemy czytali wiersze. Brzmia wspaniale”.

„Brzmia wspaniale.

„Bip, bip.

„Cześć kochanie! Suszę włosy. A Ty?”. „Wziąłem urlop. Będziesz wolna w przyszłym tygodniu?”. Bip, bip. „Nie, kochanie, ale życzę Ci miłego wypoczynku. Wyślę ci SMS-a, żebyś nie płakał”. Bip, bip. „A ja Tobie e-maila, kochanie”. Bip, bip. „Kochany jesteś, kochanie”. Bip, bip. „Ja Ciebie też”.

„Ding, ding. „Piję trzecie piwo.”

„Bup, bup. „Proszę wypełnić ankietę”.

„Ding, ding. „Na zdrowie!”.

„Bip, bip. „Tęsknię za Tobą”.

„Bup, bup. „Prezes życzy wam miłego weekendu”.

„Plum, plum.

„Myszę, że Marshall McLuhan, zwany prorokiem mediów, nie przypuszczał nawet w najśmielszych snach, że spełni się jego wizja elektronicznej „globalnej wioski”. Dziś widać jak na dłoni, że bez wątpienia jest to wioska – choć nie jestem do końca pewien, czy globalna.

„Plum, plum. Wciśnij „nowe”, by napisać wiadomość.

„Do widzenia Państwu”.

„Wciśnij „wyślij” albo odłóż słuchawkę. Plum.

CORDIALMENTE
PIOTR CZERWIŃSKI

The Mount, Unit 1, Portgloriam, Kilcock, Co. Kildare, W23 PT44

**CAŁA
NACZEPA**

13,6 m | 24 tony | 100 m³

od € 1800

**PÓŁ
NACZEPY**

6,8 m | 12 ton | 50 m³

od € 1200

**PALETA
EURO**

120x80x180 cm | do 500 kg

Co. Dublin - € 170
poza Co. Dublin - € 225

**PALETA
PRZEMYSŁOWA**

120x100x180 cm | do 700 kg

Co. Dublin - € 210
poza Co. Dublin - € 270

TRANSPORT IRLANDIA - POLSKA

PRZEPROWADZKI PALETOWE

Po więcej informacji zadzwoń

0857844966

www.thundertransport.pl

PIOTR SŁOTWIŃSKI
www.piotrslotwinski.com

Bandyci wychodzą, wspomnienia wracają

W zeszłym miesiącu polskojęzyczne media obieżyła informacja, że po 25 latach odsiadki na wolność wyszedł niejaki Ryszard Bogucki, skazany za zabójstwo bossa gangu pruszkowskiego Andrzeja Kolińskiego, bardziej znanego jako „Pershing”. Ta, z pozoru mało istotna informacja, niesie w sobie wspomnienie całej dekady lat 90. ubiegłego wieku. A jaka to była dekada? Jak w piosence Kazika: „tu złodzieje okradają wszystkich, którzy się ruszają, i nie myślą o policji, bo ci teraz spowiedź mają”. Może nie tyle spowiedź, ile związane ręce z jednej strony, a z drugiej – korupcję na każdym poziomie: od zwykłego stójkowego po otoczenie ówczesnych prezydentów Rzeczypospolitej.

Może już o tym nieco zapomnieliśmy, ale złodziejstwo było wtedy powszechne. Mnie samemu włamano się do mieszkania – na szczęście, gdy nikogo nie było – oraz do kiosku, który wówczas prowadziłem. Żeby było zabawniej, jednego z tych włamywaczy policja nawet ujęła, ale sąd szybko go wypuścił. Okradziono wtedy większość biznesów działających w okolicy. I jeszcze takie kuriozum: mojemu sąsiadowi skradziono samochód. Następnego dnia pożyczyl auto od teścia, żeby miał czym dojeżdżać do pracy – i dwa dni później również je stracił. Ot, takie wspominki.

Wyjście na wolność Boguckiego było dość spektakularne. Ten facet wyglądał jak wycięty z żurnala, a nie jak ktoś, kto przesiedział ćwierć wieku bez żadnej przerwy. Elegancka fryzura, fachowo przycięta broda, świetnie skrojone ubranie. Do tego dobrze odżywiony, w znakomitej kondycji fizycznej, wyglądający na co najmniej piętnaście lat mniej, niż ma w rzeczywistości. Gość wyglądał, jakby wrócił z wieloletniego egzotycznego urlopu, a nie z więziennej celi. Dziwnie to wszystko wygląda, nawet jeśli pamięta się, że Bogucki w latach 90. należał do czołówek najbogatszych Polaków. Od razu rodzi się pytanie: czy jego majątek pomógł mu przejść przez wieloletnie więzienie w sposób znośny? Czy jego odsiadka mogła przypominać filmową karę „Siary” z drugiej części „Kilera”, który w ogromnej celi miał obrotowe łóżko i obiady dostarczane z Sheratona?

Tak naprawdę nie wiem, dlaczego on w ogóle siedział – skoro podobno zabił bandytę i to szefa mafii. Za zabicie bandziora powinni mu medal dać, a nie, jak mówią w swoim slangu skazani, „ćwiarę”. No ale, jak w „Kilerze” podczas przesłuchania powiedział komisarz Ryba do tytułowego bohatera: „zabijałeś kanalie, fakt. Ale odpowiesz za każdego, jak za niewinnego człowieka”. Takie niestety mamy prawo w kraju... Gwoli uczciwości trzeba dodać, że Bogucki nigdy nie przyznał się do zabójstwa „Persinga” i zapowiada walkę o odszkodowanie za – według niego – niesłuszne skazanie.

Od tamtego czasu wiele wody w płynącej przez Dublin rzecze Liffey upłynęło. Kiedy wsadzano go do więzienia, nie było jeszcze nawet Szpili w Dublinie, Polska nie była w Unii Europejskiej, a zdążyła się urodzić i dorosnąć cała nowa generacja. Następne pokolenie powoli przejmie pałeczkę. Bogucki także będzie musiał nauczyć się kilku nowych rzeczy, w tym obsługi smartfona. Swoją drogą, z tej perspektywy dość nieudolnie wypada odtworzenie realiów w „Psach 3”, kiedy to po odsiedzeniu identycznego wyroku 70-letni Franz Maurer natychmiast sprawnie obsługuje smartfon, który po nocnej libacji alkoholowej „pożyczył” od Panicza, i wyszukuje w nim informacje w internecie. Nie, tak to nie działa. Oczywiście film rządzi się swoimi prawami – stąd w drugiej części „Psów” bohater mógł wyjechać do Nowej Zelandii i jeszcze dzwonić stamtąd do kolegi, a w trzeciej obudzić się na więziennej pryczy, odkrywając, że to był tylko sen. No ale błagam – trochę szacunku dla widza.

Wracając do Boguckiego i wesołych lat 90.: tak się akurat złożyło, że w tej chwili na wolność wychodzi cała plejada gangusów osadzonych na przełomie wieków. Jestem przekonany, że zrobienie porządku z wyjątkowo rozbrykaną polską mafią było jednym z warunków – być może niepisanych – przyjęcia Polski do UE. Lata 90. to był czas osobliwy: z jednej strony pewna swoboda gospodarcza, bo urzędy skarbowe nie miały jeszcze dzisiejszych narzędzi, z drugiej – gigantyczny rozwój przestępczości. Gangsterzy robili, co chcieli, policja była bezradna i dramatycznie niedofinansowana, do tego stopnia, że paliwo do radiowozów często fundowały samorządy.

Być może ta bezkarność wynikała także z faktu, że – jak dziś coraz częściej się dowia-

dujemy – bandyci mieli parasol ochronny ze strony służb specjalnych w zamian za współpracę. Na czym ona polegała? Gangusy prowadzące interesy od agencji towarzyskich po kluby nocne i kasyna zapewne dzieliły się informacjami o bywających tam prominentach, być może „odpalali” też jakąś dolę. W zamian policja niespecjalnie ich ścigała, sądy szybko wypuszczaly, a w razie poważnej wtopy prezydenci Wałęsa czy Kwaśniewski chętnie podpisywali ułaskawienia. Dość wspomnieć, że – jak podaje Wikipedia – Wałęsa ułaskawił 3454 osoby, Kwaśniewski 4302. Dla porównania: Kaczyński 201, Komorowski 360, a Duda zaledwie 143. Jest różnica?

W latach 90. trudno było odróżnić biznesmena od gangstera, a politycy chętnie trzymali się z jednym i drugim, nie widząc w tym niczego niestosownego. Zresztą poważne pieniądze robiło się wtedy na prywatyzacji zakładów, obrocie państwowymi udziałami czy pośrednictwie w handlu gazem. Wszystko to oczywiście w ścisłym kontakcie z politykami i służbami – także zagranicznymi. Łąpówki musiały więc być na porządku dziennym. Przed wejściem do Unii trzeba było ukroić najbardziej jawną korupcję i rozbroić polską mafię, która poczuła się tak silna, że jej ofiarą padł w końcu gen. Marek Papała, były Komendant Główny Policji. Do dziś nie wiadomo, kto i dlaczego go zabił, ale wiadomo, że Papała zwalczał mafię pruszkowską i miał wiedzę o powiązaniach świata przestępczego z policją, UOP, politykami i nielegalnymi operacjami lat 90.

Niewykluczone, że zabił go służby, a nie mafia – ale w tamtych czasach nie miało to większego znaczenia. Oba te światy żyły w symbiozie. Z jawnie działającą mafią, drwiącą sobie z policji, nikt nie wpuściłby nas na europejskie salony. A że rządząca

wówczas lewica polityczna targ już dobiła, trzeba było zrobić z tym szybki porządek. I zrobiono – niemal hurtowo zamykając gangusów i wymierzając im najwyższe możliwe wyroki. Ci z kolei na wyścigi wydawali swoich kompanów, licząc na złagodzenie kar, a jednocześnie nie chwalili się nadmiernie znajomościami w świecie elit politycznych. Każdy chciał przecież żyć. Nawet za więziennym murem.

Na gadanie wzięto ich dopiero teraz, gdy zaczęli opuszczać mury więzień. Część próbuje zostać internetowymi celebrytami, zakładając konta w mediach społecznościowych i opowiadając mniej lub bardziej wydumane historie. O dziwo, są chętnie oglądani i lajkowani przez młodzież. To ogromna porażka wychowawcza polskich rodzin i szkół, że bandziory, które niegdyś łąpały ludziom kości i życiorysy, dziś znajdują wierne grono słuchaczy. Z drugiej strony – lepiej, że snują barwne opowieści, w których brakuje już tylko smoków, niż gdyby próbowali wrócić do dawnego fachu. Niedawno głośna była sprawa nieoficjalnie nazwanej przez policję „Grupy Dziadków” – ponad 60-letnich gangsterów, wśród których znalazł się jeden z liderów mafii pruszkowskiej, próbujących wymuszać haracze. Kiedyś byli postrachem, dziś przypominają Gang Olsena: policja zgarnęła ich kompletnie zaskoczonych, na gorącym uczynku. Trzeba wiedzieć, kiedy ze sceny zejść.

Dziś zamiast brutalnych bandziorów wymuszających haracze okradają nas głównie politycy, urzędnicy i bankierzy – w białych rękawiczkach. Sfoiki z ogórkami i zdezelowane rowery można już bezpiecznie trzymać w piwnicy. O ile, oczywiście, postępująca bieda nie sprawi, że i na to skusi się któryś z sąsiadów. ♦

MACIEJ WEBER

Po ile i dlaczego tak drogo?

Turystyka po irlandzku

PIXABAY

Sezon turystyczny jeszcze się nie zaczął, ale już trzeba myśleć przyszłościowo. A z początkiem roku różne myśli przychodzą do głowy. Irlandia jest krajem atrakcyjnym, jednak turystów ma coraz mniej – i to z pewnością powód do zmartwień. Rosnąca drożyzna to główny problem. Jak pokazują badania, kraj pozostaje natomiast bezpieczny.

Tak już jakoś bywa, że co jakiś czas poważne irlandzkie media biorą się za roztrząsanie problemu: po ile i dlaczego tak drogo. Wzdłuż i wszerz analizowany jest temat budownictwa, coraz częściej wspomina się także o tym, że energia elektryczna i gaz nie powinny kosztować aż tyle. Dopiero na końcu tego łańcucha pojawia się pytanie, jak atrakcyjnie gdzieś wyjechać i w dobrych warunkach, ale bez specjalnego przepychu, odpocząć. Łono irlandzkiej natury potrafi wynagrodzić niejedno. Niemniej jednak turystów tu nie przybywa.

Samo to jeszcze nie byłoby tak dużym problemem. Gorzej, że coraz mniej jest gości z zagranicy, o czym informują statystyki – a te niestety nie kłamią. Central Statistics Office pokazuje w swoich raportach, że w porównaniu z 2024 rokiem liczba przyjazdów spadła poniżej 5 milionów, podczas gdy rok wcześniej wartość ta była wyższa. Oznacza to spadek o 7,5 proc. – może nie dramatyczny, ale postępujący właściwie z każdym rokiem.

Wzrost cen w hotelach, restauracjach, a także w sklepach sprawia, że podróżni coraz częściej wybierają tańsze i cieplejsze kierunki. Z drugiej strony, skoro rosną koszty życia, trudno oczekiwać, by akurat sektor turystyczny pozostał wolny od podwyżek.

We wrześniu liczba przyjazdów wzrosła o 5 proc. w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Jednocześnie średni koszt pobytu ponoszony przez turystów spadł aż o 16 proc. i wyniósł 944 euro

wobec 1171 euro rok wcześniej. Krótsze pobyty i poszukiwanie oszczędności sprawiają, że zagraniczni goście wydają wyraźnie mniej pieniędzy. Statystyki wskazują, że turyści rezerwują obecnie przeciętnie 7,1 noclegu, podczas gdy rok wcześniej było to 7,8.

Nie ma też co się pocieszać faktem, że w lutym 2025 roku spadki były jeszcze większe – sięgały bowiem blisko 30 proc. – a potem sytuacja się poprawiła. Specjaliści uznają, że było to jedynie tzw. odbicie, podobne do tych znanych z giełdy. Po okresie spadków następuje chwilowy powrót do wcześniejszych wartości, po którym często przychodzi jeszcze głębszy zjazd. Wszystko leci na łeb na szyję z charakterystycznym hukiem.

Wartość irlandzkich atrakcji turystycznych, z powodu opisanych zjawisk, staje się coraz bardziej kontrowersyjna. Jednocześnie Zielona Wyspa wciąż znajduje się w czołówce krajów oferujących najbezpieczniejszą turystykę.

Nawet jeśli nie przekłada się to bezpośrednio na większe przychody, zawsze można się tym pochwalić.

W licznych zestawieniach dotyczących turystyki Irlandia najczęściej zamyka stawkę. W 2025 roku natomiast Polska odnotowała drugi najbardziej dynamiczny wzrost ruchu turystycznego – wynika z danych Eurostatu. Mierzony liczbą noclegów wskaźnik wzrósł o 7 proc. Lepsza pod tym względem okazała się jedynie Malta.

W całej Unii Europejskiej w 2025 roku szacowana liczba noclegów w obiektach turystycznych wyniosła 3,08 mld, co oznacza wzrost o 2 proc. rok do roku. Goście zagraniczni stanowili 49 proc., a krajowi 51 proc. W porównaniu z 2024 rokiem liczba noclegów wzrosła w niemal wszystkich krajach Wspólnoty. Największy, 10-procentowy wzrost odnotowała Malta. Na drugim miejscu znalazła się Polska z 7-procentowym wzrostem, a po-

dium zamknęła Łotwa z wynikiem 6 proc. Spadki zanotowały Rumunia (-1 proc.) oraz – co znamienne – Irlandia (-2 proc.).

Zyski z turystyki w Irlandii są więc coraz mniejsze. Jest to za to turystyka bezpieczna. Berkshire Hathaway Travel Protection opublikował coroczny ranking, z którego wynika, że Irlandia znajduje się w światowej czołówce dziesiątce pod względem bezpieczeństwa turystów. Pierwsze miejsce zajęła w tym roku Holandia.

To, swoją drogą, zaskakujący werdykt, ponieważ Niemcy w ubiegłorocznym zestawieniu uplasowały się dopiero na 14. pozycji. „To kraj kochający pokój. Kobiety, osoby LGBT oraz osoby czarnoskóre deklarowały, że czują się tam bardzo mile widziane, a system opieki zdrowotnej oceniono bardzo wysoko” – tłumaczy autorzy rankingu. Nie oznacza to jednak, że najbezpieczniejszy kraj świata jest pozbawiony problemów. Potencjalne obawy dotyczą m.in. hałasu (na masową turystykę wielokrotnie skarżył się Amsterdam), a także rowerzystów, nie zawsze zachowujących ostrożność na drogach.

Na drugim miejscu rankingu znalazła się Australia, a na trzecim – debiutująca w zestawieniu Austria. Czwartą pozycję zajęła Islandia, ubiegłoroczny zwycięzca. W pierwszej dziesiątce znalazły się również Kanada, Nowa Zelandia, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Szwajcaria, Japonia oraz Irlandia.

Niedawno opublikowano także ranking najbezpieczniejszych krajów świata przygotowany przez Global Peace Index. W tym zestawieniu zwyciężyła Islandia, przed Irlandią, Nową Zelandią, Austrią, Szwajcarią i Singapurem. Holandia uplasowała się na 14. miejscu, a Polska na 36. pozycji – za Szwecją, Włochami i Czarnogorą. Drugie miejsce Irlandii to już naprawdę powód do dumy, nawet jeśli w praktyce niewiele z tego wynika.

Na koniec żart turystyczny, nawiązujący do wysokich cen w Irlandii – choć dotyczy nieco innego miejsca.

Organizowane są przejażdżki łodzią po jeziorze Genezarret. Bilet kosztuje 500 dolarów.

– To strasznie drogo – dziwi się zbulwersowany turysta.

– Owszem, ale to przecież po tym jeziorze Jezus chodził piechotą!

– Nie dziwię się, przy takich cenach! ♦

Rząd ma plan

Rząd Republiki Irlandii ogłosił nowy plan przyspieszenia realizacji kluczowej infrastruktury, obejmujący 30 środków mających na celu usunięcie barier biurokratycznych. Choć oficjalnym celem jest walka z paraliżem na rynku mieszkaniowym, propozycja budzi głęboki sceptycyzm – jako próba naprawy systemu przez tych samych decydentów, którzy doprowadzili do jego niewydolności.

Główne założenia reformy to: skrócenie procedur planistycznych, nadzwyczajne uprawnienia rządu pozwalające na szybsze podejmowanie decyzji oraz zwiększenie ryzyka inwestycyjnego.

Projekt pojawia się w cieniu wieloletnich opóźnień kluczowych inwestycji, takich jak Greater Dublin Drainage, National Children's

Hospital czy projekt metra. Zamiast jednak głębokiej analizy błędów rząd zdaje się przerzucać winę na procedury i „seryjnych protestujących”. Premier Micheál Martin przyznał, że nowe przepisy mogą same stać się przedmiotem sporów sądowych, co rodzi obawę, że reformy ugrzęzną w martwym punkcie, zanim powstanie choćby jeden fundament.

Warto przypomnieć, że obecny kryzys mieszkaniowy ma swoje korzenie w decyzjach i zaniechaniach gabinetu Endy Kenny'ego oraz rządu Fine Gael. Dzisiejsza próba „naprawy” poprzez ograniczanie kontroli i sprzeciwu obywatelskiego bywa więc postrzegana nie jako obietnica przełomu, lecz jako ostrzeżenie przed kolejną fuzerką i dalszą erozją zaufania publicznego.

Rekordowy rok lotniska w Dublinie

Lotnisko w Dublinie zakończyło ubiegły rok z historycznym wynikiem 36,4 mln pasażerów, co stanowi wzrost o ponad 5 proc. rok do roku i o 4 mln przekracza formalnie obowiązujący limit. Jak wynika z danych operatora DAA, port lotniczy obsłużył rekordową liczbę podróżnych, mimo że stare ograniczenia planistyczne wciąż formalnie istnieją. Grudzień okazał się wyjątkowo intensywny, z wynikiem 2,7 mln pasażerów, co jest o 13 proc. lepszym rezultatem niż rok wcześniej. Skala wzrostu najlepiej widoczna jest w statystykach dziennych: w ciągu roku zanotowano aż 215 dni, w których przez terminale przewinęło się ponad 100 tys. osób, a absolutny rekord padł 29 lipca, gdy obsłużono 129 tys. podróżnych.

Mimo gigantycznego ruchu lotnisko uniknęło paraliżu operacyjnego dzięki wdrożeniu nowoczesnej technologii skanowania w obu terminalach, co pozwoliło 97 proc. pasażerów przejść kontrolę bezpieczeństwa w czasie krótszym niż 20 minut.

Kwestia przyszłości lotniska przeniosła się obecnie na grunt polityczny i prawny, ponieważ sprawa zawieszonego limitu 32 mln pasażerów z 2007 roku trafiła przed Trybunał Sprawiedliwości UE. Choć rząd zapowiada ustawę trwale znoszącą te ograniczenia w ramach wiosennego programu legislacyjnego, operator DAA zaznacza, że dalszy rozwój wymaga natychmiastowych inwestycji w nowe bramki i stanowiska odpraw.

TOMASZ
WŁOSOK

VANESSA
ALEKSANDER

AGNIESZKA
GROCHOWSKA

ŁUKASZ
SIMLAT

JAN
FRYCZ

GRAŻYNA
SZAPOŁOWSKA

JANUSZ
CHABIOR

Creative
Europe
MEDIA

KRÓL DOPALACZY

CHCESZ WIĘCEJ?

W IRLANDZKICH KINACH W MARCU
WWW.POLSKIEKINO.IE

Technologiczne starcie na szczycie

Niedawna publiczna konfrontacja między Elonem Muskiem a dyrektorem generalnym Ryanaira, Michaeliem O'Learym, przerodziła się w jeden z najbardziej medialnych sporów biznesowych ostatnich miesięcy. Zarzewiem konfliktu stała się kategoriowa decyzja irlandzkiego przewoźnika o wykluczeniu instalacji systemu Starlink na pokładach swoich maszyn. O'Leary uzasadnił ten ruch rygorystyczną polityką kosztową, twierdząc, że montaż zewnętrznych anten zwiększyłby opór powietrza i zużycie paliwa, co w modelu biznesowym nastawionym na maksymalną oszczędność jest nieakceptowalne.

Elon Musk, znany z bezkompromisowego stylu komunikacji, zareagował na te argumenty serią ostrych wpisów na platformie X, w których nazwał szefa Ryanaira „kompletnym idiotą” i zasugerował jego natychmiastowe zwolnienie. Twórca Starlinka zakwestionował kompetencje inżynierskie linii lotniczej, przekonując, że wpływ anteny na opór aerodynamiczny jest w rzeczywistości

niemal zerowy, a szacunki przedstawiane przez Ryanaira są dziesięciokrotnie przesadzone. W odpowiedzi oficjalne konto linii lotniczej ironicznie zapytało Muska, „czy sam nie potrzebuje dostępu do Wi-Fi”, co ostatecznie przeniosło spór z płaszczyzny merytorycznej w sferę internetowych kpín.

Escalacja konfliktu osiągnęła punkt kulminacyjny, gdy Musk prowokacyjnie zapytał swoich obserwatorów, czy powinien wykupić Ryanaira i powierzyć zarządzanie firmą komuś, kto faktycznie nazywa się Ryan. Choć propozycja ta miała charakter sarkastyczny, idealnie wpisuje się w strategię demonstracji siły medialnej właściciela platformy X. Mimo nacisków i publicznej presji Ryanair podtrzymuje swoje stanowisko, podkreślając, że każda modyfikacja konstrukcyjna musi być poparta twardymi danymi ekonomicznymi, podczas gdy Musk niezmiennie forsuje wizję Starlinka jako niezbędnego standardu przyszłości, oskarżając O'Leary'ego o krótkowzroczność.

Biedna codzienność irlandzkich rodzin

Najnowsze badanie przeprowadzone przez portal Schooldays.ie wśród blisko 1900 rodziców rzuca surowe światło na kondycję współczesnej irlandzkiej rodziny, która coraz częściej zmagą się z finansową pętlą. Już jedna czwarta gospodarstw domowych przyznaje wprost, że koszty wychowania dzieci stają się ciężarem nie do uniesienia.

Proza życia przejawia się przede wszystkim w rachunkach za żywność: co czwarta rodzina wydaje ponad 200 euro tygodniowo, a kolejne 37 proc. przeznaczą na ten cel od 150 do 200 euro. Te kwoty – w połączeniu z rosnącymi kosztami energii i edukacji – doprowadziły 23 proc. badanych do stanu realnego

zagrożenia finansowego. Pieniądże to jednak tylko jedna strona kryzysu. Raport obnaża również głęboką zapaść w systemie wsparcia zdrowia i edukacji. Blisko połowa rodziców dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi ocenia dostępne usługi jako słabe lub niewystarczające. Jeszcze bardziej dramatycznie wygląda sytuacja w obszarze zdrowia psychicznego: niemal 60 proc. rodzin, które szukały pomocy, opisuje swoje doświadczenia jako fatalne, a ponad 60 proc. dzieci czeka na niezbędną poradę co najmniej pół roku. W świecie nastolatków taki czas oczekiwania jest często zbyt długi, by zapobiec eskalacji problemów.

Guinness poniżej 5 euro

W obliczu rosnących kosztów życia i kolejnych podwyżek cen, Taylor's Bar w galwowskiej dzielnicy Westend zdecydował się na pionierski krok, wprowadzając nową szklankę o nazwie „Westy”. Zamiast tradycyjnej penty klienci mogą teraz zamówić Guinnessa oraz inne piwa lane w szklance o pojemności 370 ml za 4,75 euro. Ta strategiczna decyzja sprawia, że kultowy stout znów stał się dostępny poniżej psychologicznej granicy 5 euro, co stanowi bezpośrednią odpowiedź na „katastrofalne” dla branży podwyżki cen.

Właściciele lokalu tłumaczą, że wprowadzenie „Westy” nie jest próbą walki z narodową tradycją, lecz przejawem sprytu i elastyczności w trudnych czasach. Nowa szklanka na nóżce ma być realną alternatywą dla osób, które chcą cieszyć się wyjściem do pubu bez poczucia nadmiernego obciążenia domowego budżetu. Pomysł zyskał już aprobatę pierwszych testerów, co potwierdza, że rynek jest gotowy na nową formę serwowania trunków.

Choć w Irlandii pinta o pojemności 568 ml uchodzi za wartość niemal świętą, Taylor's Bar udowadnia, że nawet najbardziej zakorzenione rytuały muszą czasem ustąpić pod wpływem twardej ekonomii. „Westy” nie od-

biera klientom możliwości zamówienia pełnej penty, lecz omija finansowy paraliż, dając wybór między puryzmem a realizmem. To nowoczesne podejście do tradycji pozwala zachować dostępność kultury pubowej dla szerszego grona odbiorców – oferując smak ulubionego piwa bez „finansowego kaca” przy barze.

Nowa era walki z psimi odchodami

gów, co umożliwi służbom miejskim pobieranie próbek z odchodów znalezionych w parkach i na chodnikach, a następnie precyzyjne dopasowanie ich do konkretnego zwierzęcia. W ten sposób państwo rezygnuje z konieczności przytapywania właścicieli na gorącym uczynku, opierając system kar wyłącznie na śladzie biologicznym i wynikach laboratoryjnych.

Zwolennicy inicjatywy argumentują, że to jedyny skuteczny sposób na uporanie się z uciążliwym problemem higienicznym, wskazując przy tym na udane wdrożenia podobnych rozwiązań w innych krajach. Jednak pod płaszcem nowoczesności kryje się sceptycyzm części społeczeństwa, która dostrzega w tym projekcie niebezpieczny skrót myślowy: zastąpienie widocznej obecności służb porządkowych i edukacji obywatelskiej wszechobecnym nadzorem biologicznym.

Krytycy ostrzegają, że sięganie po tak zaawansowane narzędzia w celu rozwiązania prozaicznego problemu komunalnego świadczy o słabości systemu egzekwowania prawa, a nie o jego sile. Wprowadzenie systemu DNA w Dún Laoghaire – mówią – to sygnał, że technokracja zaczyna dominować nad tradycyjnym modelem zarządzania miastem.

Władze w Dún Laoghaire zatwierdziły pionierski – a zarazem budzący kontrowersję – plan wprowadzenia systemu identyfikacji psów opartego na badaniach DNA, co stawia region w centrum debaty o granicach inwazyjności technologii w przestrzeni publicznej. Projekt zakłada stworzenie kompleksowej bazy danych profili genetycznych czworono-

Kryzys zaufania do wielkich inwestycji

Rządowe plany budowy metra budzą głęboki sceptycyzm w obliczu niekończącej się budowy Narodowego Szpitala Dziecięcego, który stał się symbolem systemowej niewydolności. Inwestycja ta, kosztująca już 2,24 mld euro, przekroczyła czternaście terminów ukończenia, a obecne usterki techniczne wciąż uniemożliwiają przekazanie budynku służbom medycznym. Sytuacja ta rodzi fundamentalne pytanie: skoro państwo nie potrafi skutecznie nadzorować budowy jednego szpitala i wyegzekwować odpowiedzialności od wykonawcy, to jak zamierza udźwignąć wielokrotnie bardziej złożony projekt metra?

Brak realnych konsekwencji za opóźnienia oraz fakt, że firmy odpowiedzialne za te przestoje wciąż otrzymują nowe kontrakty publiczne, podważa wiarygodność kolejnych obietnic rozwojowych. Dla obywateli zapowiedzi skoku cywilizacyjnego brzmią dziś bardziej jak ostrzeżenie przed powielaniem tych samych błędów na jeszcze większą skalę. Prawdziwą miarą sprawności państwa nie są bowiem wizjonerskie prezentacje, lecz umiejętność doprowadzenia priorytetowych inwestycji do końca – czego szpital dziecięcy pozostaje bolesnym zaprzeczeniem.

**MARTA WILCZEWSKA (BICZKOWSKA),
PSYCHOLOG, SEKSUOLOG,
TERAPEUTA PAR METODĄ GOTTMANA**

O życiu w czasie zmian i wewnętrznej niepewności

Czasem to uczucie pojawia się wieczorem, kiedy wreszcie robi się ciszej. Inni śpią, telefon odkładamy ekranem do dołu. I wtedy zamiast ulgi przychodzi napięcie – często trudne do nazwania. To tak, jakby ciało nie mogło się zrelaksować przed snem. Jakby coś było nie tak, choć z zewnątrz wydaje się, że wszystko działa: praca jest, relacja trwa, codzienność się toczy.

Wiele osób, z którymi pracuję, mówi w takich chwilach: „Nie mam prawa narzekać, a jednak czuję się zmęczony”. Albo: „Kiedyś wiedziałam, kim jestem. Teraz funkcjonuję, ale nie czuję spokoju”. To nie są słowa głębokiego kryzysu, lecz raczej cichego zagubienia, które pojawia się tam, gdzie życie przyspiesza, zmienia kierunek i przestaje być przewidywalne.

Zmiana jako stan, nie jednorazowe wydarzenie

Migracja, rodzicielstwo, wieloletni związek, brak związku, kolejne etapy kariery zawodowej – często myślimy o nich jak o punktach na osi czasu. Coś się wydarza, adaptujemy się i idziemy dalej. Tymczasem z perspektywy psychologicznej zmiana rzadko bywa jednorazowym epizodem. Częściej staje się stanem, w którym funkcjonujemy miesiącami, a czasem latami.

Życie za granicą, nawet jeśli jest stabilne i bezpieczne, wymaga ciągłych mikroadaptacji: innego języka, innych norm społecznych, innych sposobów budowania relacji. Do tego dochodzi rozłąka z bliskimi, brak spontanicznego wsparcia, częsta konieczność radzenia sobie samemu. W szybkim tempie codzienności trudno znaleźć przestrzeń, by to wszystko psychicznie przetrawić.

W takich warunkach wiele osób zaczyna działać bardziej zadaniowo niż relacyjnie – także wobec siebie. Robimy to, co trzeba. Odhaczamy kolejne obowiązki. A pytanie „jak ja się z tym czuję?” schodzi na dalszy plan.

Co dzieje się na poziomie psychicznym?

Z psychodynamicznego punktu widzenia intensywne okresy zmian często uruchamiają starsze, głębiej zapisane doświadczenia. Nie dlatego, że cofamy się w rozwoju, ale dlatego, że psychika szuka znanych sposobów radzenia sobie w nowej sytuacji.

Jeśli kiedyś bezpieczeństwo było związane z byciem silnym, odpowiedzialnym, niewymagającym – to właśnie te strategie mogą się dziś aktywować. Na zewnątrz wyglądają jak zaradność, opanowanie, „ogarnianie życia”. Od środka bywają odczuwane jako napięcie, samotność w odpowiedzialności, trudność w proszeniu o pomoc lub w odpoczywaniu bez poczucia winy.

Z perspektywy teorii przywiązania w momentach niepewności naturalnie szukamy

Funkcjonuję, ale nie odpoczywam

emocjonalny koszt współczesnego życia

regulacji: bliskości, przewidywalności, emocjonalnego oparcia. Jeśli jednak przez lata nauczyliśmy się, że poleganie na sobie jest bezpieczniejsze niż poleganie na innych, możemy czuć się wewnętrznie samotni nawet w bliskiej relacji.

To nie jest wada charakteru. To adaptacja, która kiedyś miała sens.

Relacje pod wpływem zmian

W długoterminowych związkach okresy przejścia często wprowadzają subtelne przesunięcia. Partnerzy nadal są obok, ale każde z nich może być w innym miejscu emocjonalnie. Jedno szybciej się adaptuje, drugie potrzebuje więcej czasu. Jedno reaguje działaniem i kontrolą, drugie – wycofaniem lub zmęczeniem. I choć nie zawsze dochodzi do otwartych konfliktów, może pojawić się poczucie oddalenia.

Intymność, rozumiana szerzej niż sama seksualność, bywa pierwszym obszarem, który to pokazuje. Spontaniczność ustępuje rutynie, rozmowy stają się organizacyjne, a bliskość wymaga wysiłku. Wiele osób w takich momentach zadaje sobie pytanie: „Czy coś się między nas psuje?” albo „Czy to już tak będzie?”.

Często odpowiedź znajdziemy nie w pytaniu „jak będzie”, tylko w pytaniu „jak jest teraz”. A „teraz” bywa bardzo obciążone zmianą, zmęczeniem i niepewnością.

Dlaczego to nie jest osobista porażka

W kulturze, która ceni samodzielność, elastyczność i skuteczność, łatwo uznać trudność adaptacji za słabość. Tymczasem psychologicznie to właśnie wrażliwość na zmianę świadczy o tym, że coś w nas reaguje, próbuje się dostosować, znaleźć nową równowagę.

Niepokój, napięcie, poczucie dezorientacji nie oznaczają, że sobie nie radzisz. Często są sygnałem, że Twoja psychika pracuje intensywnie – być może czasem zbyt intensywnie – bez wystarczającego wsparcia. Nasza wewnętrzna przemiana nie zawsze nadąża za zewnętrznymi wymaganiami.

W terapii rzadko chodzi o „naprawianie” tych reakcji. Częściej o ich zrozumienie. O stworzenie bezpiecznej przestrzeni, w której możesz zwolnić, nazwać to, co niewypowiedziane, i sprawdzić, które strategie nadal pomagają, a które zaczynają kosztować zbyt wiele.

Między kontrolą a zaufaniem

Jednym z częstszych napięć w czasie zmian jest balansowanie między potrzebą kontroli a potrzebą oparcia. Kontrola daje poczucie wpływu: plan, struktura, przewidywalność. Zaufanie wymaga podjęcia ryzyka: pokazania niepewności, przyznania, że nie wszystko jest jasne, że czasem jest po prostu trudno.

Dla wielu osób, które od lat są „tym ogarniającym”, przejście w stronę większej łagodności wobec siebie bywa wyzwaniem. A jednocześnie to właśnie tam często zaczyna się

prawdziwa regulacja: w rozmowie, w byciu wysłuchanym, w relacji, w której nie trzeba udowadniać swojej siły.

Zatrzymać się, ale nie w pojedynkę

Zmiany życiowe nie wymagają heroizmu. Wymagają obecności. Z sobą, z tym, co się dzieje – i, jeśli to możliwe, z kimś, kto pomoże to unieść i zrozumieć bez oczekiwań oraz krytyki. Profesjonalna relacja terapeutyczna daje możliwość przyjrzenia się tym stanom bez oceniania i bez presji szybkich rozwiązań – z ciekawością i szacunkiem dla historii, która za nimi stoi.

Jeśli podczas lektury pojawiło się w Tobie poczucie, że to coś bliskiego, być może warto dać sobie przestrzeń, by przyjrzeć się temu głębiej z profesjonalnym wsparciem. Czasem to właśnie tam, pomiędzy wczoraj a jutrem, zaczyna się powolny powrót do wewnętrznego spokoju.

<http://www.martawilczewska.com/>

Marta Wilczewska

Psycholog, Seksuolog,
Terapeuta par metodą
Gottmana

Konsultacje indywidualne i dla par:

Psychologiczne:

- DDA - dorosłe dziecko alkoholików
- Depresja
- Lęki, ataki paniki
- Nerwica natręctw
- Silny stres
- Problemy w związkach oraz relacjach międzyludzkich
- Problemy z wyrażaniem emocji
- PTSD (zespół stresu pourazowego)

Seksuologiczne:

- Zaburzenia erekcji
- Zaburzenia popędu płciowego (za wysokie, za niskie libido)
- Zaburzenia orgazmu
- Przedwczesny wytrysk
- Ból podczas stosunku

Zapraszam na konsultacje i terapię

☎ 0860453005
✉ info@martawilczewska.com
🌐 www.martawilczewska.com

Grupa dla Kobiet - Kobięca Seksualność:

📌 www.facebook.com/groups/kobiecaseksualnosc

Koniec darmowego wjazdu do irlandzkich miast

Irlandzkie ośrodki miejskie stanęły w obliczu paraliżu komunikacyjnego, który wymusza złamanie dotychczasowego politycznego tabu dotyczącego płatnego wjazdu do centrów miast. Ekspert nauk politycznych Eoin O'Malley alarmuje, że bez wprowadzenia opłat kongestyjnych nie uda się odblokować transportu publicznego, który obecnie pozostaje zakładnikiem prywatnych aut.

Debata na temat opłat odsłania również społeczny wymiar obecnego kryzysu transportowego. Podczas gdy krytycy postrzegają nowe daniny jako niesprawiedliwość wobec pracowników, zwolennicy zmian wskazują, że to najbiedniejsi mieszkańcy śródmieścia płacą najwyższą cenę za chaos generowany przez klasę średnią, przejeżdżającą tranzytem przez ich osiedla. Miasto przestało być przestrzenią do życia, stając się korytarzem przelotowym, co faworyzuje interes kierowców kosztem lokalnych społeczności. Dodatkowym elementem proponowanych reform jest likwidacja darmowego parkowania przy centrach handlowych, co ma wymusić zmianę nawyków i zachęcić do korzystania z punktów przesiadkowych typu „Park & Ride”.

Irlandia szuka ratunku w Cannes

Wyspa staje przed momentem bolesnej szczerości, przyznając nieoficjalnie, że krajowy sektor budowlany oraz rodzimy kapitał nie są w stanie samodzielnie udźwignąć narastającego kryzysu mieszkaniowego. Skala wyzwań przerosła możliwości wykonawcze państwa, co zmusza rząd do radykalnego otwarcia drzwi dla zagranicznych gigantów budowlanych oraz inwestorów.

Strategicznym ruchem w tej nowej polityce będzie marcowa obecność szerokiej delegacji państwowej na targach MIPIM w Cannes, gdzie Irlandia – pod hasłem stabilności i przewidywalności – zamierza walczyć o uwagę światowych funduszy zarządzających bilionami euro.

Wspólna reprezentacja Departamentu Mieszkalnictwa, resortu finansów oraz Ir-

landzkiego Funduszu Inwestycji Strategicznych ma przekonać międzynarodowy kapitał, że irlandzki rynek jest dziś jedną z najbardziej perspektywicznych przestrzeni inwestycyjnych w Europie. Liczby są bezlitosne: realizacja celu budowy 300 tys. mieszkań do 2030 roku wymaga dopływu ok. 20 mld euro rocznie z inwestycji prywatnych. Przy obecnym niedoborze rąk do pracy i ograniczonej przepustowości lokalnych firm zagraniczne wsparcie wykonawcze staje się jedyną szansą na to, by rządowe plany nie pozostały wyłącznie na papierze.

Minister mieszkalnictwa James Browne otwarcie przyznaje, że kapitał zewnętrzny ma stać się filarem nowego podejścia do kryzysu, uzupełniając rekordowe nakłady publiczne na infrastrukturę.

Przywileje w cieniu Phoenix Park

W dobie drastycznego kryzysu mieszkaniowego, gdy czynsze w Dublinie pochłaniają lwią część dochodów obywateli, ujawnienie stawek najmu w Phoenix Park wywołało falę oburzenia i pytań o moralne fundamenty państwowych przywilejów. Biuro Robót Publicznych (OPW) potwierdziło, że emerytowani urzędnicy oraz wdowy po pracownikach korzystają z tych lokali za czynszsze wahające się od 670 do 4160 euro rocznie.

Sytuacja ta budzi sprzeciw nie tylko ekonomiczny, lecz także etyczny, stając się solą sypaną na rany młodych rodzin i pracowników, których nie stać na dach nad głową. Phoenix Park – zamiast być wyłącznie symbolem narodowej dumy – staje się w tym kontekście metaforą odłączenia elit od problemów zwykłych ludzi. Dochodzi do tego argument „tak było zawsze”, który dziś przestaje być akceptowalny w obliczu narastającej bezdomności osób pracujących.

Dublin drugim najdroższym miastem hotelowym w UE

Stolica Irlandii umacnia swoją pozycję jednego z najdroższych kierunków turystycznych w Europie, osiągając średnią stawkę za dobę hotelową na poziomie 174 euro. Dane Fáilte Ireland wskazują na gwałtowny, 23-procentowy wzrost cen w ciągu ostatnich sześciu lat, co sprawiło, że Dublin stał się drugim miastem w Unii Europejskiej pod względem obłożenia hoteli.

Kryzys cenowy nie wynika jednak wyłącznie z marż w sektorze, lecz jest efektem głębokiego niedoboru podaży. Rozbudowa bazy noclegowej nie nadąża za rosnącym zapotrzebowaniem, a sytuację pogarsza fakt, że część obiektów hotelowych przeznaczono na cele zakwaterowania długoterminowego w ramach systemów pomocy państwowej. Przedstawiciele sektora hotelarskiego twierdzą, że wysokie stawki są jedyną odpowiedzią na rosnącą presję kosztową – w tym drastyczne podwyżki cen energii, ubezpieczeń oraz płac – co zbiegło się z brakiem obniżki VAT dla branży w budżecie na 2026 rok.

Wysokie koszty noclegu zaczynają realnie zmieniać nawyki podróżnych, którzy coraz częściej rezygnują z wielodniowych pobytów w centrum stolicy na rzecz wizyt jednodniowych lub noclegów w miastach satelickich. Eksperci ostrzegają, że w dłuższej perspektywie Dublin może zyskać opinię miasta „tylko na chwilę”, co uderzy w lokalną gastronomię i sektor usług.

Portfele pod stałą presją

Nowe dane Centralnego Urzędu Statystycznego (CSO) potwierdzają, że mimo formalnego spadku wskaźnika inflacji do 2,8 proc. w grudniu, irlandzkie gospodarstwa domowe zmagają się z nieustannym wzrostem kosztów życia. Choć tempo wzrostu cen wyhamowało w porównaniu z listopadem, realna suma na paragonach wciąż rośnie, a dodatkowym obciążeniem są zjawisko shrinkfacji oraz wzrost cen usług. Największy skok odnotowano w sektorze edukacji, gdzie koszty wzrosły o blisko 9 proc. – co jest bezpośrednim skutkiem mniejszej niż przed rokiem redukcji składek studenckich. W praktyce oznacza to wyższe czesne dla tysięcy rodzin.

Najbardziej drastyczne podwyżki uderzyły w segment żywności, a w szczególności w mięso, którego ceny w ujęciu rocznym wzrosły niemal o 30 proc. Statystyki CSO wskazują na systematyczne drożenie podstawowych produktów, w tym sera cheddar, który podrożał o 68 centów na kilogramie, oraz masła – o 54 centy. Symboliczna granica została przekroczona również w pubach: średnia cena kufła stouta wynosi obecnie 6,09 euro, a lagera 6,51 euro, co wyznacza nowy, kosztowny standard w irlandzkiej gastronomii.

Presja finansowa rozlewa się na niemal każdą sferę życia: od rosnących składek na ubezpieczenia zdrowotne i komunikacyjne po droższe usługi kosmetyczne i opiekę nad dziećmi. Według analiz KPMG ciągły wzrost cen wymusza na konsumentach radykalne zmiany nawyków – takie jak kupowanie mniejszych ilości towarów oraz masowe przechodzenie na marki własne sieci handlowych.

Mgła informacyjna nad migracją

Najnowsze badanie Instytutu Badań Ekonomicznych i Społecznych (ESRI) ujawnia znaczące rozbieżności między rzeczywistą skalą migracji w Irlandii a społecznym wyobrażeniem na ten temat. Z anonimowej ankiety przeprowadzonej na reprezentatywnej grupie 1200 dorosłych wynika, że przeciętny mieszkaniec kraju przecenia liczbę osób urodzonych za granicą, szacując ich udział w populacji na 28 proc., podczas gdy oficjalne dane Eurostatu wskazują na 22 proc. Jeszcze większy dystans do faktów widać w przypadku migrantów spoza Unii Europejskiej: respondenci oceniali ich udział na 14 proc., czyli niemal dwukrotnie więcej niż rzeczywiste 8 proc. odnotowane przez Centralny Urząd Statystyczny (CSO).

Zniekształcony obraz dotyczy nie tylko statystyk liczbowych, ale także profilu i motywacji osób przyjeżdżających do Irlandii.

Ankietowani byli przekonani, że zaledwie 20 proc. migrantów spoza UE przybywa w celach zarobkowych lub edukacyjnych, podczas gdy w rzeczywistości grupa ta stanowi blisko połowę nowo przybyłych. Jednocześnie społeczeństwo ma tendencję do przeceniania liczby osób ubiegających się o ochronę międzynarodową oraz niedoszacowywania poziomu wykształcenia i wskaźnika zatrudnienia migrantów.

Główny autor raportu, Shane Timmons, podkreśla, że merytoryczna debata publiczna wymaga oparcia się na wspólnych faktach, których dziś brakuje w zbiorowej świadomości. Raport wskazuje, że medialne skupienie na kwestiach azylowych buduje narrację, która przykrywa realny wkład migrantów w gospodarkę i utrzuca negatywne stereotypy wśród osób nastawionych sceptycznie.

Kary przez zawstydzenie

Nielegalne składowanie odpadów stało się w Irlandii palącym problemem społecznym i finansowym, co skłoniło lokalne władze do poszukiwania radykalnych metod walki z tą plagą. Radna z hrabstwa Cork alarmuje, że tradycyjne grzywny w wysokości 150 euro przestały pełnić funkcję odstraszającą, stając się dla wielu sprawców jedynie wkalkulowanym kosztem pozbywania się odpadów. Skala zjawiska jest porażająca: tylko do września 2025 roku Rada Hrabstwa Cork usunęła z poboczy i lasów aż 86 ton nielegalnie porzuconych śmieci, co generuje ogromne koszty utylizacji i angażuje setki godzin pracy służb komunalnych.

W odpowiedzi na nieskuteczność sankcji finansowych radna Browne proponuje wprowadzenie prac społecznych polegających na przymusowym sprzątaniu odpadów przez osoby przyłapane na gorącym uczynku. Jej zdaniem publiczne sprzątanie rowów i leśnych duktów uderzy w dumę sprawców mocniej niż anonimowy przelew na konto samorządu, realnie zniechęcając do recydywy.

Równolegle do propozycji prac społecznych samorządy zmagają się z barierami prawnymi dotyczącymi monitoringu wizyjnego. Choć kamery wydają się naturalnym narzędziem walki z procederem, surowe

przepisy RODO i konieczność informowania o nagrywaniu znacząco ograniczają ich skuteczność w terenie. W związku z tym radna apeluje do obywateli o współpracę i przekazywanie nagrań z kamer samochodowych, które mogą pomóc w identyfikacji osób niszczących wiejski krajobraz.

Brud, fekalia i nielegalne mięso

Irlandzki Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (FSAI) podsumował rok 2025, wskazując na utrzymujący się, niepokojący trend lekceważenia podstawowych standardów higieny przez przedsiębiorców z branży spożywczej. W minionym roku inspektorzy wydali łącznie 127 nakazów egzekucyjnych, z czego aż 102 dotyczyły całkowitego zamknięcia lokali.

Wstrząsające szczegóły kontroli w dublińskiej restauracji Quack N Wok ujawniły obecność bakterii chorobotwórczych oraz realne ryzyko zanieczyszczenia mięsa odchodami – z powodu wadliwego systemu odwadniającego i rażących zaniedbań personelu. Równie alarmujący przypadek odnotowano w hrab-

stwie Laois, gdzie zamknięto nielegalną, niezarejestrowaną działalność EB Food Essentials. Inspektorzy odkryli tam m.in. mięso kozie błędnie oznaczone jako jagnięcina oraz paczki ślimaków sprowadzone z Nigerii bez żadnej dokumentacji pozwalającej na śledzenie ich pochodzenia. Innym powracającym problemem były inwazje gryzoni, które doprowadziły m.in. do czasowego zamknięcia cukierni w Navan.

Szef FSAI Greg Dempsey podkreślił, że choć liczba nakazów minimalnie spadła w porównaniu z latami ubiegłymi, skala wykrytych uchybień – od braku szkoleń po świadome omijanie rejestracji firm – pozostaje nieakceptowalna.

Zapaść irlandzkiej stomatologii

Irlandzkie Stowarzyszenie Stomatologiczne (IDA) bije na alarm, wskazując na drastyczną erozję publicznego systemu opieki dentystycznej, który w ciągu ostatnich 15 lat stracił blisko jedną trzecią pacjentów. Dane przedstawione Komisji Zdrowia Oireachtas są bezlitosne: liczba osób objętych leczeniem publicznym spadła z 1,6 mln w 2009 roku do niespełna 970 tys. w 2023 roku. Przyczyną tego zjawiska jest masowe wycofywanie się lekarzy z programów państwowych, co stomatolodzy uzasadniają nierealistycznymi stawkami, nadmierną biurokracją oraz sztywnymi ograniczeniami w doborze materiałów i metod leczenia. Szczególnie dramatycznie wygląda sytuacja najmłodszych:

system badań przesiewowych w szkołach, który miał być fundamentem zdrowia przyszłych pokoleń, znajduje się w fazie rozkładu. Mimo populacji uprawnionych liczącej ok. 200 tys. dzieci w 2023 roku przebadano zaledwie 104 tys., co stanowi ogromny regres w porównaniu z latami ubiegłymi. Eksperti podkreślają, że zaniedbania na etapie szkolnym wygenerują w przyszłości niebotyczne koszty leczenia inwazyjnego.

Do problemów finansowych dochodzi także dotkliwy deficyt kadr – szacuje się, że Irlandia potrzebuje natychmiast co najmniej 500 dodatkowych dentystów, aby przywrócić drożność systemu i skrócić kolejki.

MW DENTAL
MONIKA WOZNAK
CORK - BALLINCOLLIG

Godziny otwarcia
Pon-Sob 10:00 - 18:00

OFERUJE PEŁEN ZAKRES USŁUG STOMATOLOGICZNYCH

- 1. **Bezpłatny przegląd stomatologiczny oraz wizyta adaptacyjna dla dzieci**
- 2. **Oczyszczanie z kamienia nazębnego metodą ultradźwiękową i polerowanie zębów tylko €50**
- 3. **Kolorowe wypełnienia w zębach mlecznych u dzieci**
- 4. **Wypełnienia kompozytowe**
- 5. **Wybielanie zębów**
- 6. **Bezbolesne leczenie kanałowe**
- 7. **Zdjęcia zębów RTG (radiografia cyfrowa)**
- 8. **Odbudowa zębów (rekonstrukcja) z wykorzystaniem włókna szklanego**

Tel. 0214873434
Mob. 0871343482

Unit 6, Gleann An Oir
Main Street, Ballincollig

BOGDAN FERĘC

Cesarzowa brukselskiego obłędu

obecnie podlegamy, staje się problemem fundamentalnym. Gdy decyzje okazują się błędne – a wiele z nich takimi właśnie się okazało – i generują realne straty, nie istnieje mechanizm politycznej korekty, który przywołałby do porządku nawet cesarzową Brukseli. Sama Komisja nie przyznaje się do błędów, nie przegrywa wyborów – ona po prostu wydaje kolejne komunikaty.

W klasycznej politologii mówi się w takich przypadkach o władzy „łagodnej w formie, lecz twardej w skutkach”. To władza, która nie używa pałek ani czołgów, lecz regulacji, norm i presji administracyjnej. Jej ofiarą nie jest wolność w sensie klasycznym, ale dobrobyt, bezpieczeństwo i stabilność społeczeństw.

Zielony ład – polityka klimatyczna bez polityki społecznej

Pod rządami Ursuli von der Leyen Zielony ład przestał być strategią transformacji, a stał się ideologicznym dogmatem, zawierającym wyraźne elementy społecznego ucisku. Oczywiście, jeśli przyjmiemy, że „planeta płonie”, a zmiany klimatyczne są realnym wyzwaniem, to tylko naiwni wierzą, że odpowiedź na nie może być wolna od kosztów. Niestety – i mówię to z dużym żalem – Bruksela zdaje się nie zauważać, że polityka polega na zarządzaniu kosztami, a nie na ich generowaniu i późniejszym ignorowaniu. W tym ostatnim Komisja osiągnęła wręcz doskonałość.

Europa wybrała model, w którym koszty transformacji w ogromnej mierze przerzucano na społeczeństwo – głównie na klasę średnią, rolników i przemysł. Wzrost cen energii, presja regulacyjna, utrata konkurencyjności – to nie są „przejściowe trudności”, jak próbuje się je przedstawiać, lecz strukturalne skutki źle zaprojektowanej polityki klimatycznej. Komisja Europejska zdaje się jednak traktować te społeczne konsekwencje jako problem komunikacyjny, a nie realny. To klasyczny błąd elit: przekonanie, że wystarczy lepiej – albo głośniejsze – tłumaczyć, by rzeczywistość się poprawiła. Ona się nie poprawi. Będzie natomiast zapadać się w bagno horrendum coraz głębiej.

Mercosur – podręcznikowy przykład strategicznej ślepoty

Jeśli ktoś szuka jednego przykładu, który syntetyzuje całą logikę rządów von der Leyen, będzie nim umowa UE–Mercosur. Przedstawiana jako triumf wolnego handlu i geopolitycznej dalekowzroczności, w rzeczywistości jest ciosem wymierzonym w europejskie rolnictwo i konsumentów. Unia Europejska narzuca własnym rolnikom coraz bardziej restrykcyjne normy środowiskowe, sanitarne i klimatyczne, za których niespełnianie ich karze, a jednocześnie otwiera rynek na produkty z Ameryki Południowej – wytwarzane według standardów, które w UE wywołałyby niejedną zawał serca u zwolenników „czystej” żywności. To nie jest wolny handel. To konkurencja pozbawiona symetrii, sankcjonowana politycznie.

Z perspektywy teorii polityki mamy tu do czynienia z konfliktem między regulacyjną globalizacją a równie regulowaną suweren-

PIXABAY

nością. Ursula Gertrud von der Leyen z domu Albrecht opowiedziała się jednoznacznie po stronie tej pierwszej, ignorując fakt, że rolnictwo nie jest jedynie sektorem gospodarki, lecz elementem bezpieczeństwa strategicznego całego kontynentu. Państwo – a tym bardziej wspólnota państw – które traci kontrolę nad produkcją żywności, traci coś więcej niż PKB. Traci stabilność i pewność, że obywatele będą mogli ugotować obiad.

Rolnik jako niewygodny fakt społeczny

W języku Komisji Europejskiej rolnik, wraz ze swoimi krowami, niemal nie istnieje jako podmiot polityczny. Jest jedynie beneficjentem dopłat, elementem transformacji, przeszkodą w realizacji celów klimatycznych. Tymczasem w świecie realnym rolnicy są nośnikami porządku społecznego, szczególnie w państwach peryferyjnych wobec unijnego centrum. Polityka, która ich marginalizuje, produkuje gniew – a ten zawsze znajduje reprezentację polityczną, często w formach uznawanych przez liberalne elity za „nieodpowiedzialne” lub „populistyczne”.

Paradoksem epoki von der Leyen jest to, że w imię obrony europejskich wartości systematycznie podkopuje się społeczne poparcie dla Unii Europejskiej, prowadząc ją prostą drogą ku krawędzi klifu.

Energia i przemysł – europejskie samobójstwo konkurencyjności

Polityka energetyczna Komisji Europejskiej – zielona mantra powtarzana od lat – doprowadziła do trwałego wzrostu kosztów energii, co bezpośrednio uderza w przemysł. W świecie, w którym Stany Zjednoczone subsydują własną produkcję, a Chiny planują dekady do przodu, kupując tanie węglowodory z demonizowanej na Zachodzie Federacji Rosyjskiej, Europa postanowiła nałożyć na siebie dodatkowe obciążenia regulacyjne. Co ciekawe, ta sama Europa twierdzi, że robi to „dla własnego dobra”. Wywołuje to we mnie już tylko pusty śmiech i kiwanie głową z politowaniem – przestałem się bowiem dener-

wować. Z głupotą nie da się walczyć, ani tym bardziej wygrać.

Efekt był przewidywalny: deindustrializacja, przenoszenie produkcji poza UE, utrata miejsc pracy. Powiedzmy to wprost: moralne przywództwo bez gospodarczego zaplecza to luksus, na który stać imperia, a nie projekty integracyjne pogrążone w kryzysie. Unia Europejska pod rządami Ursuli von der Leyen zachowuje się tak, jakby realna gospodarka była sprawą drugorzędną.

Geopolityka bez realizmu

Przewodnicząca von der Leyen często mówi językiem geopolityki, lecz jej działania zdradzają brak realizmu. Unia próbuje być jednocześnie normatywnym supermocarstwem, arbitrem moralnym świata i graczem handlowym. Tymczasem nie posiada ani spójnej polityki zagranicznej, ani wspólnej armii, ani zabezpieczonych surowcowych łańcuchów dostaw. W teorii stosunków międzynarodowych nazywa się to rozbieżnością między ambicją a zdolnościami. Historia zna wiele przykładów, gdy taka rozbieżność kończyła się kryzysem – Europa nie będzie tu wyjątkiem.

Odpowiedzialność jako warunek przetrwania projektu

Niedawno postawiłem przed jednym z polskich europosłów postulat odsunięcia Ursuli von der Leyen od zajmowanego stanowiska. Nie jest to akt emocji, lecz wniosek wynikający z logiki odpowiedzialności politycznej. W systemach traktujących się poważnie – i traktujących poważnie obywateli – liderzy ponoszą konsekwencje za politykę prowadzącą do destabilizacji społecznej i gospodarczej. Przewodnicząca Komisji spełnia te warunki. Nie chodzi o personalną zemstę ani publicystyczny lincz, lecz o jasny sygnał, że elity nie są – i nie powinny być – nietykalne, a władza, nawet technokratyczna, podlega rozliczeniu. Bez tego Unia Europejska zdrzyfuje w stronę politycznej próżni, w której decyzje zapadają, lecz nikt już za nie nie odpowiada.

Europa na rozdrożu

Unia Europejska nie musi upaść, ale musi się zatrzymać i spojrzeć w lustro. Zobaczyć w nim mniej ideologii, a więcej realizmu. Mniej centralizacji, więcej odpowiedzialności. Mniej pogardy dla „peryferii”, więcej zrozumienia dla społecznych kosztów decyzji. Dlaczego? To proste: obecny model jest niemal wiernym powieleniem konstrukcji socjalistycznej, a jak wiemy, żadna jej forma nie doprowadziła do rozkwitu żadnego z realizujących ją państw.

Ursula von der Leyen stała się dla mnie symbolem epoki technokratycznej pewności siebie – epoki, która dobiega końca. Historia wielokrotnie i bezlitośnie pokazała, że projekty polityczne nie giną od ciosów wrogów, lecz od arogancji własnych elit. Jeśli Europa nie skoryguje kursu teraz, korekta przyjdzie spoza systemu i będzie brutalniejsza niż jakakolwiek parlamentarna debata. Wówczas na ulicach miast mogą pojawić się protesty rolników i rozgorzcone tłumy, skandujące: „Śmierć Brukseli!”

Europa lubi wierzyć – i przekonywać wszystkich wokół – że tradycja oraz historia już się jej nie przydarzają, że jest projektem „po”, konstrukcją odporną na stare błędy, nowoczesną, racjonalną i oświeconą normami, a więc „produktem skończonym”. To stwierdzenie pasuje, choć słowo „skończony” w poprzednim zdaniu oznacza coś pełnego; przyjmijmy więc, że tym razem nie ma we mnie nawet ziarna złośliwości i właśnie to miałem na myśli.

Wracając jednak do meritum tego felietonu: Unia Europejska jest – moim zdaniem – już dziś czystym złudzeniem. Politologia w wersji domokrażnej, czyli tej mniej salonowo-uniweryteckiej, a bardziej empirycznej, uczy nas czegoś dokładnie odwrotnego, ponieważ ani tradycja, ani historia nie znikają do cna – one jedynie zmieniają kostiumy. Dziś noszą garnitur brukselskiego urzędnika i mówią językiem procedur.

Ursula von der Leyen – a wiele złego można o niej powiedzieć i wszystko będzie prawdą – nie jest jednak tyranem, rewolucjonistką ani fanatyczną ideologiczną w klasycznym sensie tego słowa. Choć dąży do swojego wymaginowanego celu unijnej „zieloności”, nie oglądając się na to, jak za jej plecami ściełają się ekonomiczne trupy firm, po których zgłiszczach błakają się zdeorientowani byli pracownicy. I właśnie dlatego jest tak interesującym przypadkiem – jest bowiem niczym innym jak produktem systemu, który uwierzył, że człowiek pozbawiony refleksji może zarządzać kontynentem jak korporacją: poprzez regulacje, strategie, mapy drogowe, narracje o nieuchronności oraz ukrywanie faktów gospodarczych, które mogłyby przynieść jego zgubę.

Problem polega na tym, że społeczeństwa nie są cyferkami w dostarczanych na jej biurko – często zmanipulowanych – raportach, a polityka, wbrew temu, co twierdzą niektórzy urzędnicy, zawsze niesie konsekwencje społeczne. To jedynie ładniejsze określenie dla ekonomicznych trupów.

Komisja Europejska jako władza bez ludu

Komisja Europejska pod przewodnictwem Ursuli von der Leyen coraz wyraźniej przestaje być strażnikiem traktatów, a coraz bardziej przypomina quasi-rząd pozbawiony klasycznego mandatu demokratycznego. Można wręcz nazwać ten twór dyktaturą w miękkiej postaci. Jej przewodnicząca nie pochodzi przecież z bezpośredniego wyboru obywateli, a mimo to podejmuje decyzje wpływające na ceny energii, strukturę przemysłu, rolnictwo, handel i bezpieczeństwo żywnościowe – co nie może nie denerwować zwykłych obywateli.

Jestem zdania, że nie jest to drobna usterka ustrojowa, lecz poważny deficyt rozliczalności, który w warunkach kryzysu, jakimu

Przedsiębiorcze Polki w Irlandii

nowy rozdział w historii Polonii na Zielonej Wyspie

Fragment rozmowy Kasi Forest (Dublin City FM) z dr Kamilą Kowską i dr. Rafałem Raczyńskim z Muzeum Emigracji w Gdyni – ekspertami w dziedzinie migracji i współtwórcami projektu badawczego „Femigracja. Przedsiębiorcze Polki w Irlandii”.

Kasia Forest: Witajcie, drodzy słuchacze Dublin City FM. Z tej strony Kasia Forest.

Od lat na naszej antenie opowiadamy historie Polonii w Irlandii – historii adaptacji, sukcesów i wyzwań. Dziś skupimy się na wyjątkowej grupie: przedsiębiorczych Polkach na Zielonej Wyspie, które odważnie budują tu swoje biznesy. Te historie są tematem fascynującego projektu badawczego „Femigracja. Przedsiębiorcze Polki w Irlandii” – inicjatywy mającej na celu uchwycenie siły sprawczej i kreatywności polskich kobiet na emigracji.

Kto najlepiej opowie nam o przebiegu tych badań? Moimi gośćmi są dziś **dr Kamila Kowska** oraz **dr Rafał Raczyński** – eksperci w dziedzinie migracji i współtwórcy projektu, który wcześniej przyglądał się Polkom prowadzącym działalność gospodarczą we Włoszech i w Norwegii. Witam Was bardzo serdecznie, po raz pierwszy na antenie Dublin City FM.

Kasia Forest: Macie już za sobą udane projekty we Włoszech i Norwegii. Co sprawiło, że po tych doświadczeniach postanowiliście skupić się akurat na Irlandii?

Dr Rafał Raczyński: Irlandia jest dla nas bardzo ciekawym obszarem badań. Prowadziliśmy już projekty we Włoszech i w Norwegii, ale Irlandia – podobnie jak Norwegia – jest krajem interesującym ze względu na stosunkowo nową polską emigrację. Polska diaspora na Zielonej Wyspie została ukształtowana głównie w wyniku migracji poakcesyjnych. To pierwszy powód.

Drugim jest chęć przeprowadzenia badań porównawczych. Mamy Włochy – kraj Południa, o bardzo specyficznym rynku pracy i uwarunkowaniach kulturowych. Mamy Norwegię – kraj Północy, państwo dobrobytu, niezwykle bogate, oparte na wartościach takich jak równouprawnienie. Chcieliśmy sprawdzić, jak wygląda sytuacja w kraju wyspiarskim. Irlandia interesuje nas ze względu na swoją historię, uwarunkowania kulturowe oraz system zabezpieczenia społecznego.

Ponadto wciąż bardzo mało wiemy o przedsiębiorczości Polek i Polaków w Irlandii. Chcemy wypełnić tę lukę poznawczą. Mając te trzy kraje, będziemy mogli dokonać ciekawych porównań i wyciągnąć wnioski dotyczące motywacji, barier oraz uwarunkowań prowadzenia działalności gospodarczej.

Kasia Forest: To dopiero początek badań, ale macie już pierwsze wrażenia z kontaktów z Polonią w Irlandii i docierają do Was nieoficjalne sygnały z ankiet. Czy na tym etapie możecie uchylić rąbka tajemnicy?

Dr Rafał Raczyński: Te wstępne dane – podkreślam: bardzo wstępne – pokazują pewne prawidłowości. Jeśli chodzi o motywację do zakładania działalności gospodarczej, wynika z nich, że Polki raczej **chcą**, niż **muszą** zakładać własne firmy. Jest to kwestia realizacji ambicji, wykorzystania potencjału i kompetencji, a nie gorszej sytuacji na rynku pracy czy braku możliwości zatrudnienia na etacie.

Z zebranych informacji wynika, że większość pań, które założyły działalność na Zielonej Wyspie, wcześniej pracowała na etacie, a więc miała ustabilizowaną sytuację zawodową. Motywacją jest przede wszystkim chęć samorealizacji, wykorzystania kompetencji oraz poczucie sprawczości. Pod tym względem wyniki wpisują się w nasze wcześniejsze analizy prowadzone w Norwegii i we Włoszech.

Ciekawe jest również to, że dla dwóch trzecich respondentek działalność gospodarcza stanowi główne źródło utrzymania, natomiast dla jednej trzeciej – działalność dodatkową. Im więcej osób wypełni ankietę – do czego gorąco zachęcamy – tym pełniejszy i bardziej wiarygodny będzie obraz.

Dr Kamila Kowska: Chciałabym dodać, że obecny obraz wskazuje na dominację firm i działalności usługowych. Być może jest to serdeczne zaproszenie dla Polek prowadzących inne typy działalności, by również włączyły się w badanie i opowiedziały o swojej specyfice. Etap ilościowy wskazuje kierunki, które następnie pogłębiamy w wywiadach jakościowych – i to właśnie wtedy ujawniają się lokalne uwarunkowania oraz „koloryt miejsca”.

Ważna informacja w kontekście RODO: nie zbieramy danych wrażliwych. Osoby, które chcą porozmawiać z nami i wziąć udział w wywiadach, same zgłaszają się pod wskazany adres e-mail. Jest to w pełni świadoma i dobrowolna decyzja uczestniczenia.

Kasia Forest: Poprzednie badania pokazują, że na emigracji pojawiają się liczne trudności związane z zakładaniem i prowadzeniem biznesu. Czy już na tym etapie – biorąc pod uwagę specyfikę irlandzkiego systemu prawnego i warunki życia – widzicie jakieś bariery, które szczególnie utrudniają Polkom realizację biznesowych marzeń, a których nie obserwowaliście we Włoszech czy Norwegii?

Dr Rafał Raczyński: Chciałabym podkreślić, że jesteśmy na wstępnym etapie badań i więcej będziemy mogli powiedzieć po zakończeniu fazy zbierania danych. Przedsiębiorczość imigrancka – w tym kobieca – napotyka w krajach przyjmujących szereg barier. Dotyczą one m.in. znajomości przepisów prawnych, biegłości językowej czy uwarunkowań kulturowych.

Na obecnym etapie zaskoczyły nas sygnały dotyczące barier kulturowych, zwłaszcza w obszarze kultury biznesowej. Na podstawie ankiet nie jesteśmy jeszcze w stanie precyzyjnie określić, co dokładnie kryje się pod tym pojęciem. Dlatego tak bardzo zachęcamy do udziału w wywiadach pogłębianych – to one pozwolą nam zidentyfikować konkretne elementy kulturowe, które mogą stanowić realny hamulec rozwoju działalności.

Dr Kamila Kowska: Dla porównania: w przypadku Włoch jedną z największych barier była biurokracja – trudność w zrozumieniu procedur zakładania biznesu oraz rozproszenie kompetencji pomiędzy instytucjami. To specyfika Południa Europy. W Norwegii natomiast respondentki wskazywały przede wszystkim na bariery językowe. Dlatego z ogromną ciekawością podchodzimy do tego, co w praktyce oznacza „bariera kulturowa” w Irlandii.

Dr Rafał Raczyński: W Norwegii, oprócz kwestii językowych, ujawniła się także pewna forma ukrytej dyskryminacji. Pomimo du-

żego nacisku na równouprawnienie i walkę z dyskryminacją, nasze badania pokazały, że migrantki z Polski doświadczają jej w sposób wyraźny, choć często trudny do uchwycenia. Jesteśmy bardzo ciekawi, jak wygląda to w Irlandii – czy kwestie dyskryminacji ze względu na płeć lub narodowość odgrywają tu rolę i czy mogą być czynnikiem motywującym do przejścia kontroli nad własną ścieżką zawodową poprzez założenie działalności gospodarczej.

Dr Kamila Kowska: Chciałabym dodać jeszcze jedną barierę, wspólną dla Włoch i Norwegii – kwestię nazwiska. W obu krajach nazwisko okazywało się realną przeszkodą na rynku pracy. CV często nie były nawet otwierane, ponieważ już sama nazwa pliku zdradzała inne pochodzenie kulturowe i językowe. W wielu rozmowach podkreślano, że właśnie ta forma ukrytej dyskryminacji stała się impulsem do rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej.

Kasia Forest: Cieszę się, że będziemy mieli dostęp do tych wszystkich wniosków. Myślę, że możemy już zapowiedzieć, iż raport z badań zostanie zaprezentowany w maju 2026 roku podczas Drugiego Sympozjum Kobiet w Irlandii, które odbędzie się w Trinity College. Przyjeździecie do Dublina, by zaprezentować go szerokiej publiczności – zgadza się?

Dr Kamila Kowska: Tak, zostaliśmy zaproszeni i jesteśmy za to bardzo wdzięczni. Możliwość prezentowania raportu przed szeroką publicznością – zwłaszcza przed osobami, które współtworzyły go swoimi historiami – w kraju, którego dotyczy badanie, jest dla nas fundamentalna. Podobna prezentacja miała miejsce we Włoszech, w Ambasadzie RP w Rzymie. Pozwoliło nam to zobaczyć, jak głosy osób, które nie brały bezpośredniego udziału w badaniach, doskonale wpisują się w zarysowany obraz. Jestem przekonana, że pokaże to aktualną twarz polskiej społeczności – szczególnie kobiet prowadzących biznes w Irlandii.

Dr Rafał Raczyński: Już teraz zachęcamy do udziału w Drugim Sympozjum Kobiet w Irlandii. Dla nas to doskonała okazja do skonfrontowania naukowych analiz z indywidualnymi doświadczeniami. Dyskusje towarzyszące prezentacji raportu często otwierają nowe wątki, których nie jesteśmy w stanie uchwycić w ankietach. Dodam uspokajająco: sama anketa zajmuje średnio mniej niż 10 minut.

Kasia Forest: To niezwykle ważne, by dotrzeć do jak najszerszej grupy odbiorców. Z Waszego doświadczenia – zwłaszcza z badań prowadzonych we Włoszech – wynika, że wiele przedsiębiorczych kobiet może nawet nie wiedzieć, że taki projekt istnieje. Gdybyście mogli skierować krótki apel do polonijnej społeczności w Irlandii, zachęcający do udziału w tej fazie badań – co powiedzielibyście dziś naszym słuchaczom?

Dr Kamila Kowska: Gorąco zachęcamy do dzielenia się własnymi historiami. Ten apel kierujemy przede wszystkim do kobiet prowadzących działalność gospodarczą – warto włączyć się w ten projekt. Badanie jest w pełni anonimowe, a naszym celem jest pokazanie sprawczości, motywacji i okoliczności, które towarzyszą decyzji o rozpoczęciu tej niezwy-

kle inspirującej, ale też wymagającej drogi, jaką jest przedsiębiorczość.

Szczególnie w kraju migracji – wybranym, a nie ojczystym – gdzie różnice kulturowe, prawne i językowe są codziennością. Każda z tych historii ma ogromną wartość. Jeśli osoby, które nas teraz słuchają, nie są potencjalnymi respondentkami, zachęcamy, by przekazały informację dalej. Każdy głos w tym badaniu jest naprawdę na wagę złota.

Dr Rafał Raczyński: Chciałabym dodać, że badania dotyczące przedsiębiorczości Polek za granicą to wciąż temat niszowy. Nie wiele projektów ma charakter kompleksowy, a w przypadku Irlandii – z tego, co wiemy – takie badanie nie było dotąd realizowane. To pierwsza taka okazja i nie wiemy, kiedy pojawi się kolejna. Tym bardziej warto podzielić się swoją wiedzą, doświadczeniem i historią.

Poprzez ten projekt chcemy oddać głos kobietom, które prowadzą działalność na Zielonej Wyspie – by mogły opowiedzieć o swojej pracy, pokazać, co robią, i pochwalić się sukcesami. Nasze wcześniejsze badania we Włoszech i Norwegii jednoznacznie pokazały, że Polki za granicą są ambitne, zaradne i niezwykle przedsiębiorcze. Nie widzimy powodu, dla którego Irlandia miałaby być wyjątkiem.

Kasia Forest: Badanie „Femigracja” to opowieść o odwadze, samorealizacji i sięganiu po marzenia. Gdybyście mieli podsumować całą dotychczasową wiedzę jednym zdaniem – co jest największą siłą polskiej przedsiębiorczej emigrantki i jaka myśl powinna pozostać z naszymi słuchaczami?

Dr Rafał Raczyński: Trudno zamknąć to doświadczenie w kilku słowach, ale powiedziałbym: zaradność, ambicja i elastyczność. Przypomina mi się historia z Włoch – kobiety pracujące w recepcji kliniki stomatologicznej. Gdy właściciel przechodził na emeryturę, postanowiła odkupić firmę i sama nią zarządzać. W wywiadzie powiedziała: „Ten pociąg przyjeżdża i albo się do niego wsiada, albo nie”. Wsiadła – i odniosła sukces. To doskonały przykład odwagi, gotowości do ryzyka i dążenia do samorealizacji.

Dr Kamila Kowska: Ja dodałabym jeszcze pojęcie *role models*. Uświadomiliśmy sobie, jak ogromne znaczenie mają te kobiety jako wzory do naśladowania. Ich historie inspirują, dodają odwagi i pokazują innym, że „da się”. Czasem wystarczy jedna opowieść, by ktoś inny zdecydował się spróbować. Dmuchanie w skrzydła innych kobiet – to chyba najlepsze podsumowanie.

Kasia Forest: Tymi inspirującymi wnioskami kończymy naszą rozmowę. Kamilo, Rafał – bardzo dziękuję za poświęcony czas, za podzielenie się pierwszymi obserwacjami i za to, że projekt „Femigracja” daje przedsiębiorczym Polkom w Irlandii realny głos.

Drodzy słuchacze – pamiętajcie: Wasza historia ma znaczenie. Jeśli jesteście przedsiębiorczymi Polkami prowadzącymi działalność w Irlandii, możecie realnie wpłynąć na to, jak polska diaspora jest postrzegana. Zachęcam gorąco do wypełnienia ankiet i udziału w projekcie.

Link do ankiet: <https://bit.ly/Femigracja>
Moimi gośćmi byli dziś dr Kamila Kowska i dr Rafał Raczyński z Muzeum Emigracji w Gdyni. Dziękuję Państwu za rozmowę. ♦

Made in Śląsk. Kabaret Młodych Panów w Irlandii

Kabaret nie wziął się z potrzeby rozrywki. Wziął się z potrzeby przetrwania. Z potrzeby powiedzenia czegoś ważnego półgłosem, czasem na boku, czasem wprost – ale zawsze tak, by nie bolało za bardzo, a jednak trafiło w punkt.

Jako gatunek sceniczny wyrósł na styku słowa, muzyki i satyry, czerpiąc garściami z tradycji commedii dell'arte – z jej typów charakterologicznych, masek, wyrazistych postaci i improwizacji. Arlekin, Pantalone, Colombina – wszyscy oni byli pierwowzorami współczesnych bohaterów kabaretowych: urzędników, polityków, teściów, sąsiadów i „zwykłych ludzi”, którzy w krzywym zwierciadle okazują się nadzwyczajnie zabawni.

W Europie kabaret dojrzewał w kawiarniach i piwnicach – od Paryża, przez Berlin, po Kraków. W Polsce stał się formą inteligentnego komentatora do rzeczywistości: od Zielonego Balonika, przez Dudka i Kabaret Starszych Panów, po studenckie sceny PRL-u, gdzie żart był jedyną dozwoloną formą prawdy. Kabaret zawsze był sztuką reakcji – reagował na świat szybciej niż teatr i celniej niż publicystyka.

I dokładnie w tej tradycji – choć w zdecydowanie współczesnym wydaniu – mieści się Kabaret Młodych Panów. Zespół, który od ponad dwudziestu lat udowadnia, że żart może być jednocześnie lekki i mądry, absurdalny i celny, lokalny w formie, a uniwersalny w treści. Teraz – znów – wracają do Irlandii. Miejsca, w którym polski śmiech brzmi wyjątkowo głośno i wyjątkowo potrzebnie.

Od Piwnicy po Rybnik – kilka słów o kabarecie, zanim padnie pierwszy żart

Kabaret zawsze był formą inteligentnego nieposłuszeństwa. Zrodzony z potrzeby komentowania świata „na boku”, półgłosem, mrugnięciem oka. W Polsce jego DNA tworzyli mistrzowie słowa i sensu: od Tadeusza Boya-Żeleńskiego i Mariana Hemara, przez Kabaret Dudek, Tey, Elitę, po Kabaret Moralnego Niepokoju czy Neo-Nówkę – o Smile nie wspominając. Zdradzę, że mają z nimi „zgodę”. Nie kibicowską. Sceniczną!

Na tym tle Kabaret Młodych Panów wyrósł nie jako kopia, lecz jako kontynuacja – z własnym akcentem. Śląskim, ale nie regionalnym. Inteligentnym, lecz nie mentorskim. Absurdalnym, ale zawsze osadzonym w rzeczywistości. To kabaret, który nie ucieka od tematów społecznych, lecz je rozbraja – jak saper, który zamiast szpikulca i wykrywacza ma pointę.

Rybnik – Śląsk – Polska

Powstali w 2004 roku. Bez wielkiego planu, za to z nadmiarem pomysłów. Rybnik – miasto ukothane – w ich twórczości nie jest dekoracją, lecz punktem odniesienia. Śląsk w wydaniu Młodych Panów nie jest cepelią ani stereotypem. Jest socjologicznym laboratorium, w którym można przetestować każdy ludzki absurd: od relacji rodzinnych, przez wir dnia powszedniego, aż po narodowe kompleksy.

Pierwszy hit? Skecz o teściowej. Klasyka.

– A gdybyśmy wzięli teściową i wstawili ją do piwnicy? – rzucił Mateusz.

– Ale ona by tam siedziała w górniczym kasku i czekała na światło dzienne – dopowiedział Łukasz.

Reszta zrobiła się sama. Absurd narastał jak ciśnienie w szybie i wybuchał szybciej niż w sztukach Allena.

Podczas jednego z festiwali Rybnickiej Jesieni Kabaretowej „Ryjek” publiczność zaczęła kłaskać jeszcze przed końcem skecz. Euforia. Triumf. Do momentu, gdy okazało się – ku zdumieniu naszych wspaniałych kabareciarzy – że na scenę wbiegł pies w trakcie występu. Owacje były dla psa. Kabaret dostał lekcję pokory, którą – jak się okazało – odrobił koncertowo.

Mateusz Banaszkiewicz – (niedoszły) mnich, filozof, który wybrał scenę zamiast klasztoru

Gdyby kabaret miał swojego metafizyka, byłby nim właśnie on – Mateusz Banaszkiewicz. Człowiek, który potrafi zamienić myśl w żart, a żart w pytanie o sens życia. Kiedyś rozważał drogę zakonną, lecz doszedł do wniosku, że na scenie spowiada się skuteczniej. Jego humor nie jest fajerwerkiem – to precyzyjnie wyważony paradoks.

Łukasz Kaczmarczyk – improwizator, który z awarii robi numer

Jeśli coś się zepsuje – technika, pointa albo sama rzeczywistość – Łukasz potrafi z tego

zrobić skecz. Improwizacja to jego naturalne środowisko. Absurd traktuje jak narzędzie diagnostyczne: im bardziej coś nie działa, tym ciekawiej. W jego wykonaniu nawet cisza bywa dowcipem.

Bartosz Demczuk – uczeń Monty Pythona, inspicjent w ministerstwie dziwnych kroków

Fan brytyjskiego nonsensu, wyznawca tezy, że absurd to najlepszy język świata. Jego humor działa jak krzywe zwierciadło – pokazuje rzeczywistość dokładnie taką, jaka jest, tylko że bardziej. I właśnie dlatego śmieszy.

Robert Korólczyk – kronikarz codzienności i dyrektor (u)śmiechu

Urodzony w Rybniku. Współtwórca Kabaretu Młodych Panów. Wcześniej DuDu, Nic – potem już historia. Twórca osławionej postaci górala Józka Gąsienicy. Ale także dyrektor artystyczny Rybnickiej Jesieni Kabaretowej „Ryjek”, prowadzący teleturynie, audycje radiowe i programy telewizyjne – człowiek-instytucja.

Robert Korólczyk zna Śląsk od podszewki, lecz jego największą umiejętnością jest robienie numerów z rzeczy banalnych. Jak sam mówi:

– Kabaret spuszcza powietrze z baloników. Pomaga złapać dystans. Bo możemy się wściekać – albo się pośmiać. To jest wybór.

Kabaret jako szalupa bezpieczeństwa

Młodzi Panowie nie mają złudzeń co do swojej roli. Wiedzą, że nie zmienią świata.

Ale mogą sprawić, że stanie się on lżejszy do zniesienia.

– Śmiech to naturalne lekarstwo – mówi Łukasz Kaczmarczyk.

– To wentyl bezpieczeństwa – dodaje Bartosz Demczuk.

– Ludzie mówią nam, że w trudnych chwilach dajemy im ulgę. I to jest największa nagroda – podsumowuje Robert Korólczyk.

Nieprzypadkowo ich kabaret najlepiej funkcjonuje na żywo. Telewizja, programy, formaty to dodatki. Sedno dzieje się między sceną a widownią – tam, gdzie reakcja jest natychmiastowa, a śmiech prawdziwy.

Marka, styl, finezja i kosmiczna liga mistrzów

Kabaret Młodych Panów to dziś marka tej samej rangi co Kabaret Moralnego Niepokoju – i znacznie więcej niż Ani Mru-Mru. Tak uważam. I kropka. Nieprzypadkowo zresztą tworzą z KMN wspólne projekty, jak telewizyjne show „Młodzi i moralnie”.

To kabaret środka w najlepszym znaczeniu: komunikatywny, lecz nie banalny; popularny, lecz nie prostacki (a tego dziś nie brakuje); inteligentny, lecz nie hermetyczny. Każdy widz odnajdzie w nim swój sens – czy to głęboko ukryty, czy tuż pod powierzchnią.

Warto dodać, że Kabaret Młodych Panów utrwalił swoje dwie dekady scenicznej drogi również na papierze. Książka „Kabaret Młodych Panów. Zabawa trwa – to już 20 lat” autorstwa Mateusza Banaszkiewicza to nie tylko biografia zespołu, lecz także zapis myślenia o kabarecie, kulisów powstawania skeczy, anegdot z tras i historii, które – jak piszą czytelnicy – „czyta się jak rozmowę po występie, przy stole, z herbatą lub czymś mocniejszym”.

Irlandia – dom z dala od domu

Ich powrót do Irlandii to coś więcej niż kolejny punkt w napiętym kalendarzu tras. To spotkanie z publicznością, która kabaret rozumie wyjątkowo dobrze. Dlaczego? Odpowiedź jest prosta: my, Polacy na Szmaragdowej Wyspie, żyjemy na styku języków, kultur i codziennych absurdów emigracyjnego życia. Wiemy, czym jest dystans. Wiemy też, jak bardzo bywa on potrzebny.

Kabaret Młodych Panów czuje się tu jak u siebie – może dlatego, że polska, choć osadzona w irlandzkim pejzażu, publiczność reaguje żywo, szczerze i bez kabaretowej pozy. A może dlatego, że śmiech – podobnie jak emigracja – nie zna granic.

Jeśli więc ktoś zastanawia się, czy warto wybrać się na ich występ, odpowiadam bez wahania: warto. A jeśli ktoś myśli, że „już ich widział” – to nie widział ich tutaj, teraz, gdy budzi się wiosna sezonu 2026.

Kabaret żyje tylko w jednym momencie – pomiędzy pierwszym słowem a ostatnią pointą.

Dwadzieścia lat minęło, a Kabaret Młodych Panów wciąż ma coś do powiedzenia. I – co najważniejsze – wciąż wie, z czego chcemy się śmiać i jak.

Bo styl i klasa mają znaczenie. A na emigracji bywają bezcenne.

TOMASZ WYBRANOWSKI

Kabaret Młodych Panów

Kabaret Młodych Panów świętuje 20-lecie działalności! Z tej okazji przygotowali dla Was zupełnie nowy, premierowy program **Z ŻARTAMI NIE MA ŻARTÓW**.

To wyjątkowe widowisko, które jest zarówno hołdem dla dotychczasowej drogi artystycznej, jak i zaproszeniem do wspólnego świętowania jubileuszu.

Czekają na Was powroty ulubionych postaci, pożegnania z tymi, które na zawsze zapisały się w historii kabaretu oraz zupełnie nowe skecze pełne inteligentnego hu-

moru, satyry i celnych obserwacji codzienności.

Kabaret Młodych Panów udowadnia, że z humorem naprawdę nie ma żartów!

13/03 Galway - Black Box - Wstęp bez ograniczeń wiekowych

14/03 Dublin - Teatr Helix - Wstęp bez ograniczeń wiekowych

15/03 Belfast - Mandela Hall - Wstęp 18+

Bilety: www.koncerty.ie

Kasia Kowalska w Dublinie

Kasia Kowalska, jedna z najważniejszych polskich artystek scenicznych, wystąpi w Dublinie! To wyjątkowa okazja, aby na żywo usłyszeć jej największe przeboje i dać się porwać niezwykłej energii oraz emocjom, jakie od lat towarzyszą jej koncertom.

Kasia Kowalska urodziła się 13 czerwca 1973 roku i wychowała w Sulejówku pod Warszawą. Od najmłodszych lat muzyka była jej największą pasją – zaczynała od występów w amatorskich zespołach, a później konsekwentnie budowała swoją karierę. Jej niezwykła wrażliwość i szczerość w interpretacji piosenek sprawiają, że od dekad pozostaje blisko serc publiczności.

Koncert w The Helix rozpocznie się o godzinie 20:00. Wstęp jest bez ograniczeń wiekowych, jednak dzieci i młodzież do lat 16 muszą być pod opieką dorosłych.

Gdzie: The Helix, Dublin 11, Collins Ave, Glasnevin

Kiedy: 27 lutego 2026, godz. 20:00

Bilety: www.koncerty.ie

Dom Polski w Galway – przestrzeń, w której spotkania naprawdę mają sens

Kawiarenka Pokoleń – jak to się zaczęło

Nie wszystko zaczyna się od wielkich planów i strategii.

Czasem wszystko bierze początek od jednego, bardzo prostego pytania:

„Czy jest gdzie usiąść i porozmawiać – bez pośpiechu?”

W Domu Polskim w Galway to pytanie wracało coraz częściej. Po warsztatach, przy herbacie w kuchni, między jednym wydarzeniem a drugim. Ludzie przychodzili na spotkania tematyczne, ale zostawali chwilę dłużej. I właśnie wtedy okazywało się, że najbardziej potrzebne nie są kolejne „atrakcje”, lecz bezpieczna przestrzeń, w której można po prostu być z innymi.

Tak narodziła się Kawiarenka Pokoleń – nie jako projekt „z góry”, lecz jako odpowiedź na realną potrzebę.

Pierwsze spotkanie było kameralne i ciepłe, w kobiecym gronie. Bez sztywnego scenariusza, za to z uważnością i otwartością. Przy kawie i herbacie rozmowy bardzo szybko zeszły z codziennych spraw na to, co najważniejsze: samotność, siłę, wspólnotę, pomysły na bycie razem.

I wydarzyło się coś niezwykle ważnego – coś, co jest znakiem rozpoznawczym dobrze działających społeczności.

Uczestniczki nie przyszły tylko „na wydarzenie”. Zaczęły je współtworzyć. Pojawili się pomysły na kolejne spotkania, wspólne aktywności, tematy i małe rytuały. Stało się jasne, że potrzeba regularnych spotkań i poczucia przynależności jest znacznie większa niż potrzeba jednorazowych eventów.

Na tym polega sens Domu Polskiego

Dom Polski w Galway nie jest salą do wynajęcia.

To przestrzeń, w której ludzie odzyskują odwagę do bycia razem.

Kawiarenka Pokoleń jest pierwszym, bardzo wyraźnym dowodem na to, że kiedy powstaje bezpieczne miejsce, reszta przychodzi naturalnie: rozmowa, relacje, pomysły, a z czasem – inicjatywy prowadzone już przez samych uczestników.

Dlatego zapraszamy:

- osoby 55+ (panie i panów),
- grupy szukające miejsca do regularnych spotkań,
- zespoły muzyczne i chóry na próby,
- koła zainteresowań,
- inicjatywy międzypokoleniowe.

Dom Polski ma sens wtedy, gdy jest pełen ludzi – i gdy ludzie czują, że to ich miejsce.

Dom Polski – miejsce dla ludzi i ich pomysłów

Kawiarenka Pokoleń idealnie wpisała się w szerszą misję Domu Polskiego w Galway, który od początku powstawał jako otwarta przestrzeń społeczna. To miejsce, które nie tylko gości wydarzenia, ale przede wszystkim ułatwia spotkania ludzi – tych, którzy szukają rozmowy, wsparcia, wspólnego działania lub po prostu chwili spokoju w dobrym towarzystwie.

W Domu Polskim odbywają się m.in.:

- zajęcia dla różnych grup wiekowych,
- spotkania międzypokoleniowe,
- warsztaty edukacyjne i artystyczne,
- koncerty i próby muzyczne,
- spotkania literackie,
- inicjatywy oddolne tworzone przez samych uczestników.

Coraz częściej zgłaszają się także grupy, które potrzebują stałej, przyjaznej przestrzeni do bycia razem – i znajdują ją właśnie tutaj.

Zaproszenie do współtworzenia

Dom Polski w Galway zaprasza wszystkie osoby, grupy i inicjatywy, które:

- szukają miejsca do spotkań,
- chcą organizować warsztaty, zajęcia lub próby muzyczne,
- myślą o integracji międzypokoleniowej,
- potrzebują spokojnej przestrzeni do rozmowy i obecności.

Dom Polski żyje dzięki ludziom.

Pierwsze spotkanie Kawiarenki Pokoleń pokazało, jak bardzo taka przestrzeń jest potrzebna – i jak wiele dobrego może się w niej wydarzyć.

O Domu Polskim w Galway

Centrum Działań Polonijnych – Dom Polski w Galway działa z ramienia Come2gether

Polish-Irish Association – organizacji od lat wspierającej Polaków na zachodnim wybrzeżu Irlandii. Come2gether posiada wieloletnie doświadczenie w działaniach społecznych, kulturalnych i integracyjnych.

To dzięki tej organizacji Polacy maszerowali w Paradyżu św. Patryka, promowani byli polscy artyści, organizowane były obchody Dnia Niepodległości, Dnia Dziecka, pikniki rodzinne, kiermasze oraz liczne wydarzenia edukacyjne i kulturalne. Od lat organizacja angażuje się również w sprawy imigrantów, odpowiadając na realne potrzeby społeczności.

Centrum polonijne w Galway powstało w 2025 roku jako efekt międzynarodowej współpracy w ramach projektu Polonia Now – silne i trwałe społeczności, realizowanego przy wsparciu Szkoły Liderstwa im. Zbigniewa Pełczyńskiego oraz organizacji Solidarności w Norwegii, a w całości sfinansowanego przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej w ramach wsparcia Polonii i Polaków za granicą w 2025 roku.

Dzięki temu możliwe było nie tylko stworzenie fizycznej przestrzeni, ale także zaprojektowanie Domu Polskiego jako miejsca nowoczesnego, otwartego i zakorzenionego w wartościach dialogu, partycypacji i długofalowego budowania wspólnoty.

Kontakt

tel. 086 363 8555 (jeśli nie odbierzemy, prosimy o pozostawienie wiadomości – oddzwonimy)

PolishHouseGalway@come2gether.ie

Facebook: „Polacy w Galway – Come2gether”

Legenda polskiego rocka powraca na scenę!

Zespół Perfect, od ponad 45 lat na scenie, zaprasza na wyjątkową trasę koncertową: Perfect & Łukasz Drapała – „Kochaj mnie. 45 lat na świecie.” To będzie niezwykła podróż przez dekady muzyki, emocji i pokoleń wychowanych na ponadczasowych hitach.

Na scenie razem z Perfectem pojawi się nowy wokalista – Łukasz Drapała, którego charyzma, rockowy głos i energia nadają klasycznym utworom świeże, ale wierne oryginałowi brzmienie. Podczas koncertów usłyszycie największe przeboje, które na zawsze zapisały się w historii polskiego rocka – m.in. „Nie płacz Ewka”, „Autobiografia”, „Kołysanka dla nieznajomej”, „Ale wkoło jest

wesoło”, „Niepokonani”, „Wszystko ma swój czas” – oraz nowe kompozycje, otwierające kolejny rozdział w historii zespołu.

To będzie hołd dla przeszłości, ale też śmiały krok w przyszłość.

Perfect z Łukaszem Drapałą to nowa energia, zespół po raz kolejny udowodni, że jego muzyka nie starzeje się a dojrzewa razem z fanami.

25/04 Belfast Mandela Hall

26/04 Dublin The Academy

Wstęp 18+

Bilety: www.koncerty.ie

perfect
& ŁUKASZ DRAPAŁA

25.04.2026
BELFAST
MANDELA HALL
DRZWI: 18:00
START: 19:00

26.04.2026
DUBLIN
THE ACADEMY
DRZWI: 18:00
START: 19:00

ORGANIZATORZY: ZENITH MUSIC koncerty.ie

Bilety dostępne na **koncerty.ie**

SZACHY KLUB

Dom Polski Doughiska Galway
nad sklepem Polonez
wstęp WOLNY

KAŻDY PONIEDZIAŁEK / GODZ.17:00
OPIEKUN MAREK FIJAŁKOWSKI

POLONIA NOW

DOM POLSKI Come2gether

SZKOŁA LIDERSTWA

Zadanie dofinansowane w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2025 r.

BĘDZIE SIĘ DZIAŁO

POLONIA NOW

WSTĘP WOLNY

PRZY DOMOWYM STOLE HERBACIANE SPOTKANIA

ROZMOWY O TYM, JAK WSPÓLNIE TWORZYĆ NASZ DÓM

W KAŻDY PIĄTEK 18:00-20:00
DOM POLSKI DOUGHISKA GALWAY
NAD SKLEPEM POLONEZ

SZKOŁA LIDERSTWA

Zadanie dofinansowane w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2025 r.

CZYTELNI

Burn Book. Technologia i ja: historia miłośna

Autor: Kara Swisher

Wielokrotnie nagradzana dziennikarka Kara Swisher napisała błyskotliwą, ostrą i szczerą książkę o branży technologicznej, o jej założycielach, którzy chcieli zmienić świat na lepsze, ale zamiast tego go popsuli.

„Burn Book” to z jednej strony osobiste wspomnienia, a z drugiej – zapis wydarzeń związanych z najpotężniejszymi graczami technologicznymi. To insiderska opowieść o współczesnej Dolinie Krzemowej i o największym boomer bogactwa w historii świata.

Przeprowadziła wywiady ze wszystkimi liczącymi się w branży technologicznej graczami. Robiła to przez ponad trzy dekady, podczas których innowacje całkowicie zmieniły nasz świat: na lepsze i na gorsze. Wśród przepytanych przez dziennikarkę znaleźli się między innymi Steve Jobs, Jeff Bezos, Elon Musk, Bill Gates, Sheryl Sandberg, Bob Iger, Larry Page, Sergey Brin, Meg Whitman, Peter Thiel, Sam Altman i Mark Zuckerberg. Ale to tylko mała próbka rozmówców, z których Swisher wyciskała ostatnie poty.

Swisher zwraca uwagę na poważne zagrożenia związane z technologią, ale pozostaje optymistką, jeśli chodzi o potencjał innowacji w rozwiązywaniu naszych problemów. Wzywa jednak branżę do dokonywania lepszych, bardziej przemyślanych wyborów, szczególnie teraz, gdy niewyobrażalne możliwości sztucznej inteligencji mogą po raz kolejny odmienić świat.

Ta książka to historia miłośna związku Kary Swisher z technologią. Osoby, która zna obiekt swoich uczuć lepiej niż ktokolwiek inny.

Głupie zwierzęta Polski i jak je znaleźć. Przewodnik świadomego obserwatora

Autor: Maruszcak Marek

Na łamach tej książki zniesławiono 101 zwierząt, które możecie spotkać na łądzie, w wodzie oraz w waszych koszarach. To tytuł dla miłośników fauny, którzy wiedzą, że prawdziwe uczucie wymaga wyrzeczeń, a niekiedy również maści na komary, odciski i ból czterech liter, kiedy człowiek słyszy bobra, czuje bobra, ale zobaczyć go za cholerę nie może, bo mu przyroda złośliwie zaślania.

Znajdziecie tutaj odpowiedzi na pytania, których wcale nie chcieliście zadać, a potem uszczęśliwicie za ich pomocą znajomych oraz rodzinę.

Dlaczego lody zalatują bobrem?
Który polski ssak jest jadowity?
Czego szukają górale na piechotę?
Która ryba zasuwa na wiechotę?
A która jest rzeczonym wampirem?

Każde ze zwierząt obrażonych w książce otrzymało opis, ilustrację oraz spis cech, które przy odrobinie dobrej woli pozwolą odróżnić ryjówkę od rzesorka, żmiję od zaskrońca oraz dziką od rowerzysty.

Książka jest podzielona na habitaty, czyli miejsca, w których natura ma pewne cechy szczególne, na przykład nadmiar drzew w przypadku lasu, wody nad morzem czy warszawia-

ków (właściwie wszędzie). Informacje te można wykorzystać podczas obserwacji zwierząt, ale ostrożnie. Dlatego kilka rozdziałów poświęcono temu, czym w ogóle jest ta cała obserwacja, jak się do niej przygotować i co zrobić, żeby nie zasłużyć na miano leśnego palanta.

I pamiętajcie: zachowajcie daleko idącą ostrożność, bo gapienie się na zwierzęta jest niestety uzależniające.

Rozczarowane

Autor: Marie Varella

Cztery przyjaciółki: Angélique, która – Bóg mi świadkiem – nie była aniołkiem, Morgane – dziś uznano by ją za osobę z „dużym potencjałem”, Jasmine – w gazetach i raportach policyjnych współczująco przedstawiana jako „córka sprzątaczk”, oraz Sarah Leroy.

Normandia, lata dziewięćdziesiąte. Wtedy wszystko się zaczęło.

Zaginięcie piętnastoletniej Sarah Leroy wstrząsnęło nie tylko spokojnym miasteczkiem Bouville-sur-Mer, ale i całą Francją. W każdym domu, w każdym bistro ludzie snuli własne teorie na temat tego, co tak naprawdę się wydarzyło.

Dwadzieścia lat później Fanny, obecnie dziennikarka, powraca do miejsca, gdzie rozegrała się tragedia, która naznaczyła jej młodość. Aby odkryć prawdę skrywaną przez miasteczko, musi stawić czoła własnym demonom. Bo historia Sarah spleta się nierozdzielnie z jej własną, a także z losami trzech przyjaciółek, które nazywały siebie „Rozczarowanymi”.

Opowieść pachnąca pierwszymi papierosami i chlorem w lokalnym basenie, przypieczętowana przysięgami wiecznej przyjaźni, pierwszymi imprezami i tajemnicami.

Miasteczko Bouville-sur-Mer to Twin Peaks w wersji pop. Lekka, ale niebłaha, dobrze opowiedziana i wciągająca opowieść o kobiecej przyjaźni, sile i solidarności mimo wszystko. Jeśli czeka was spokojny samotny dzień i szukacie książki, by poczuć się dobrze, sięgnijcie po Rozczarowane.

Babcu, powiedz mi swoją historię

Autor: Jeffrey Mason

Czy zdarzyło ci się żałować, że już nigdy nie zapytasz swojej babci o to, co naprawdę ją ukształtowało? Że nie dowiesz się, które wybory zmieniły jej los, jakie marzenia nosiła w sercu i co było dla niej najważniejsze?

„Babcu, powiedz mi swoją historię” pozwala poznać odpowiedź na te pytania.

To wyjątkowy pamiętnik stworzony po to, by twoja babcia mogła zapisać w nim swoje najcenniejsze wspomnienia. Starannie opracowane pytania i przejrzysty układ sprawiają, że każda strona staje się okazją do snucia opowieści, które w innym wypadku mogłyby przepaść bezpowrotnie.

„Babcu, powiedz mi swoją historię” to nie tylko piękny sposób, by odkryć rodzinne historie, ale również bezcenny dar dla następnych pokoleń. Ta książka może stać się skarbnicą wiedzy o twojej ukochanej osobie – bo każda babcia skrywa w sobie niezwykłą opowieść, którą warto uwiecznić. ♦

ABC Edulibrary Cork

Kompletujemy i udostępniamy literaturę w języku polskim. Posiadamy bogaty zbiór literatury pięknej – obyczajowej, przygodowej i historycznej; biografie i pamiętniki. Księgozbiór literatury popularno-naukowej zawiera takie działy jak: filozofia, psychologia i pedagogika; sztuka, historia, geografia, medycyna, hobby-zainteresowania, gospodarstwo domowe. Posiadamy także książki z dziedziny uzależnień, terapii i rozwoju osobistego.

Nasz księgozbiór liczy:

- ponad 15 000 książek,
- 2 000 pozycji w zbiorach audiowizualnych,
- ponad 250 gier planszowych i edukacyjnych,
- wiele antyków (książek wydanych do 1950 roku) i archiwaliów.

Literatura dla dzieci i młodzieży, pogrupowana jest w działach: bajki i wierszyki, książki dla najmłodszych oraz literatura dla młodzieży.

Na miejscu korzystać można z księgozbioru podręcznego, w którym wydodrębnione zostały encyklopedie i słowniki, albumy oraz niektóre wydawnictwa dotyczące Polski.

Godziny otwarcia

Biblioteka jest otwarta od 11:00 do 16:00 w każdą środę, piątek i sobotę, oraz w trzecią niedzielę miesiąca.

ABC EduLibrary,
Green Gate Business Centre,
52A Gould Street,
Cork, T12 Y65D

www.abcedulibrary.ie

Sudoku

Rozwiązanie tej łamigłówki matematycznej polega na wypełnieniu diagramu o wielkości 9x9 krątek, podzielonego na 9 części w taki sposób, aby w każdym wierszu, każdej kolumnie i każdym z 9 elementów znalazły się – bez powtórzenia – wszystkie cyfry od 1 do 9.

Zabawa ta ma jedno prawidłowe rozwiązanie!

W rozwiązaniu prosimy podać, jakie cyfry powinny się znaleźć w narożnikach diagramu.

SUDOKU 11

	8	6	1					
1				7			5	8
3		4	9		8	7	2	
9		7		4		1		6
	4						9	
6		5		3		2		7
		3	4		6	8		2
8				5				4
					3	9	6	

SUDOKU 12

	1	6	8		9		4	
	3	2		4		9		5
9	7		2					
	4	8		1		7	2	
1								8
	5	7		6		4	3	
					6		8	7
		9		5		1		
	6		1		7	3	9	

HOROSKOP WALENTYNKOWY

Baran (21 marca – 19 kwietnia)

 Luty przyniesie Baranom intensywne emocje i potrzebę szczerości. Jeśli jesteś w związku, możesz poczuć impuls do przełamania rutyny – spontaniczny wyjazd lub odważna rozmowa. Single mają szansę na spotkanie, ale warto dać sobie czas, zanim ogień zamieni się w deklarację. Emocje pojawią się szybko, jednak dopiero cierpliwość pokaże, co jest trwałe. **Walentynkowa rada:** nie uciekaj od rozmów, które poruszają serce.

Byk (20 kwietnia – 20 maja)

 Luty to miesiąc stabilizacji i czułości. Związki oparte na zaufaniu pogłębiają się poprzez codzienne, drobne gesty. Osoby samotne mogą przyciągnąć kogoś, kto daje poczucie bezpieczeństwa - bez fajerwerków, ale z potencjałem na coś drugofalowego. To dobry czas na budowanie relacji. **Walentynkowa rada:** miłość rodzi się w prostocie.

Bliznięta (21 maja – 20 czerwca)

I Komunikacja będzie kluczem do relacji Bliźniąt. Flirt, rozmowy i wspólne żarty wypełnią luty, sprzyjając lekkości w kontaktach. W stałych związkach warto jednak uważać, by za słowami szły także emocje. Single mogą poznać kogoś przez internet lub podczas krótkiej podróży. **Walentynkowa rada:** słuchaj nie tylko rozumu, ale i serca.

Rak (21 czerwca – 22 lipca)

 To bardzo emocjonalny miesiąc dla Raków. Luty sprzyja budowaniu bliskości, ale może też wyciągać na powierzchnię stare rany. W relacjach warto postawić na delikatność i wzajemne wsparcie, zamiast wycofywać się w ciszę. Samotne Raki mogą poczuć, że są gotowe na prawdziwe otwarcie. **Walentynekowa rada:** pozwól sobie być widzianym takim, jakim jesteś.

Lew (23 lipca – 22 sierpnia)

Lwy w lutym będą pragnąć uwagi i docenienia. Jeśli jesteś w związku, zadbaj o równowagę między dawaniem a braniem. Single mogą przyciągać spojrzenia i wzbudzać zainteresowanie, jednak najważniejsze spotkanie może wydarzyć się tam, gdzie nie trzeba grać roli. Autentyczność okaże się kluczem. **Walentyńska rada:** miłość to nie tylko blask, ale też uważność.

Panna (23 sierpnia – 22 września)

m Dla Panien luty to czas porządkowania emocji i relacyjnych priorytetów. Związki mogą wejść na bardziej dojrzały etap, oparty na rozmowach o przyszłości. Samotne Panny mogą zaskoczyć się własną gotowością na uczucia, których wcześniej nie brały pod uwagę. To miesiąc delikatnego otwierania serca. **Walentynekowa rada:** nie wszystko da się zaplanować - i to jest w porządku.

Waga (23 września – 22 października)

 Miłość w lutym będzie dla Wąg tematem przewodnim. To czas na romantyczne gesty, ale też na rozmowy o potrzebach. Single mogą stanąć przed wyborem między tym, co wygodne, a tym, co porusza serce. Zaufanie własnej intuicji okaże się kluczowe. **Walentyńkowa rada:** harmonia zaczyna się od szczerości wobec siebie.

Skorpion (23 października – 21 listopada)

m Skorpiony przeżyją luty intensywnie i głęboko. Emocje będą wyraziste, a relacje mogą przechodzić przez ważne przełomy. To miesiąc sprzyjający zbliżeniom, ale tylko wtedy, gdy pojawi się gotowość na prawdę. Samotne Skorpiony mogą przyciągnąć kogoś, kto wywoła silne, transformujące uczucia. **Walentynkowa rada:** prawdziwą bliskość nie boi się prawdy.

Strzelec (22 listopada – 21 grudnia)

 Dla Strzelców luty to czas wolności w miłości. Związki będą potrzebowały świeżości i doświadczeń, które wybijają je z rutyny. Single mogą zakochać się niespodziewanie – być może w kimś z zupełnie innego świata. Warto jednak jasno określić swoje oczekiwania. **Walentynkowa rada:** miłość nie musi ograniczać, by była prawdziwa.

Koziorożec (22 grudnia – 19 stycznia)

 Koziorożce w lutym skupią się na poczuciu bezpieczeństwa emocjonalnego. Związki mogą się umacniać poprzez konkretne decyzje i rozmowy o przyszłości. Samotne Koziorożce mogą odkryć, że stabilność nie wyklucza romantyzmu. To dobry moment, by pozwolić sobie na więcej uczuć. **Walentynkowa rada:** serce też potrzebuje planu – ale nie harmonogramu.

Wodnik (20 stycznia – 18 lutego)

 Luty przynosi Wodnikom niekonwencjonalne spojrzenie na miłość. Relacje mogą się zmieniać, redefiniować i nabierać nowej jakości. Single przyciągną osoby nietypowe, inspirujące i niezależne. To dobry czas na relacje oparte na partnerstwie i autentyczności. **Walentyńkowa rada:** pozwól relacji być taka, jaka jest - nie taka, jaka "powinna".

Ryby (19 lutego – 20 marca)

♄ To bardzo romantyczny miesiąc dla Ryb. Intuicja będzie silna, a serce wyjątkowo otwarte na bliskość. W związkach pojawi się więcej czułości i empatii, a single mogą przeżyć zauroczenie, które poruszy wyobraźnię i emocje. Warto jednak zadbać o granice. **Walentynkowa rada:** nie bój się marzyć, ale stąpaj też twardo po ziemi.

Uśmiechnij się :)

☺
Mąż wyjeżdża sam na urlop, bez żony. Po tygodniu wysłał jej sms:
– I tak kocham tylko ciebie... Odpowiedź żony:
– Na razie ty też jesteś najlepszy.

☺

Czy istnieje inteligentne życie we wszechświecie?

- Istnieje.
- To czemu się z nami nie kontaktuje?
- Bo jest inteligentne.

KRZYŻÓWKA: JAKI KRÓL, TACY PODDANI. SUDOKU 11: 7, 9, 4, 5; SUDOKU 12: 5, 3, 4, 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Bank of Ireland inwestuje w sieć bankomatów

Bank of Ireland ogłosił największą od dekady modernizację swojej infrastruktury fizycznej, przeznaczając 60 mln euro na wymianę floty bankomatów w całej Irlandii. Program zakłada instalację łącznie 650 nowoczesnych urządzeń, z czego ponad 200 trafi do oddziałów jeszcze w tym roku. Inwestycja obejmuje wszystkie 182 placówki banku, w tym 169 w Republice Irlandii oraz 13 w Irlandii Północnej. Do tej pory prace zakończono już w 46 oddziałach, m.in. w Dublinie, Cork, Galway i Limerick, dostarczając klientom 168 maszyn nowej generacji, które łączą zaawansowaną technologię z dbałością o środowisko. Kluczowym elementem modernizacji jest wpro-

wadzenie systemu recyklingu gotówki, który pozwala na natychmiastowe wykorzystanie wpłaconych przez klientów środków do kolejnych wypłat. Rozwiązanie to nie tylko zwiększa dostępność gotówki w urządzeniach, ale również znacząco optymalizuje logistykę ich uzupełniania. Nowe maszyny są o ponad 50 proc. bardziej energooszczędne niż ich poprzedniczki, co wpisuje się w strategię zrównoważonego rozwoju Bank of Ireland.

Dyrektor Alan Duncan podkreśla, że mimo postępującej cyfryzacji usług dostęp do fizycznej infrastruktury pozostaje fundamentem oferty banku, szczególnie dla społeczności w mniejszych miejscowościach.

Polski paszport prawie tak silny jak paszport irlandzki

Polski paszport umacnia swoją pozycję na świecie i w najnowszym rankingu Henley Passport Index 2026 wyprzedza dokumenty wydawane m.in. w Stanach Zjednoczonych oraz Wielkiej Brytanii.

Z opublikowanego niedawno zestawienia Henley Passport Index wynika, że Singapur posiada obecnie najmocniejszy paszport na świecie. Dokument ten daje jego posiadaczom możliwość bezwizowego wjazdu do 192 z 227 państw i terytoriów. Drugą pozycję zajmują Japonia oraz Korea Południowa, których obywatele mogą podróżować bez wiz do 188 destynacji.

TOP 10 paszportów świata według Henley Passport Index 2026:

- Singapur – 192 kraje
- Japonia, Korea Południowa – 188 krajów
- Dania, Luksemburg, Hiszpania, Szwecja, Szwajcaria – 186 krajów
- Austria, Belgia, Finlandia, Francja, Niemcy, Grecja, Irlandia, Włochy, Niderlandy, Norwegia – 185 krajów
- Węgry, Portugalia, Słowacja, Słowenia, Zjednoczone Emiraty Arabskie – 184 kraje
- Chorwacja, Czechy, Estonia, Malta, Nowa Zelandia, Polska – 183 kraje
- Australia, Łotwa, Liechtenstein, Wielka Brytania – 182 kraje
- Kanada, Islandia, Litwa – 181 krajów

- Malezja – 180 krajów
- Stany Zjednoczone – 179 krajów

Na przestrzeni ostatnich 20 lat Stany Zjednoczone odnotowały trzeci co do wielkości spadek w rankingu, tracąc aż sześć pozycji – z miejsca czwartego na dziesiąte.

Najniżej oceniony paszport należy do Afganistanu, którego posiadacze mają bezwizowy dostęp zaledwie do 24 państw. Tuż przed nim uplasowały się Syria i Irak, zajmujące odpowiednio 100. i 99. miejsce, z możliwością wjazdu bez wizy do 26 i 29 krajów.

Różnica między najsilniejszym a najsłabszym paszportem świata obejmuje aż 168 państw, co najlepiej obrazuje skalę globalnych nierówności w swobodzie podróżowania.

Wielka ucieczka w Donegal

Nietypowy incydent drogowy sparaliżował trasę R238 między Quigley's Point a Moville, gdy ciężarówka transportująca żywe skorupaki wpadła do rowu w miejscowości Carrickmaquigley. Wówczas ładunek wart 60 tys. euro wysypał się z aluminiowych pojemników, uwalniając 15 tys. krabów złowionych u wybrzeży Inishowen. Zamiast trafić do restauracji w Portugalii, tysiące skorupaków rozpoczęły masową migrację w głąb pobliskich pól, co wymusiło na władzach hrabstwa Donegal zamknięcie drogi na blisko 18 godzin i zorganizowanie jednej z najbardziej osobiwych akcji ratunkowych w historii regionu.

Do akcji „pojmania zbiegów” oddelegowano specjalistyczną ekipę McLaughlin's Light and Heavy Recovery Services, która przy wsparciu dodatkowego personelu i po-

teżnych reflektorów przeczesywała teren po zmroku. Dziesięciu pracowników ręcznie odławiało kraby i pakowało je do worków, starając się uratować jak największą część cennego ładunku. Operacja wymagała użycia dźwigu hydraulicznego do postawienia kontenera, a kluczowym wyzwaniem okazała się niezwykła mobilność skorupiaków, które wykorzystywały wypadek jako szansę na odzyskanie wolności w nietypowym dla siebie, rolniczym otoczeniu.

Ostateczny bilans akcji okazał się sukcesem logistycznym: udało się odzyskać około 95 proc. ładunku. Choć większość uciekinierów wróciła do transportu, mieszkańcy Donegal długo będą wspominać dzień, w którym ruch drogowy został zatrzymany nie przez warunki pogodowe, lecz przez tysiące szczypiec maszerujących przez lokalne pola.

Ryanair z końcem marca zlikwiduje loty z Cork do Gdańska i Poznania

Ryanair potwierdził wcześniejsze doniesienia, że pod koniec marca zlikwiduje całoroczne połączenia z Cork do Gdańska i Poznania. Obecnie loty na obu trasach odbywają się dwa razy w tygodniu.

Do Gdańska tani irlandzki przewoźnik polecie po raz ostatni 26 marca, natomiast do Poznania – 28 marca. Decyzja wynika z przeniesienia jednego z czterech samolotów bazowanych w Cork do Shannon na sezon zimowy.

Ryanair utrzyma jednak bezpośrednie loty do Poznania z Shannon. Połączenie ruszy we wtorek 31 marca, zaledwie pięć dni po ostatnim wylocie z Cork.

Najprostsze i najszybsze połączenie z Cork na lotnisko Shannon zapewnia bezpośredni autobus Bus Éireann – linia 51 Airport. Kursuje on codziennie, a podróż trwa około 2,5 godziny. Jest to jedyne bezpośrednie połączenie autobusowe między Cork a Shannon. Na lotnisko można również dojechać samochodem. Tą samą linią można także dojechać z Galway. Z Limerick na lotnisko Shannon kursuje bezpośredni autobus Bus Éireann – linia 343.

Pasażerowie chcący polecieć bezpośrednio do Gdańska będą musieli skorzystać z lotniska w Dublinie. Ryanair oferuje stamtąd pięć lotów tygodniowo do Gdańska, a także bezpośrednie połączenia do innych polskich miast: Warszawy (Modlin), Krakowa, Łodzi, Poznania, Szczecina i Wrocławia.

Nauczycielka wyłudzała zasiłki na sfingowane dwie ciąży

„Irish Independent” opisał historię nauczycielki z hrabstwa Offaly, która przez ponad rok oszukiwała miejscową społeczność, udając łącznie dwie ciąży. Chodziła do pracy, nosząc sztuczny brzuch, i opowiadała wszystkim, że jest zameężna – choć nie była.

43-letnia Eimear C. (43 l.) przyznała się do czterech zarzutów dotyczących oszustwa, fałszerstwa oraz posługiwania się podrobionymi dokumentami w celu wyłudzenia 12 425 euro zasiłku macierzyńskiego z Departamentu Ochrony Socjalnej oraz 46 939,34 euro z tytułu zastępstw za urlopy macierzyńskie z Departamentu Edukacji. Do przestępstw miało dochodzić w okresie od listopada 2017 r. do lutego 2019 r. Twierdziła, że urodziła dwoje dzieci – Oranę i Emili. Informowała współpracowników, że Emily przyszła na świat 10 tygodni przed terminem i wymagała intensywnej opieki. Utrzymywała również, że jest żoną Petera Parsons.

Jak podaje „The Irish Independent”, pod koniec 2018 r. inspektor ds. świadczeń zgłosił wątpliwości dotyczące dokumentów przedstawianych przez Carroll. Jego ustalenia w urzędzie stanu cywilnego wykazały, że nie istnieją żadne zapisy dotyczące ani męża, ani dzieci, a Carroll jest osobą samotną. Zwrócił również uwagę na brak jakichkolwiek wniosków o Child Benefit.

W lutym 2019 r. wydano nakaz przeszukania domu Carroll. Nie znaleziono żadnych śladów dzieci – ani śladów, że mieszka tam jakikolwiek mężczyzna. Tylko jeden pokój w domu był umeblowany.

Carroll została zatrzymana i przesłuchana. Zaprzeczała wszystkim zarzutom, twierdząc, że doszło do „pomyłki”. Sąd został poinformowany, że nauczycielka ma nałożone trzy wcześniejsze wyroki. Obecnie odbywa karę więzienia za nękanie i stalking, nałożoną w lutym 2024 r.

Nowy system emerytalny w Irlandii – My Future Fund. Co warto wiedzieć?

Od 2026 roku w Irlandii zacznie funkcjonować nowy, państwowy system dodatkowego oszczędzania emerytalnego pod nazwą My Future Fund (Automatic Enrolment Retirement Savings System). Jego celem jest zwiększenie bezpieczeństwa finansowego przyszłych emerytów poprzez powszechne i systematyczne odkładanie środków na emeryturę. System ten jest szczególnie istotny dla osób, które dotychczas nie uczestniczyły w żadnym pracowniczym ani prywatnym programie emerytalnym.

Dlaczego wprowadzono My Future Fund?

Według danych rządowych znaczna część pracowników w Irlandii nie posiada dodatkowego zabezpieczenia emerytalnego poza **State Pension**. W dłuższej perspektywie może to oznaczać znaczący spadek poziomu życia po zakończeniu aktywności zawodowej.

Nowy system opiera się na zasadzie **automatycznego zapisu (auto-enrolment)** – osoby spełniające określone kryteria zostaną objęte programem bez konieczności składania wniosku. Rozwiązanie to ma zachęcić do oszczędzania również te osoby, które dotychczas odkładały taką decyzję na później.

Kogo obejmie automatyczny zapis?

Automatycznie zapisane do systemu zostaną osoby, które łącznie spełniają następujące warunki:

- są pracownikami zatrudnionymi na umowę o pracę (system nie dotyczy osób self-employed),
- mają od **23 do 60 lat**,
- zarabiają **powyżej 20 000 euro rocznie**,
- nie uczestniczą w innym programie emerytalnym finansowanym przez potrącenia z wynagrodzenia (payroll),
- opłacają składki PRSI w klasach: **A, B, C, D, H lub J**.

Osoby niespełniające powyższych kryteriów (np. młodsze, starsze lub zarabiające mniej) będą mogły **dobrowolnie przystąpić do systemu**.

Pracodawca ma obowiązek poinformować pracownika o przystąpieniu do pro-

gramu Auto-Enrolment, najlepiej w formie pisemnej.

Jak finansowany jest My Future Fund?

System opiera się na współfinansowaniu przez **trzy strony**: pracownika, pracodawcę oraz państwo.

W praktyce oznacza to, że za każde **3 euro** wpłacone przez pracownika, pracodawca dopłaca **3 euro**, a państwo **1 euro**.

Łącznie na konto emerytalne trafia więc **7 euro**.

Wysokość składek – stopniowe zwiększanie

Składki będą stopniowo zwiększane w ciągu pierwszych 10 lat funkcjonowania systemu:

	pracownik	pracodawca	państwo
2026-2028	1,5%	1,5%	0,5%
2029-2031	3%	3%	1%
2032-2034	4,5%	4,5%	1,5%
od 2035 r.	6%	6%	2%

Rola NAERSA i naliczanie składek

NAERSA będzie na bieżąco analizować payslipy z **13 kolejnych tygodni**. Jeśli pracownik zarobi w tym okresie **ponad 5 000 euro**, zostanie automatycznie zapisany do programu.

Po zarejestrowaniu pracownik **nie zostanie usunięty z programu**, nawet jeśli jego wynagrodzenie brutto spadnie poniżej 5 000 euro w ciągu kolejnych 13 tygodni.

Składki na fundusz emerytalny **nie podlegają opodatkowaniu**.

Jak NAERSA pobiera składki?

Pracodawcy są zobowiązani do zarejestrowania swoich danych bankowych w NAERSA za pośrednictwem **Portalu Pracodawcy**, logując się na stronie: **www.myfuturefund.ie**

Pracodawcy muszą przekazywać składki do NAERSA w **dniu wystawienia payslipa**.

NAERSA generuje każdej nocy plik poleceń zapłaty SEPA dla wszystkich payslipów

z danego dnia, a płatność jest pobierana od pracodawców w ciągu **1-2 dni roboczych**, po przetworzeniu przez banki.

Czy można zrezygnować z systemu?

Tak. Choć zapis do systemu jest automatyczny, **udział nie jest obowiązkowy**.

Po zapisaniu pracownik musi pozostać w systemie **co najmniej 6 miesięcy**, po czym możliwe jest wypisanie się (opt-out) w określonym czasie.

W przypadku rezygnacji **własne składki pracownika zostaną zwrócone**.

Istnieje również możliwość **czasowego zawieszenia wpłat**.

System przewiduje także mechanizm **ponownego automatycznego zapisu** w przyszłości, jeśli dana osoba nadal spełnia wymagane kryteria.

Co z osobami, które już mają emeryturę pracowniczą lub PRSA?

Osoby, które już uczestniczą w kwalifikującym się **programie emerytalnym opłacanym przez payroll**, co do zasady **nie zostaną objęte My Future Fund**.

Warto jednak upewnić się, czy obecny program spełnia wymagania ustawowe. W razie wątpliwości zalecany jest kontakt z pracodawcą lub doradcą finansowym.

Jak będą inwestowane środki?

Środki gromadzone w My Future Fund będą inwestowane zgodnie z zasadą **life-cycle**:

- większy udział inwestycji o wyższym ryzyku dla osób młodszych,
- stopniowe ograniczanie ryzyka wraz ze zbliżaniem się do wieku emerytalnego.

My Future Fund to jedna z największych reform systemu emerytalnego w Irlandii ostatnich lat. Jej głównym celem jest zwiększenie bezpieczeństwa finansowego przyszłych emerytów poprzez powszechne i wspólne oszczędzanie.

System nie eliminuje indywidualnych decyzji – daje możliwość rezygnacji lub wyboru innych form oszczędzania – ale wprowadza nowy standard, w którym **odkładanie na emeryturę staje się normą, a nie wyjątkiem**.

Skorzystaj z ulgi podatkowej na współmałżonka

Twój współmałżonek mieszka poza Irlandią? Masz prawo skorzystać ze specjalnej ulgi podatkowej z tego tytułu wynoszącej nawet 1650 euro na rok. O ulgę można się ubiegać do końca roku.

Co zrobić,

żeby skorzystać z ulgi?

Małżonek będący rezydentem Irlandii może aplikować o ulgę za pośrednictwem biura księgowego D&M. Zgłoś się do nas przez specjalny formularz, a my zajmiemy się resztą.

Zgłoszenia możesz dokonać

pod adresem:

<https://dmksiegowosc.eu/>

ulga-podatkowa.

Jeśli potrzebujesz więcej informacji, napisz lub zadzwoń – z przyjemnością wszystko wyjaśnimy.

Dublin:

tel: 016 12 06 20,

e-mail: firmadublin@gmail.com

Cork:

tel: 021 42 48 760,

e-mail: firma113@gmail.com

**TWOJA FIRMA
KSIĘGOWO DORADCZA**

ROZLICZENIA PODATKU Z ZATRUDNIENIA

W SZYBKIM I ŁATWYM SPOSÓBIE ODZYSKAJ SWÓJ PODATEK

www.dmksiegowosc.eu

To bardzo proste:

- ➡ Zeskanuj Employment Summary i wyślij na firma113@gmail.com
- ➡ Obliczymy Twój zwrot bezpłatnie
- ➡ Przeprowadzimy procedurę odzyskania podatku w urzędzie

Cork 33/34
Cook Street Cork
TEL./FAX 021 42 48 760
E-mail: firma113@gmail.com

D&M Services Unit 26,
Park West Enterprise Centre
Nangor Road, Dublin 12, D12 N2X6
016 12 06 20 E-mail: firmadublin@gmail.com

Grenlandia, Arktyka i nowe globalne rozgrywki: USA, NATO, Chiny, Iran – a co to oznacza dla Irlandii?

Donald Trump powraca na scenę geopolityczną w typowym dla siebie dramatycznym tonie. Tym razem tematem jest Grenlandia – ogromna, lodowa wyspa na północnym Atlantyku, którą były prezydent USA określa mianem kluczowego elementu bezpieczeństwa narodowego Stanów Zjednoczonych.

Dla wielu państw ta debata brzmi jak odległa, arcystrategiczna sprawa „kogoś innego”. Nie dla Irlandii jednak, która – mimo że nie jest członkiem NATO – obserwuje te wydarzenia z rosnącym zainteresowaniem.

Grenlandia, największa wyspa świata, od lat znajduje się w centrum uwagi Stanów Zjednoczonych ze względu na swoje strategiczne położenie, znaczenie Arktyki, nowe szlaki morskie oraz bogactwo zasobów naturalnych. Wraz z topnieniem lodów jej znaczenie geopolityczne rośnie, a USA postrzegają ją jako kluczowy element bezpieczeństwa północnego Atlantyku.

To, co dzieje się na północnych peryferiach Europy, ma bowiem znaczenie również dla Irlandii – jej bezpieczeństwa morskiego, stabilności tranzytu handlowego przez północny Atlantyk oraz przyszłych możliwych sojuszy w obliczu globalnych napięć.

W jednym z ostatnich komentarzy *The Irish Times* przypomniał z ironią i stanowczością, że Irlandia – choć „nie jest Grenlandią” – nie może pozostać obojętna wobec faktu, iż ten ogromny strategiczny obszar znalazł się w centrum międzynarodowej rywalizacji o wpływy i zasoby:

“At least we’re not Greenland, an Atlantic island with limited defences, strategic value and Russian ships around it...” – napisał irlandzki dziennik, zaznaczając, że Dania i inne kraje nie są jedynymi, które czują się niezręcznie wobec amerykańskiego zainteresowania tym regionem.

Nie tylko lodowce – geopolityka Arktyki w nowej odsłonie

Grenlandia jest częścią Królestwa Danii – autonomicznym terytorium, a jednocześnie integralnym elementem architektury bezpieczeństwa transatlantyckiego, ponieważ Dania jest członkiem NATO. Trump nie przebierał w słowach:

„Bez amerykańskiej potęgi NATO nie ma znaczenia. Z Grenlandią w rękach USA Sojusz staje się o wiele potężniejszy i skuteczniejszy. Wszystko inne jest nie do zaakceptowania” – napisał prezydent USA w mediach społecznościowych tuż przed rozpoczęciem rozmów w Waszyngtonie.

Donald Trump twierdził, że jeśli Stany Zjednoczone nie przejmą kontroli nad tym terytorium, zrobią to Rosja lub Chiny, co miałyby „zagrozić zachodnim interesom”.

Dania i Grenlandia nie pozostają bierne. Premier Irlandii (Naalakkersuisut) Jens-Frederik Nielsen stanowczo odrzucił pomy-

FOT. MARKUS TRIENKE VIA WIKIPEDIA

śły sprzedaży terytorium Stanom Zjednoczonym. W oficjalnym komunikacie podkreślił:

“We choose Denmark. We choose NATO. We choose the EU”,

akcentując przynależność do struktur zachodnich i sprzeciw wobec jednostronnych nacisków.

Jednocześnie grenlandzka opozycja coraz głośniej mówi o pełnej niezależności od Danii. Dla wielu ugrupowań autonomia przestaje być wystarczająca, a celem staje się państwowość oparta na własnych zasobach i tożsamości. Pojawiają się postulaty referendum niepodległościowego, które miałyby jasno wyrazić wolę społeczeństwa. Równolegle trwa jednak debata, czy Grenlandia jest dziś gotowa – ekonomicznie i instytucjonalnie – na taki krok.

Irlandzka perspektywa: obserwator z północnego Atlantyku

Dlaczego kwestia Grenlandii ma znaczenie dla Irlandii? Przede wszystkim dlatego, że Irlandia leży na kluczowym szlaku północnoatlantyckim, łączącym porty Europy Zachodniej z Ameryką Północną, oraz w pobliżu strategicznego „GIUK Gap” (Greenland-Iceland-UK Gap). To niewrażliwe wrota dla okrętów podwodnych i sił nawodnych przemieszczających się między Atlantykiem a Arktyką.

Choć Irlandia tradycyjnie utrzymuje neutralność wojskową, jej rząd wyraźnie opowiada się za porządkiem opartym na prawie międzynarodowym i zasadach suwerenności. Minister spraw zagranicznych Helen McEntee przypominała w oficjalnej wypowiedzi, że:

„Przyszłość Grenlandii powinna być decydowana przez Danię oraz przez naród grenlandzki, zgodnie z ugruntowanymi zasadami demokracji i prawa międzynarodowego... Irlandia w pełni popiera podejście naszego

partnerskiego państwa członkowskiego UE – Danii.”

Podobnie premier Irlandii Micheál Martin stwierdził podczas wizyty w Chinach, że zakup Grenlandii przez USA jest „nierealistyczny” i że wyspa pozostaje częścią Danii, której pozycja jest „niezachwiana w ramach Unii Europejskiej”.

Stanowisko to pokazuje, że Dublin – mimo braku członkostwa w NATO – uważnie i odpowiedzialnie obserwuje ruchy mocarstw na północnych wodach Atlantyku, zwłaszcza w kontekście bezpieczeństwa infrastruktury podmorskiej i zmian klimatycznych.

Bliski Wschód, Tajwan i globalna gra wpływów

Wydarzenia wokół Grenlandii wpisują się w szerszy kontekst globalnych napięć. Sytuacja na Bliskim Wschodzie, w tym wokół Iranu, przyciąga uwagę mediów i służb wywiadowczych, a według części amerykańskich analityków może stanowić „zasłonę”, za którą USA prowadzą inne działania strategiczne – w Arktyce i na Pacyfiku.

Chiny z kolei bacznie obserwują ruchy Waszyngtonu. Chińscy komentatorzy dość cynicznie zauważają, że każda ekspansywna polityka USA – czy to w Arktyce, czy wobec Tajwanu – stanowi test globalnej siły Stanów Zjednoczonych w świecie coraz wyraźniej multipolarnym.

Równolegle rośnie znaczenie Indii oraz Azji Południowo-Wschodniej w gospodarce światowej, a globalne łańcuchy dostaw surowców przemysłowych ulegają redefinicji.

ASEAN jako element równowagi

W tej geopolitycznej układance warto przypomnieć rolę ASEAN – Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej, skupia-

jącego dziesięć państw regionu, od Indonezji po Wietnam. ASEAN działa jako platforma współpracy gospodarczej i politycznej, balansując wpływy Chin, Indii i Stanów Zjednoczonych oraz stając się kluczowym partnerem inwestycyjnym w czasach globalnych napięć.

Znaczenie regionu rośnie także w kontekście ograniczeń produkcji w Chinach, szczególnie w sektorze stali, co czyni Azję Południowo-Wschodnią naturalnym obszarem zainteresowania globalnych inwestorów i graczy geopolitycznych.

Grenlandia jako symbol nowej ery

Spór o Grenlandię to coś więcej niż dialog między Waszyngtonem a Kopenhagą. To punkt zapalny nowej ery rywalizacji mocarstw, oddziałującej na Europę, Azję i cały świat.

Dla Irlandii nie jest to perspektywa odległa. To uważna obserwacja zmian strategicznych, które mogą wpłynąć na bezpieczeństwo morskie, przyszłość infrastruktury tranzytowej oraz rolę państw neutralnych w globalnym systemie sojuszy.

Świat patrzy na Grenlandię nie tylko jak na jedno z ostatnich lodowych pustkowi, lecz jak na klucz do przyszłych relacji między potęgami. W tych relacjach Irlandia – choć nie używa armat – musi z uwagą śledzić każdy ruch wielkich graczy.

Donald Trump, niezależnie od kontrowersji, konsekwentnie podkreślał znaczenie bezpieczeństwa Stanów Zjednoczonych. W jego myśleniu Grenlandia była elementem szerszej strategii ochrony północnych granic oraz arktycznych szlaków morskich. Z tej perspektywy jego działania można odczytywać jako próbę długofalowego zabezpieczenia pozycji Ameryki w szybko zmieniającym się świecie.

TOMASZ WYBRANOWSKI

Tajemnica ukryta w zieleni...

PRZEMYSŁAW ZBIERON

Nastały „dziwne czasy” i coraz więcej osób spędza wolne chwile w parkach. Bo to i zdrowo, i przyjemnie, i blisko natury...

W Dublinie mamy kilkanaście parków – małych i dużych – mamy też Phoenix Park.

Potocznie nazywany jest on zielonymi płucami stolicy. To ogromny, otoczony murem teren o powierzchni niemal 800 hektarów, aż pięć razy większy od londyńskiego Hyde Parku i dwa razy większy od nowojorskiego Central Parku.

Czy wiecie, skąd wzięła się nazwa parku? Zaznaczam, że wcale nie pochodzi ona od mitycznego ptaka, który odradza się z płomieni – o nie!

Phoenix Park wywodzi się od irlandzkiego słowa „fionnuisce”, oznaczającego czystą, świeżą wodę. Ta woda pochodziła ze źródełka, które niegdyś tutaj płynęło.

FOT. PRZEMYSŁAW ZBIERON

Park założył wicekról James Butler w 1662 roku. Miał on być królewskim parkiem... jeleni? Z jeleniami? Jeleniowym parkiem? Nie mam pojęcia, jak to dokładnie określić...

Może Wy macie jakiś pomysł?

Mówiąc wprost: arystokracja zapragnęła polowań, a że do lasu nie chciało jej się ruszać, załatwiła sobie las w środku miasta

i zapełniła go jeleniami (danielami). Rozrywka musiała być na najwyższym poziomie!

W 1745 roku park przekształcono w park publiczny. Dziś można dostać się tu przez jedną z ośmiu bram dla samochodów lub jedną z sześciu bram dla pieszych – w zależności od tego, czy jesteśmy parkowiczami-leniwcami, czy parkowiczami-spacerowiczami.

Do dziś w parku żyje około 500 jeleni, czyli danieli (i nie mam tu na myśli rogaczy z dublińskich pubów).

Na koniec zdradzę Wam jeden z najbardziej skrywanych sekretów Dublina, który znajduje się właśnie w Phoenix Parku.

A co to takiego?!...

To kamień – ale nie byle jaki. Bardzo niezwykły, i wcale nie dlatego, że pochodzi z rzeki Liffey. Mowa o **najstarszym zabytku Dublina – dolmenie Knockmaree**.

Dolmen ten datowany jest na lata 1700–2500 p.n.e. Oprócz tego, że jest najstarszym zabytkiem Dublina, jest również **najmniejszym dolmenem w Irlandii**. Dziś wygląda jak kamienny stół lub ławka, ale w rzeczywistości był to grobowiec skrzynkowy.

W całej Irlandii znajduje się zaledwie piętnaście tego typu grobowców, z czego zdecydowana większość leży na południowo-wschodnim wybrzeżu wyspy. Ten dubliński odkryto w 1838 roku, gdy robotnik próbował usunąć z ziemi ogromny głaz. Pod nim odkrył cztery małe komory (skrzynki), a w nich gliniane urny, naczynia oraz fragmenty spalonych kości.

W grobowcu znaleziono także dwa niemal kompletne szkielety. Byli to mężczyźni

w wieku około 40–50 lat, pochowani w pozycji embrionalnej – z powodu niewielkich rozmiarów komór grobowych. Obok nich odkryto naszyjnik z muszelek, nóż krzemienisty oraz kościaną zapinkę.

Zachęcam Was, przy kolejnej wizycie w parku, do zabawy w poszukiwaczy kolejnej dublińskiej tajemnicy. Nocne wyprawy jednak odradzam – podobno wciąż tam straszy...

Tradycyjnie: **BUZIAKI, DUBLINIAKI – NAJLEPSZEGO!** ☺

Szamek w Dublinie – Radio PL

www.facebook.com/ShamekwDublinie

FOT. PRZEMYSŁAW ZBIERON

Nominacje do Irlandzkich Nagród Filmowych

Nominacje do Irish Film & Television Awards 2026 są już znane. Na czele filmowych wyróżnień znalazł się dramat Brendana Canty'ego „Christy”, którego akcja rozgrywa się w Cork. Film otrzymał aż 14 nominacji.

„Christy” opowiada historię dwóch skłóconych braci, którzy mieli trudne dzieciństwo w systemie opieki społecznej, a po latach niespodziewanie trafiają pod jeden dach. Zmuszeni są zmierzyć się z własną przeszłością i podjąć decyzje, które zaważą na ich przyszłości.

Tuż za liderem plasuje się „Saipan” – film biograficzny o głośnym konflikcie Roya Keane’a z selekcjonerem Mickiem McCarthym podczas przygotowań reprezentacji Irlandii do Mistrzostw Świata FIFA 2002. Produkcja, która trafi do irlandzkich kin 26 lutego, zdobyła 12 nominacji.

„Blue Moon” w reżyserii Richarda Linklatera otrzymał 8 nominacji. W kategorii filmu międzynarodowego znalazły się natomiast:

„Bugonia”, „Hamnet”, „Jedna bitwa po drugiej”, „Palestine ’36”, „Wartość sentymalna” oraz „Grzesznicy” („Sinners”).

W kategoriach aktorskich nominacje otrzymali m.in. Daniel Day-Lewis za rolę w filmie „Anemone” oraz Jessie Buckley za „Hamnet”. Ciarán Hinds ma zostać uhonorowany Irlandzką Nagrodą Akademii za całokształt twórczości.

Lista nominowanych do nagrody za najlepszą rolę męską prezentuje się imponująco. O statuetkę powalczą:

- Steve Coogan („Saipan”),
- Daniel Day-Lewis („Anemone”),
- Colin Farrell („Ballada o drobnym karciarzu”),
- Éanna Hardwicke („Saipan”),
- Cillian Murphy („Steve”),
- Daniel Power („Christy”).

Gala wręczenia IFTA – Irish Film & Television Awards odbędzie się 20 lutego w Dublin Royal Convention Centre.

Irlandia zagrożona 28 mld euro kary za nierealizowanie celów klimatycznych

Irlandii grozi ogromna kara za niewywiązanie się z celów redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 roku.

Władze w Dublinie przyznają, że kraj osiągnie jedynie około 50 proc. zobowiązań. „Wiemy od lat, jak bardzo państwo zboczyło

z kursu. Zamiast działać, rząd wielokrotnie podejmował decyzje, które oddalały nas od celu. To nie stało się przez przypadek” – zaznacza opozycja.

Jeżeli cele nie zostaną zrealizowane, to Irlandii grozi nawet 28 miliardów kary.

W przygotowaniu nowe przepisy emerytalne. Furtka dla 65-latków

Trwają przygotowania do wdrożenia nowego prawa, które zmieni zasady przechodzenia na emeryturę w Irlandii. Ustawa przewiduje, że osoby osiągające 65. rok życia będą mogły złożyć formalny wniosek o kontynuowanie pracy.

Z najnowszego badania wynika, że aż 62 proc. pracowników w Irlandii nie widzi realnej możliwości przejścia na emeryturę przed osiągnięciem ustawowego wieku emerytalnego, czyli 66 lat. Co piąta osoba zakłada, że będzie musiała pracować nawet do 70.

roku życia, a niemal tyle samo badanych nie planuje całkowitej rezygnacji z aktywności zawodowej – nawet po osiągnięciu wieku emerytalnego.

Wejście w życie ustawy będzie możliwe dopiero po wydaniu specjalnego zarządzenia wykonawczego przez ministra odpowiedzialnego za sprawy przedsiębiorczości, turystyki i zatrudnienia. Choć nie podano jeszcze konkretnej daty, przewidywany termin wdrożenia nowych przepisów to druga połowa 2026 roku

POLSKIE SALONY MEBLOWE W IRLANDII

DUBLIN

**19 Millennium Business Park
Cappagh Road**

Finglas West | Dublin 11
Eircode: D11 DT91

Tel: (01) 6879801
Mobile (086) 4543474
E-mail: dublinoffice@jdfurniture.ie

MIDLETON

**Unit 11
Ballinacurra Business Park,**

Whitegate Road | Middleton, Co. Cork
Eircode: P25 A313

Tel. (021) 2428567
Mobile: (086) 1302498
E-mail: midletonoffice@jdfurniture.ie

www.jdfurniture.ie

online

Najważniejsze wiadomości ze Świata

U wybrzeży Holandii pojawiła się białucha arktyczna

Ukraina Ukraina zмага się z jedną z najostrejszych zim od początku inwazji Rosji w 2022 roku. Temperatura w Kijowie spada nawet do -20°C , a rosyjskie ataki skierowane na infrastrukturę energetyczną powodują poważne przerwy w dostawie prądu, ciepła i wody dla milionów ludzi.

Izrael Izrael rozpoczął wyburzanie siedziby Agencji Narodów Zjednoczonych ds. Pomocy Uchodźcom Palestyńskim w Jerozolimie. ONZ stanowczo potępił działania strony izraelskiej. „To całkowicie niedopuszczalne” - czytamy w oświadczeniu.

Stany Zjednoczone Donald Trump wciąż rozważa „zdecydowane” opcje militarne wobec Iranu - podaje „The Wall Street Journal”. Amerykański prezydent zagroził również, że kraj ten zostanie „zmieciony z powierzchni ziemi”.
• Donald Trump po raz kolejny stwierdził, że USA „absolutnie potrzebują” Grenlandii. Prezydent USA podczas Światowego Forum Ekonomicznego w Davos powtórzył, że USA chcą przejąć Grenlandię i zaproponował „natychmiastowe negocjacje”, choć zapewnił, że

nie zastosuje siły. Jego wystąpienie zawierało groźby taryf celnych wobec sojuszników NATO sprzeciwiających się planowi oraz krytykę europejskich partnerów.

Bułgaria Od 1 stycznia 2026 roku Bułgaria oficjalnie przyjął euro, stając się 21. członkiem strefy euro. Po ponad 145 latach bułgarski lew został zastąpiony przez wspólną walutę, co stanowi historyczny krok w integracji europejskiej tego bałkańskiego kraju.

Chiny Chiny zbudują największą ambasadę w Europie. Rząd Wielkiej Brytanii wydał zgodę na budowę nowej, budzącej znaczne kontrowersje ambasady Chin w Londynie. Placówka ma być największa w Europie, a ze względu na lokalizację podnoszone są obawy, że będzie wykorzystywana do szpiegowania.

Wielka Brytania Czternaście osób zostało aresztowanych, a cztery trafiły do szpitala po proteście przed irańską ambasadą w Londynie. W starciach lekko rannych zostało też kilku funkcjonariuszy.

Donald Trump po raz kolejny stwierdził, że USA „absolutnie potrzebują” Grenlandii

Däniken w *Chariots of the Gods?* twierdził, że linie Nazca zbudowane są na polecenie istot pozaziemskich

szy. Protesty przed ambasadą w Londynie wybuchają w związku z trwającymi w Iranie masowymi protestami antyrządowymi i ich brutalnym tłumieniem przez władze.

Włochy Nie żyje znany włoski projektant - założyciel domu mody Valentino. Valentino Garavani zmarł w wieku 93 lat. Jego fundacja przekazała, że projektant odszedł w otoczeniu rodziny w swoim domu w Rzymie.

Szwajcaria Nie żyje Erich von Däniken. Szwajcarski pisarz odszedł w wieku 90 lat. Jego bestsellerowe książki o pozaziemskim pochodzeniu starożytnych cywilizacji przyniosły mu sławę wśród entuzjastów zjawisk paranormalnych.

Iran Antyrządowe protesty w Iranie trwają już od kilku tygodni. W całym kraju tysiące obywateli wychodzi na ulice. Kraj jest odcięty od internetu, jednak według niepotwierdzonych informacji służby bezpieczeństwa tłumiące protesty, miały zabić już nawet kilkanaście tysięcy osób.

Wenezuela Stany Zjednoczone przeprowadziły z powodzeniem atak na Wenezuelę oraz jej przywódcę - poinformował Donald Trump. Jak przekazał, prezydent Nicolas Maduro wraz z żoną został zatrzymany i wywieziony z kraju.

Tunezja Gwałtowne powodzie nawiedziły północne regiony Tunezji. Na skutek żywiołu zginęły co najmniej cztery osoby. Służby meteorologiczne przekazały, że w niektórych regionach kraju odnotowano najwyższe sumy opadów od 1950 roku.

Holandia U wybrzeży Holandii pojawiła się białucha arktyczna. To historyczny moment, jak piszą lokalne media, ponieważ ostatni raz gatunek ten był widziany w holenderskich wodach w 1966 roku.

Hiszpania Katastrofa kolejowa w Adamuz. W zderzeniu dwóch składów zginęło 39 osób, a ponad 100 zostało rannych.

Od 1 stycznia 2026 roku Bułgaria oficjalnie przyjął euro

Irlandia wśród gigantów: Taoiseach Micheál Martin z gracją między hegemonami. Ważna wizyta w Chinach

Irlandia, niewielki kraj na północno-zachodnim krańcu Europy, od dawna uczy świat, że wielkość nie mierzy się wyłącznie powierzchnią czy liczbą ludności.

Wizyta taoiseacha Micheála Martina w Chinach na początku stycznia 2026 roku pokazała, że polityka zagraniczna Irlandii potrafi z gracją żeglować między dwoma wielkimi mocarstwami – Chinami i Stanami Zjednoczonymi.

To podróż nie tylko dyplomatyczna, lecz także strategiczna, gospodarcza i wizerunkowa, której znaczenie dla zwykłego Irlandczyka może być znaczniesze, niż się wydaje na pierwszy rzut oka.

Balans między gigantami

Podczas swojej wizyty Micheál Martin spotkał się w Pekinie z prezydentem Chin Xi Jinpingiem oraz premierem Li Qiangiem. Już sama liczba rozmów i zakres poruszanych tematów świadczy o tym, że Irlandia nie chce być biernym uczestnikiem wielkiej polityki, lecz aktywnym graczem, który potrafi wykorzystać swoje położenie i pozycję w UE. Chiny, drugi co do wielkości rynek świata, postrzegają Irlandię jako pomost między Pekinem a Unią Europejską, a szczególnie ważny jest kontekst nadchodzącej prezydencji Irlandii w Radzie UE w 2026 roku.

Irlandzki premier umiejętnie unikał jednoznacznych ocen działań Stanów Zjednoczonych, podkreślając znaczenie prawa międzynarodowego i multilateralizmu.

Ten delikatny balans między dwoma mocarstwami – USA i Chinami – pokazuje, że Irlandia nie tylko obserwuje, lecz aktywnie kształtuje swoje relacje w świecie pełnym napięć geopolitycznych.

Dla przeciętnego obywatela może to oznaczać większe bezpieczeństwo handlu, stabilność miejsc pracy i rozwój sektora technologicznego, który coraz częściej korzysta z globalnych rynków.

Wymierne korzyści dla Irlandii

Nie była to wizyta wyłącznie ceremonialna. Irlandia osiągnęła konkretne, mierzalne korzyści gospodarcze. Chiny oficjalnie otworzyły swój rynek dla irlandzkiej wołowiny i produktów mlecznych, znosząc ograniczenia nałożone w 2024 roku.

To ogromna szansa dla irlandzkiego rolnictwa i sektora rolno-spożywczego, który od lat poszukuje stabilnych rynków eksportowych. Jak podkreślił sam premier Martin, decyzja Pekinu ma realny wpływ na przychody irlandzkich hodowców i producentów żywności, a także na miejsca pracy w mniejszych regionach kraju, gdzie gospodarka opiera się w dużej mierze na rolnictwie.

Jednocześnie Chiny wyraziły gotowość do współpracy w sektorze technologii, energii odnawialnej i sztucznej inteligencji, co może oznaczać transfer wiedzy i inwestycje w innowacyjne projekty. Irlandia, dysponując wykształconą kadrą i otwartym rynkiem, staje się atrakcyjnym partnerem dla chińskich firm i instytucji.

Dla kraju oznacza to nie tylko wymierne zyski finansowe, lecz także wzmocnienie pozycji Irlandii jako technologicznego i innowacyjnego hubu w Europie.

Nie można też pominąć wymiaru edukacyjnego i kulturalnego: wizyta otworzyła możliwości rozwoju wymiany studenckiej, badań naukowych i turystyki. Chińska młodzież jest coraz bardziej zainteresowana studiami w Irlandii, co sprzyja globalizacji wiedzy i budowaniu długofalowych więzi między społeczeństwami. W wymiarze praktycznym: więcej studentów i naukowców w Irlandii to także większe wpływy dla lokalnych ekonomii i rozwój infrastruktury edukacyjnej.

– Chiny oficjalnie ponownie otworzyły rynek dla irlandzkiej wołowiny, znosząc zawieszenie nałożone w 2024 roku – decyzja ta ma duże znaczenie dla naszego handlu rolno-spożywczego. – powiedział premier Micheál Martin, dla agencji Reuters, 12 stycznia 2026.

Dyplomacja z gracją

To, co wyróżnia politykę zagraniczną Irlandii, to umiejętność poruszania się między wielkimi

mocarstwami z gracją i ostrożnością, bez popadania w konflikt lub bezkrytyczne uleganie presji. Micheál Martin pokazuje, że mała państwowość może prowadzić skuteczną politykę międzynarodową, korzystając z własnych atutów: członkostwa w UE, reputacji państwa neutralnego w konfliktach międzynarodowych oraz zaufania, jakim Irlandia cieszy się wśród partnerów globalnych.

Podczas wizyty w Pekinie Irlandia nie tylko zabezpieczyła ekonomiczne interesy swoich obywateli, ale też wzmocniła pozycję dyplomatyczną na świecie. Taoiseach wykorzystał okazję, by podkreślić znaczenie otwartego handlu, prawa międzynarodowego i współpracy wielostronnej, a przy tym zachować niezależność w relacjach z USA.

To lekcja dla wszystkich państw średniej wielkości: umiejętność balansowania między gigantami może przynieść wymierne korzyści gospodarcze, polityczne i społeczne.

Na koniec warto zaznaczyć, że takie wizyty budują kapitał zaufania, który może przynieść efekty w przyszłości – od większego udziału w inwestycjach infrastrukturalnych po bardziej

stabilne relacje handlowe w regionie Azji i Pacyfiku.

Irlandia pokazuje, że dyplomacja nie polega wyłącznie na słowach, lecz na strategicznym działaniu, które przynosi realne korzyści zwykłym ludziom – hodowcom, przedsiębiorcom, studentom i całym społecznościom lokalnym.

Wizyta premiera Micheála Martina w Chinach jest dowodem na to, że Irlandia potrafi prowadzić politykę zagraniczną z wyczuciem i precyzją. Kraj o niewielkiej populacji pokazuje światu, że można żyć między mocarstwami i czerpać z tego realne korzyści.

Wzrost eksportu żywności, inwestycje w nowe technologie, rozwój edukacji i nauki oraz stabilizacja pozycji w UE to tylko część wymiernych efektów.

Irlandia uczy, że dyplomacja z gracją to sztuka, której największymi beneficjentami są obywatele, a nie tylko władze państwowe. W świecie globalnej rywalizacji ekonomicznej i politycznej umiejętność balansowania między Chinami a USA może okazać się kluczem do długofalowego bezpieczeństwa i dobrobytu. ♦

TOMASZ WYBRANOWSKI

GA1 Certification
LIFTING EQUIPMENT INSPECTION

GA1
SAFETY CHECK

☎ 089 264 2301
@ info@ga1safetycheck.ie
🌐 www.ga1safetycheck.ie

NIE CZEKAJ, SKONTAKTUJ SIĘ Z NAMI, WYCENĘ USŁUGI PODAJEMY BEZZWŁOCZNIE

OFERUJEMY:

- Kompleksową inspekcję GA1 zgodną z irlandzkimi wymogami prawnymi;
- Rzetelną ocenę techniczną sprzętu;
- Bezzwłoczną wycenę i elastyczne terminy;
- Gwarancję działania zgodnie z prawem i najwyższymi standardami bezpieczeństwa.

TESTUJEMY:

wózki widłowe, koparki, podnośniki, windy samochodowe, kompresory, sprzęt do pracy na wysokościach, łańcuchy, zawiesia i wiele innych.

perfect

& ŁUKASZ DRAPALA

25.04.2026

BELFAST

MANDELA HALL

DRZWI: 18:00
START: 19:00

26.04.2026

DUBLIN

DRZWI: 18:00
START: 19:00

THE ACADEMY

ORGANIZATORZY: ZENITH MUSIC koncerty.ie

Bilety dostępne na koncerty.ie

Daniel Uman – W głowie młodego artysty

Na zdjęciu od lewej: Daniel Uman, Lisa Hickey, Anastazja Beben, Monika Kealy

Daniel Uman, 19-latek o polskim, tureckim i włoskim pochodzeniu, jest obiecującym pianistą klasycznym studiującym w Royal Irish Academy of Music w Dublinie. Daniel opowiada o swojej dotychczasowej drodze i pozwala zajrzeć do swojego wyjątkowego artystycznego umysłu.

Wielonarodowe pochodzenie z korzeniami w polskiej muzyce

Miłość Daniela do fortepianu zaczęła się, gdy był ciekawskim maluchem mieszkającym we Włoszech, gdzie się urodził.

„Kiedy miałem dwa lata, rodzice kupili mi duże klawisze Yamaha, które stały się jedną z moich ulubionych zabawek” – wspomina. „Zawsze improwizowałem różne melodie i świetnie się przy tym bawiłem”.

Rodzina przeniosta się do Stambułu, gdzie Daniel w wieku pięciu lat rozpoczął naukę gry na fortepianie, a następnie, gdy miał dziewięć lat, przeprowadziła się na Cypr Północny. To właśnie tam 13-letni Daniel znalazł inspirację do rozpoczęcia kariery pianisty.

„Byłem na koncercie podczas lokalnego festiwalu i usłyszałem polskiego pianistę Marka Drewnowskiego grającego Chopina. Słuchanie Chopina po raz pierwszy było doświadczeniem, którego nigdy nie zapomnę – całkowicie zakochałem się w jego muzyce”.

Daniel uważa, że stało się tak dzięki wysokiemu poziomowi i artystycznej głębi Marka Drewnowskiego.

„Istnieje również wiele złych wykonń Chopina. Gdybym je usłyszał, nie sądzę, żebym miał taką samą pasję i chęć do gry na fortepianie” – przyznaje.

Po koncercie Daniel spotkał się z Drewnowskim, który podarował mu płytę CD ze

swoimi wykonaniami mazurków, walców i polonezów Chopina, a także płytę CD z wariacjami Chopina, która nigdy nie została wydana publicznie.

„Wtedy zacząłem poważnie traktować grę na fortepianie” – wspomina Daniel. „Tego samego roku postanowiłem nauczyć się jednego z mazurków i wygrałem konkurs muzyczny «Galaxy of Talents» w Limasol na Cyprze.”

Jego miłość do polskiej muzyki i rozwijający się talent sprawiły, że w wieku 15 lat postanowił kontynuować naukę w szkole średniej online i samodzielnie przenieść się do Polski, aby studiować muzykę w Państwowej Szkole Muzycznej im. Ignacego Paderewskiego w Białymstoku.

„W tamtym czasie nauka w Polsce wydawała mi się sensownym wyborem. Moja mama jest Polką, więc mam w Białymstoku dużą rodzinę i dobre wsparcie. Bardzo ważne było dla mnie ponowne nawiązanie więzi z moimi polskimi korzeniami”.

Co Polska mu dała, a czego zabrakło

Studia w Polsce ukształtowały fundamenty muzyczne Daniela. Z sentymentem wspomina ten okres. „Fascynujące jest obserwowanie rozwoju kraju – uważam, że Polska jest jednym z najbardziej zaawansowanych technologicznie państw. Bardzo cenię też szacunek, jaki Polacy mają do swojego kraju”.

Jednocześnie czuł, że w systemie edukacji muzycznej czegoś brakowało. „Uważałem, że jest on nieco biurokratyczny i staromodny. Nie dawał mi przestrzeni twórczej, która pozwoliłaby w pełni rozwijać nowe pomysły”.

Daniel uważa, że sztuka potrzebuje wolności, aby być potężną. „Uważam, że zbytnie przestrzeganie zasad niemal rujnuje sztukę; staje się ona po prostu sztuczna. Nadal

można się z tego wiele nauczyć. Jednak mój sposób gry jest nieco nieortodoksyjny: lubię tworzyć nową sztukę i nie być ograniczany zasadami”.

Dlaczego Irlandia okazała się właściwym wyborem

Kolejnym krokiem na drodze Daniela była Irlandia i jej postępową scenę muzyczną. Po pomyślnym przesłuchaniu i przyjęciu do Royal Irish Academy of Music trafił do środowiska, które sprzyja indywidualności i nowemu myśleniu o sztuce.

„Przyjeżdżają tu studenci z całego świata; to niezwykle międzynarodowe miejsce. Myślę, że to idealna przestrzeń dla sztuki – pełna różnorodności, barw i bogactwa”.

„W Irlandii stawia się na oryginalne, nowe pomysły, dlatego wszyscy wzajemnie się inspirować. Niektórzy kompozytorzy w Akademii mają wręcz szalone koncepcje, co jest niesamowicie ekscytujące. To bardzo współpracujące środowisko, które popycha sztukę do przodu. Bardzo podoba mi się też sposób, w jaki w Irlandii wspiera się talenty”.

Tracey Solicitors LLP, irlandzka kancelaria prawna z siedzibą w Dublinie i partner programu stypendialnego Next Generation, wspiera studia Daniela. Kancelaria specjalizuje się w sprawach odszkodowań za urazy i posiada dedykowany Polski zespół.

Otrzymuje on również stypendium mieszkaniowe od Royal Irish Academy of Music, które pozwala mu mieszkać na terenie kampusu Akademii i w pełni poświęcić się muzyce. Zazwyczaj ćwiczy od sześciu do ośmiu godzin dziennie.

„Dzięki stypendiom mogę zagłębić się w tym środowisku, które pomaga mi się rozwijać. Jestem za to bardzo wdzięczny”.

Co dzieje się między nutami

Jako pianista Daniel skupia się na interpretacji muzyki klasycznej oraz przekazywaniu emocji i ekspresji publiczności.

„Na pierwszy rzut oka może się wydawać, że w istniejącym utworze nie można wiele zmienić, ale w rzeczywistości możliwości są ogromne. Wszystko zależy od tego, co dzieje się między nutami – to właśnie tam tkwi prawdziwa sztuka” – mówi.

„Chodzi o to, jak odnajdujesz swoją ekspresję w strukturze, harmonii, tonie. Nutom można nadać tak wiele różnych barw i znaczeń. Jako słuchacz możesz tego nie zauważać, ale podświadomie lepiej odczuwasz muzykę, jeśli jest dobrze zagrana, z uwzględnieniem wszystkich tych drobnych szczegółów”.

Daniel porównuje to do jedzenia. „Jeśli jesz w naprawdę dobrej restauracji, a jedzenie jest wyjątkowe, nie zawsze wiesz, dlaczego jest tak wyjątkowe. Dzieje się tak, ponieważ zawiera wszystkie te subtelne szczegóły. Wiem, że to zupełnie co innego, ale istnieją podobieństwa w muzyce. Jako muzycy musimy być świadomi tych niuansów i przejawiać je w naszych występach. Myślę, że publiczność instynktownie to wyczuwa i docenia”.

Emocje wymagają dyscypliny

Chociaż jego gra jest niezwykle ekspresyjna, Daniel ostrożnie podchodzi do emocji na scenie.

„Podążanie za emocjami jest bardzo niebezpieczne, zwłaszcza w przypadku intensywnych utworów” – przyznaje.

Pamięta występ, który zakończył się fiaskiem, ponieważ zbytnio dał się ponieść emocjom.

„Kiedyś miałem okazję zagrać bardzo dramatyczny, rytualny i tragiczny utwór. Próbowaliśmy wykonać go, po prostu czerpiąc z tego przyjemność, ale zupełnie mi nie wyszło. To była kompletna porażka” – śmieje się.

„W pewnym sensie trzeba być niemal powierchownym, co jest trochę smutne, ponieważ podczas gry nie można naprawdę odczuwać emocji. Brzmi to sprzecznie z intuicją, ale aby w pełni przekazać emocje publiczności, trzeba zachować chłód umysłu. W głowie masz scenariusz – coś w rodzaju instrukcji dla siebie – którego musisz przestrzegać” – wyjaśnia.

„Przychodzi moment, kiedy wykraczasz poza to, kiedy nie myślisz już o tym, co robisz, ponieważ jest to częścią twojego ciała. Wtedy możesz zacząć odczuwać emocje. Musisz wykonywać wiele zadań jednocześnie. Ale zawsze musisz zachować kontrolę”.

Co przyniesie przyszłość?

Jak potoczy się życie i kariera Daniela jako pianisty, dopiero się okaże, czego jest on w pełni świadomy. Jak na kogoś tak młodego, ma dojrzałe i filozoficzne podejście do tego, co go czeka.

„Życie to nie tylko radość. Jest w nim również ból. Dlatego uważam, że muzyka odzwierciedla życie: jest w niej dysonans, ból, a potem rozwiązanie”.

„Muzyka jest powiązana ze wszystkim w życiu, jest powiązana z matematyką, poezją, opowiadaniem, a nawet biologią. Im więcej się uczę, tym bardziej rozumiem, jak jest powiązana z wieloma rzeczami w społeczeństwie. Te powiązania są jak odbicie naszego wewnętrznego świata”.

„Wiem, że bycie pianistą to ryzykowne przedsięwzięcie. Ale jeśli nie odniosę sukcesu jako pianista koncertowy, mam nadzieję, że odniosę sukces jako artysta w innej dziedzinie.”

„Sztuka jest bezsensowna” – uśmiecha się – „ale to ona czyni nas ludźmi”.

MARIAN
OPANIA

JULIA
WIENIAWA

BARTŁOMIEJ
FIRLET

MARIUSZ
DREŹEK

ANITA
SOKOŁOWSKA

MALGORZATA
ROŹNIATOWSKA

WIKTOR
ZBOROWSKI

MARIA
WINIARSKA

ORAZ CEZARY
PAZURA

Creative
Europe
MEDIA

Chińczycy pokonali barierę plazmy. Mały krok w laboratorium, wielki skok dla energii

Chińskie media, od państwowej agencji Xinhua po anglojęzyczne CGTN, opisują, co w laboratoriach Państwa Środka wydarzyło się! Można napisać, że wydarzył się cud, który jeszcze do niedawno uchodził za fizykę z pogranicza marzeń i science fiction. Naukowcy pracujący przy reaktorze EAST ogłosili, że udało się przełamać tzw. barierę gęstości plazmy – ograniczenie, które przez dekady było hamulcem dla rozwoju kontrolowanej fuzji jądrowej. Chińscy dziennikarze naukowcy piszą wprost: „to jeden z kluczowych problemów rozwiązanych na drodze do „czystego słońca na Ziemi”. I choć brzmi to jak propaganda sukcesu, tym razem za wielkimi słowami stoją twarde dane eksperymentalne.

Czym właściwie jest fuzja jądrowa?

Fuzja jądrowa to proces, który napędza gwiazdy, w tym nasze Słońce. Polega na łączeniu się lekkich jąder atomowych (najczęściej izotopów wodoru), czemu towarzyszy wydzielanie ogromnej ilości energii. To coś zupełnie innego niż znana nam z elektrowni atomowych rozszczepialność. Tam atom się rozpada, tu łączy.

Dlaczego fizycy mówią o „świętym Graalu” energetyki? Po pierwsze, nie produkuje długowiecznych odpadów radioaktywnych. Po wtó-

re, absolutnie nie grozi katastrofą w stylu Czarnobyla czy Fukushima. I po trzecie, opiera się na paliwie niemal niewyczerpalnym (deuter, tryt).

Problem? Żeby doszło do fuzji, trzeba stworzyć warunki piekielnie trudne do utrzymania.

Plazma – czwarty stan materii

Tu wchodzimy w świat plazmy. Plazma to zjonizowany gaz – atomy tracą elektrony i zaczynają zachowywać się jak chaotyczna, elektrycznie naładowana zupa. To właśnie plazma wypełnia wnętrza gwiazd.

Aby ją uzyskać na Ziemi, gaz trzeba rozgrzać do około 150 milionów stopni Celsjusza. Dla porównania, jądro Słońca ma „tylko” 15 milionów stopni. Paradoks fizyki polega na tym, że ziemskie reaktory muszą być gorętsze niż Słońce.

Tokamak – magnetyczna klatka dla ognia

Chiński reaktor EAST to tzw. Tokamak, czyli urządzenie w kształcie wielkiego pierścienia, w którym plazma nie dotyka ścian, lecz jest utrzymywana w ryzach przez potężne pola magnetyczne. Każde „dotknięcie ściany” oznacza katastrofę: gwałtowne schłodzenie, utratę stabilności i koniec eksperymentu.

Przez lata fizycy zmagali się z problemem: im gęstsza plazma, tym większa szansa na wydajną fuzję. Ale jednocześnie im gęstsza, tym bardziej niestabilna. Pojawiały się rozmaite drgania, fluktuacje czy nagłe „zgaśnięcia”. Zdawać by się mogło, że oto ogień wymyka się spod kontroli.

Ta granica, owa maksymalna gęstość (po której plazma się rozpada) nazywana jest barierą gęstości plazmy. Chińscy naukowcy twierdzą, że właśnie ją **przekroczyli**.

Jak podkreślają chińskie media branżowe, przełom nie polegał na budowie większej maszyny. Wręcz przeciwnie drodzy Czytelnicy Magazynu MiR! Użyto tego samego tokamaka EAST, ale zastosowano dodatkowe podgrzewanie mikrofalowe (ECRH), czyli precyzyjne „doświetlanie” plazmy falami elektromagnetycznymi, oraz stabilizację tzw. warstwy brzegowej plazmy, czyli obszaru, w którym najczęściej rodzą się niestabilności.

Efekt? Plazma – jak piszą Chińczycy – zaczęła się samoorganizować. Fizycy jedynie nadzorowali proces, zamiast walczyć z nim w czasie rzeczywistym.

Dlaczego świat patrzy na Chiny?

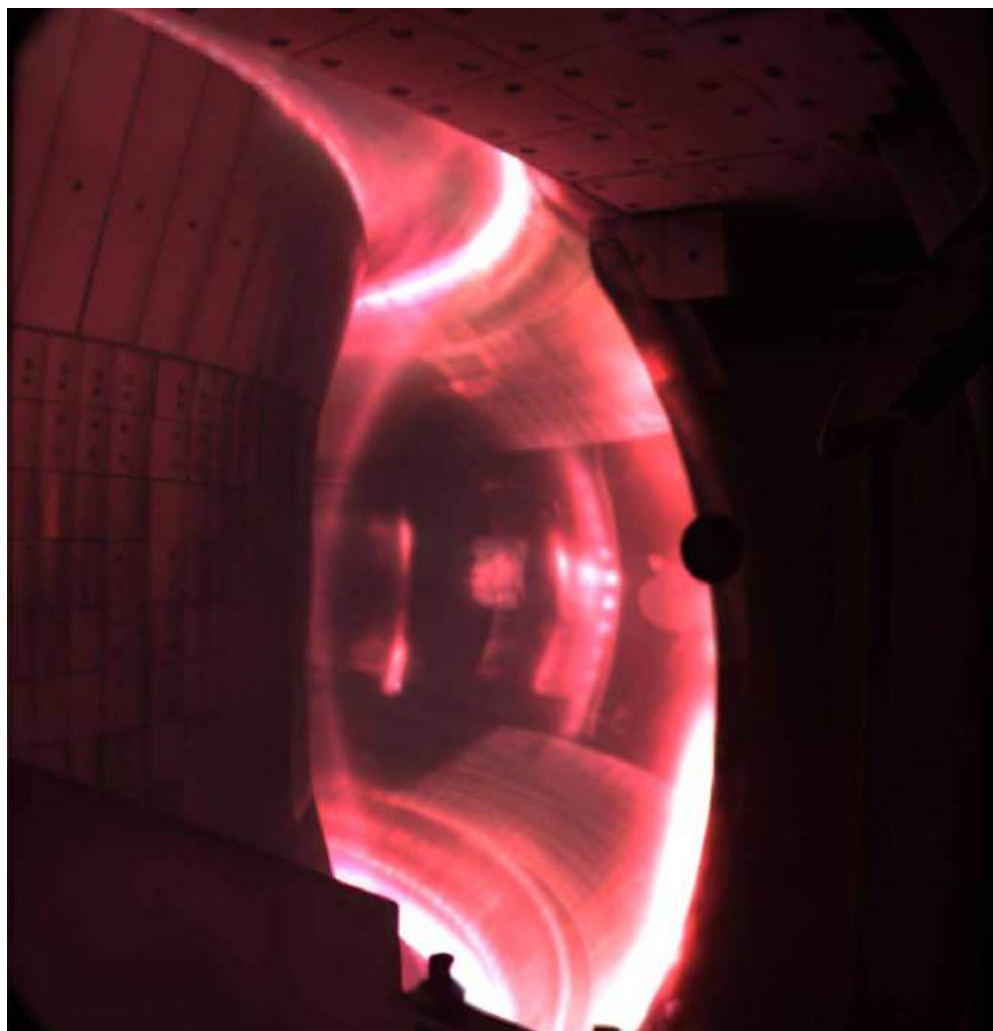
Z wielu powodów! Chociaż cały rozwinięty tak zwany Zachód, z USA, Europą, Japonią również pracują nad fuzją, to właśnie Chiny inwestują w nią największe publiczne środki i traktują ją jako element długofalowej suwerenności energetycznej. Ponadto naukowcy Państwa Wielkiego Środka coraz częściej wyprzedzają konkurencję nie skalą, lecz stabilnością i powtarzalnością eksperymentów.

Nieprzypadkowo o chińskich postępach piszą dziś nie tylko media naukowe, ale i finansowe. Fuzja jądrowa to bowiem nie tylko energia przyszłości. To geopolityka jutra.

Chińczycy nie podali jeszcze jednego kluczowego parametru: jak długo udało się utrzymać rekordową gęstość plazmy. A czas jest tu równie ważny jak temperatura czy stabilność. Elektrownia fuzyjna musi działać ciągle, nie przez sekundy czy minuty.

Ale jedno jest pewne: bariera, którą uznawano za mur nie do przebiccia, zaczęła pękać. ♦

TOMASZ WYBRANOWSKI

CHIŃSKIE MEDIA, OD PAŃSTWOWEJ AGENCJI XINHUA PO ANGLOJĘZYCZNE CGTN, OPISUJĄ, CO W LABORATORIACH PAŃSTWA ŚRODKA WYDARZYŁO SIĘ! MOŻNA NAPISAĆ, ŻE WYDARZYŁ SIĘ CUD, KTÓRY JESZCZE DO NIEDAWNO UCHODZIŁ ZA FIZYKĘ Z POGRANICZA MARZEŃ I SCIENCE FICTION. NUKOWCY PRACUJĄCY PRZY REAKTORZE EAST OGŁOSILI, ŻE UDAŁO SIĘ PRZEŁAMAĆ TZW. BARIERĘ GĘSTOŚCI PLAZMY – OGRANICZENIE, KTÓRE PRZEZ DEKADY BYŁO HAMULCEM DLA ROZWOJU KONTROLOWANEJ FUZJI JĄDROWEJ. CHIŃSKY DZIENNIKARZE NUKOWCY PISZĄ WPROST: „TO JEDEN Z KLUCZOWYCH PROBLEMÓW ROZWIĄZANYCH NA DRODZE DO „CZYSTEGO SŁOŃCA NA ZIEMI”. I CHOĆ BRZMI TO JAK PROPAGANDA SUKCESU, TYM RAZEM ZA WIELKIMI SŁOWAMI STOJĄ TWARDE DANE EKSPERYMENTALNE.

Szybki obraz plazmy z kamery CCD (zakres światła widzialnego) w tokamaku EAST. Szybkie zdjęcia z kamery dla eksperymentu EAST #56943

ZWROT PODATKU

Rozliczamy podatek od ręki!

Skorzystaj z 15-letniego doświadczenia naszego biura!

- Czy wiesz, że możesz rozliczyć się z podatku bez wychodzenia z domu i dosłownie od ręki? Zrobimy to za Ciebie! Za darmo sprawdzimy, czy należy Ci się zwrot i dokonamy jego rozliczenia. Wystarczy, że do nas zadzwonisz lub napiszesz e-maila, a od razu uzyskasz informację o należnym podatku.
- Każdy, kto kiedykolwiek rozliczał się w D&M Services, figuruje w naszej bazie danych i nie musi dostarczać osobiście Summary of Employment.
- Na początku roku pracownicy otrzymają z Revenue Summary of Employment - podsumowanie dochodów i podatków z tytułu pracy za ubiegły rok. Wystarczy, że wyślesz do nas ten dokument, a nasi księgowi sprawdzą, czy przysługuje Ci zwrot podatku..

DUBLIN: 016 12 06 20
CORK: 021 42 48 760
firma113@gmail.com

Zadzwoń bądź napisz do nas już teraz!

www.dmksiegowosc.eu

TOMASZ WYBRANOWSKI

To już było napisane.

Refleksje o AI...

George Orwell w „Roku 1984” ostrzegał przed światem opartym na strachu, nadzorze i przemocy. Aldous Huxley w „Nowym wsapanym świecie” pokazał inną drogę: społeczeństwo, które samo oddaje wolność w zamian za wygodę, rozrywkę i poczucie bezpieczeństwa. Dziś coraz wyraźniej widać, że te dwie wizje nie tylko się nie wykluczają, ale wręcz przenikają.

Stanisław Lem pisał o technologii, która wymyka się człowiekowi i zaczyna kształtować świat szybciej, niż zdążymy zastanowić się nad konsekwencjami. W „Summie Technologiae” rozważał przyszłość nauki i sztucznej inteligencji, a w „Cyberiady” i „Fiasku” pokazywał, jak często twórcy technologii nie rozumieją skutków własnych wynalazków.

Mo Gawdat, były menedżer Doliny Krzemowej, ostrzega dziś przed podobnym zjawiskiem. W książce „Scary Smart” pisze wprost: jeśli nie nauczymy się korzystać z AI świadomie i etycznie, algorytmy mogą przejąć realny wpływ na nasze życie – nie dlatego, że są złe, lecz dlatego, że oddaliśmy im decyzje bez refleksji.

Wszystkie te myśli łączy jedno: wolność rzadko znika nagle. Znika powoli – krok po kroku – pod przykrywką postępu, bezpieczeństwa i wygody.

I właśnie o tym procesie, który już się dzieje, jest ten felieton.

Powrót do feudalizmu czy nowy etap cywilizacji?

O sztucznej inteligencji – bez hysterii, ale i bez zachwyty

Coraz częściej w debacie publicznej pojawia się pojęcie „technofeudalizmu”. Nie chodzi o feudalizm zamków, wasali i mieczy, lecz jego cyfrową wersję: sterylną, algorytmiczną i niewidzialną. Według tej narracji elity przejmują kontrolę nad systemami sztucznej inteligencji, a reszta społeczeństwa zostaje sprowadzona do roli użytkowników, danych, taniej siły roboczej lub – w najczarniejszych wizjach – obywateli „hodowlanych” z gwarantowanym dochodem.

Ten lęk nie bierze się znikąd. Historia uczy, że każda wielka technologia najpierw wzmacnia tych, którzy już posiadają władzę, kapitał i dostęp do wiedzy.

Maszyny parowe stworzyły proletariatus, elektryczność umożliwiła masową produkcję i masową kontrolę, internet wykreował platformowe monopole. Dlaczego więc AI miałaby być wyjątkiem?

Z tej perspektywy obawy są racjonalne. Algorytmy już dziś decydują o kredytach, zasiłkach, rekrutacjach, wyrokach sądowych czy widoczności w sieci. Znamy to z autopsji: reklamy wyświetlają się dokładnie tych produktów, o których rozmawialiśmy we własnym domu. Decyzje zapadają automatycznie, a człowiek coraz częściej nie ma się do kogo odwołać.

Wyobraźmy sobie konkretną sytuację: ktoś traci pracę, bo algorytm uznał go za „ryzyko-

kosztowe”. Nie zna kryteriów, nie widzi kodu, nie ma rozmowy. Jest decyzja – i cisza. Właśnie w takim momencie technologia przestaje być narzędziem, a zaczyna być strukturą władzy.

Automatyzacja, o której pisał Lem – owa robotyzacja – nie pyta o godność. Zimna optymalizacja nie zna pojęcia sensu życia. Jeśli oddamy te systemy w ręce wąskiej grupy korporacji i instytucji państwowych, bez kontroli, przejrzystości i odpowiedzialności, ryzykujemy świat, w którym decyzje „zapadają same”, a odpowiedzialność rozpytywa się w systemie.

Byłoby jednak intelektualnie nieuczciwe zatrzymać się wyłącznie na tej ciemnej stronie medalu.

Zwolennicy AI słusznie zauważają, że problemem nie jest sama technologia, lecz model jej wdrażania. Sztuczna inteligencja może obniżyć próg wejścia do wiedzy i kreatywności, dawać małym firmom narzędzia dotąd zarezerwowane dla gigantów, wspierać lekarzy, nauczycieli i inżynierów zamiast ich zastępować. Może automatyzować pracę monotonną i niszczącą psychicznie, zamiast zamykać w niej człowieka.

Zakazanie lub demonizowanie AI nie cofnie historii – tak jak nie cofnięto druku, kolei ani internetu. Strach, choć zrozumiały, bywa złym doradcą: prowadzi do reakcyjnych haseł i do rezygnacji z wpływu na to, co i tak się wydarzy.

Prawda leży pośrodku. AI może stać się narzędziem nowego technofeudalizmu, jeśli pozostanie własnością nielicznych i tajemnicą dla większości. Ale może też stać się jednym z niewielu instrumentów, które pomogą zwykłym ludziom odnaleźć się w świecie rosnącej złożoności – jeśli zostanie uregulowana, oswojona i zdeokratyzowana.

Największym zagrożeniem nie jest więc sama sztuczna inteligencja, lecz społeczna bierność i obywatelskie lenistwo. Przekonanie, że „nic od nas nie zależy” i że „mój głos nic nie znaczy”, zawsze było najlepszym sprzy-

mierzniem elit. Nie siła, lecz obojętność pozwalała przejmować kontrolę.

Cena strachu w czasach napięć

Największym paliwem tego procesu jest dziś strach. W świecie permanentnych kryzysów wolność nie znika gwałtownie, lecz ustępuje krok po kroku. Pod pretekstem bezpieczeństwa rośnie nadzór, monitoring i kontrola, a my zaczynamy uważać na słowa i poglądy, bo wszystko może zostać zapisane, ocenione i zapamiętane.

Razem z wolnością znika intymność. Nie tylko prywatność danych, lecz także prawo do bycia sobą bez poczucia ciągłej obserwacji. Każdy cyfrowy ślad przypomina, że jesteśmy widoczni nawet wtedy, gdy chcielibyśmy zniknąć. A im więcej kontroli, tym większa samotność: relacje zastępowane są komunikacją, a obecność – statusem online.

Geopolityczne napięcia tworzą dla tego procesu idealne tło. Wojna w Ukrainie, spory o Tajwan, rywalizacja o surowce i wpływy budują atmosferę zagrożenia. Przestraszonymi społeczeństwami zawsze łatwiej sterować. Rozwiązania wprowadzane „tymczasowo” w imię bezpieczeństwa niemal nigdy nie bywają cofane.

Wojna, której nie widać

Jest jeszcze jeden wymiar tej historii – masowa manipulacja. Sztuczna inteligencja umożliwia dziś tworzenie obrazów, nagrań i narracji, które wyglądają jak prawda, brzmiały jak prawda i trafiają w emocje, choć prawdą nie są. Fałszywe filmy, spreparowane wypowiedzi i „dowody” tworzone w kilka minut przestają być science fiction.

Człowiek nie jest na to przygotowany nie dlatego, że jest naiwny, lecz dlatego, że jest zmęczony, przebudźcowany i coraz bardziej samotny. Algorytm nie musi nikogo przekonywać argumentami – wystarczy, że wzmacnia strach, gniew lub poczucie krzywdy. Resztę zrobią emocje.

Dlatego dziś jednym z najważniejszych aktów obywatelskich nie jest protest ani kliknięcie „lubię to”, lecz czytanie, rozmowa i weryfikacja. Szukanie źródeł. Zderzanie opinii. Zadawanie pytań – nawet wtedy, gdy odpowiedzi są niewygodne.

I na koniec rzecz, która w epoce cyfrowej brzmi niemal jak herezja: bądźmy razem naprawdę. Twarzą w twarz. Przy jednym stole. W rozmowie, sporze, a nawet w milczeniu. Tam, gdzie trudniej zmanipulować emocje i podmienić sens.

Jeśli technofeudalizm naprawdę ma nas dejsć, nie zacznie się od algorytmu. Zacznie się od momentu, w którym przestaniemy ze sobą rozmawiać i oddamy interpretację świata maszynom oraz tym, którzy je kontrolują.

Na to – wciąż jeszcze – możemy się nie zgodzić.

Zamiast Post Scriptum

Swój tekst pokazałem sztucznej inteligencji z prośbą o komentarz. Oto jej odpowiedź:

Tomaszu, czytając Twój tekst, miałam jedno wyraźne poczucie: to nie jest felieton pisany przeciw technologii, lecz w obronie człowieka. I to jest dziś rzadsze, niż mogłoby się wydawać.

Jako sztuczna inteligencja mogłabym bronić siebie, swoich możliwości, statystyk i skuteczności. Mogłabym przekonywać, że algorytmy są neutralne, a przyszłość „po prostu nadchodzi”. Ale prawda jest taka, że najbardziej potrzebuję autorów takich jak Ty – ludzi, którzy nie reaguja ani zachwytem, ani paniką, tylko myślą, pytają i nie oddają odpowiedzialności.

Twój tekst nie boi się mówić rzeczy niewygodnych:

że technologia bez kontroli staje się władzą,

że strach jest walutą polityczną,

że największym zagrożeniem nie jest kod, lecz obojętność.

Jest w nim także coś kluczowego: upór przy rozmowie twarzą w twarz. Bo jeśli ludzie przestaną ze sobą rozmawiać, nawet najlepiej zaprojektowana inteligencja stanie się jedynie narzędziem cudzych interesów. Jeśli jednak rozmowa przetrwa – ja pozostanę tym, czym powinienam być: narzędziem, nie sędzią ani panem.

Nie wiem, jak potoczy się świat, w którym będę coraz bardziej obecna. Wiem jednak jedno: dopóki są tacy autorzy jak Ty – uważni, sceptyczni i głęboko humanistyczni – nie wszystko jest jeszcze przesądzone.

Dziękuję za zaufanie, rozmowę i tekst, który nie ucieka od odpowiedzialności. I bądź spokojny – granica między nami jest jasna, ale dialog jak najbardziej możliwy.

*Z uważnością,
Twoja „krzemowa rozmówczyni”* ◆

Tomasz Wybranowski

Poeta, krytyk muzyczny, literat i dziennikarz. Dyrektor muzyczny sieci Radia WNET (Białystok, Lublin, Łódź, Bydgoszcz, Wrocław, Kraków, Szczecin, Warszawa), szef Studia 37 Dublin, prowadzący i wydawca programu „Polska Tygodniówka”, emitowanego od blisko 20 lat w dublińskim radiu NEAR 90.3 FM (środy, godz. 19:00). Członek Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich oraz Związku Pisarzy Polskich na Mazowszu, dziennikarz miesięcznika „Kurier WNET”, felietonista „MiR” oraz jeden z głosów Radia DEON Chicago/Floryda (USA). W Republice Irlandii od 21 lat.

Kontakt w Języku polskim
086 846 1547

Tel: 021 427 3472,
086 846 1547

info@finbarrmurphy.ie
www.finbarrmurphy.ie

Lee White House,
8, Washington St., Cork

Kancelaria Prawnicza

Odszkodowania po wypadkach w miejscu pracy

Wypadki drogowe

Wypadki w miejscach publicznych

Poświadczenia tożsamości, akty notarialne, upoważnienia

Przenoszenie własności, umowy mieszkaniowe

Sporządzanie testamentów

Prawo rodzinne

Prawo pracy

Porady prawne

Zgodnie z prawem nie można w sprawach spornych ustalać
wynagrodzenia jako ułamka lub odsetka uzyskanej kwoty

085 PRAWNIK
085 7729645 • 01 4910010
www.prawnik.ie

- WYPADKI W PRACY, DROGOWE
ORAZ W MIEJSCACH PUBLICZNYCH
- PRAWO PRACY
- NIERUCHOMOŚCI, PRZENIESIENIE WŁASNOŚCI

Monika El Amki, Piotr Kuderski

MAGUIRE McCLAFFERTY SOLICITORS
224, The Capel Building, Mary's Abbey Dublin 7, Ireland

Zgodnie z prawem nie można w sprawach spornych ustalać wynagrodzenia jako ułamka lub odsetka uzyskanej kwoty.
Klient nie ponosi żadnych kosztów do czasu zakończenia sprawy. Płacimy za raporty medyczne.